George Sand

Laura

Rejse ind i krystallen

George Sand

Laura

Rejse ind i krystallen

eBibliotek 1800

2026

Ophavsret og brugsbetingelser

Denne ebogsudgave af George Sand: *Laura – Rejse ind i krystallen* er baseret på originaler, som er public domain i hele verden.

Nærværende ortografisk opdaterede og redigerede udgave af teksten kan frit downloades og videreformidles under Creative Commons-licensen BY-NC-SA – Kreditering-IkkeKommerciel-DelPåSammeVilkår 4.0 International.

Generelt forbehold: *Vær opmærksom på, at denne ebog er baseret på en tekst, som stammer fra en længst svunden tid. Normer og udtryksmåder mm. var anderledes dengang, og der kan derfor forekomme indhold, som på nogle virker stødende. Bogen skal, ligesom alle andre kunstneriske værker fra andre tider, ses i sin kulturelle og tidsmæssige kontekst, og udgiveren kan og vil ikke påtage sig noget ansvar for forfatterens verdensbillede og udtryksmåder.*

Copyright and conditions of use

This ebook edition of George Sand: *Laura – Rejse ind i krystallen* is based upon sources in the public domain worldwide.

This orthographically updated and revised edition is free to download and reuse under Creative Commons BY-NC-SA Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International.

Disclaimer: *Please note that this book is based on an original text dating from another era. Norms and language were different then, and some readers might find offensive content. We believe that any work of art from previous times should be viewed in its cultural and temporal context and not in the light of latter-day prejudices, and we can and will not accept any responsibility for the author's views or language.*

I

Da jeg lærte hr. Hartz at kende, var han naturaliehandler og drev sin forretning i ro og mag og solgte samlinger af mineralier, insekter og tørrede planter til amatører. Jeg havde en bestilling til ham, og lagde kun lidt mærke til de mange sjældne og kostbare sager, som fyldte hans butik, men mens vi talte om den fælles ven, der havde henvist mig til ham, havde jeg, næsten mig selv uafvidende, grebet en ægformet sten, der lå tæt ved mig, og bedst som det var, gled den ud af min hånd. Den gik i to lige store stykker, og jeg tog dem hurtigt op med mange undskyldninger for min klodsethed.

"Bryd Dem aldrig om det," sagde købmanden roligt. "Den skulle alligevel have været sønderslået. Det er en geode uden synderligt værd, og desuden bør man aldrig beklage at have fået anledning til at undersøge den indvendige del af en sten af denne slags, for den frembyder i sandhed et mærkeligt skue."

"Jeg ved ikke ganske nøje, hvad en geode er, og har heller ingen lyst til at vide det," lød mit svar.

"Hvorfor ikke?" spurgte han. "De er jo dog kunstner?"

"Ja, det vil sige, jeg prøver at blive det, men de herrer kritikere vil ikke, at en kunstner skal give sig skin af at vide noget, der ikke henhører til hans kunst, og publikum tåler heller ikke, at han udenfor samme synes klogere end dem i nogen henseende."

"Jeg tror, at både publikum, kritikken og De selv, min herre, har uret. Kunstneren er født turist; i ånden er han stedse på rejser, og uden at forlade sin kakkelovnskrog om vinteren, eller

sin yndlingsbænk i haven om sommeren, kan han gennemstrejfe den hele klode. Giv ham et eller andet at læse eller betragte, et tørt eller interessant studium, og han vil, hvad det så er, omfatte det med lidenskabelig interesse og begejstres for det på grund af dets nyhed. Han vil falde i naiv forundring over, at dette nye blad i livets bog så længe har været ham ubekendt, og vil tolke sin glæde under opdagelsen på en eller anden måde, uden at have ophørt at være sig selv. En kunstner kan lige så lidt som andre mennesker vælge sin livsretning, eller bestemme hvilke slags indtryk han vil modtage. Han får solskin og regn, lys og skygge udefra, lige som hele den øvrige verden. Forlang ikke af ham, at han skal skabe noget udenfor det, han er kommet i berøring med. Han lader sig påvirke af bevægelserne i den store strøm, gennem hvilken han arbejder sig frem, og gør vel deri, for han vil gå til grunde og ikke længere kunne frembringe noget, i det øjeblik han ophører med at gøre dette. Således ser De, min herre, at De frit har lov til at udvide Deres kundskaber, hvis det morer Dem, og De har lejlighed til det. For den virkelige kunstner er der ingen som helst fare forbundet med det."

"Altså kan endog en lærd give sig af med at være kunstner, såfremt denne udflugt på kunstens enemærker ikke skader hans alvorlige studier?"

"Ja," svarede den skikkelige købmand. "Det gælder blot at være noget bestemt, og beflitte sig på en smule grundighed i, hvad man så vælger. Men dette er ikke alle givet, det indrømmer jeg! – Og" tilføjede han med et let suk: "hvis De tvivler om Dem selv, så bør De ikke se længe på denne geode."

"Besidder da denne sten en magisk kraft?"

"Det gør, efter min formening, alle sten, men i særdeleshed geoderne."

"De pirrer i sandhed min nysgerrighed. Men tør jeg bede Dem først sige mig, hvad en geode egentlig er?"

"Således benævner vi mineraloger enhver hul sten, hvis inderside er besat med krystaller eller fyldt med størknede masser, og hvori man kan bemærke sådanne små hulheder, som De der ser."

Han rakte mig et forstørrelsesglas, og jeg opdagede straks fordybninger, der lignede hemmelighedsfulde grotter, beklædte med drypsten af en vidunderlig glans; idet jeg derpå betragtede den hele sten og adskillige andre stene af samme slags, som købmanden viste mig, så jeg i dem dannelser af de sælsomste former og de mest brogede farver. Forstørrede ved indbildningskraftens hjælp, blev de til dybe kløfter, mægtige fjeldtinder og barske gletsjere, samt til hele bjerglandskaber, i besiddelse af al den vilde og ophøjede skønhed, som naturen kan udfolde i sådanne egne.

"Det er noget, som er faldet de allerfleste mennesker ind," sagde jeg til hr. Hartz. "Jeg har selv utallige gange lignet den sten, som jeg trådte på, ved fjeldet, der knejsede over mit hoved, og tænkt mig den som en uendelig lille udgave af dette, men i dag er jeg blevet mere slået af det end nogensinde. De sjældne krystaller, som De har vist mig, har hos mig vakt forestillinger om en fantastisk verden, hvor alt er gennemsigtigt og krystalliseret. Der ville man ikke hvert øjeblik blændes og forvirres, ligesom under vandringen gennem de diamantslotte som eventyrene beretter om. Jeg ser her, at naturen forstår at ordne alt bedre end feerne i eventyret. Disse

gennemsigtige stoffer er grupperet på en sådan måde, at de frembringer skygger med bløde omrids og milde genskin, og farvenuancernes sammensmeltning forvirrer ikke det heles regelmæssige ordning og harmoni. Beskuelsen af dette fængsler mig i sandhed, og vækker lyst hos mig til at bese hele Deres samling."

"Nej, nej," sagde hr. Hartz, idet han tog stenene ud af mine hænder. "Vogt Dem for at vove Dem for langt frem på denne vej; De ser for Dem en mand, der har været nær ved at blive offer for krystallen."

"Offer for krystallen! Hvilket besynderligt udtryk!"

"Jeg var hverken videnskabsmand eller kunstner, derfor kom jeg i fare! Men det er en lang historie, og De har sikkert ikke tid til at høre på den."

"Jo, jo!" råbte jeg ivrigt, "der er intet, som fængsler mig mere, end fortællinger med uforståelige titler. Jeg har tid nok, fortæl, fortæl!"

"Det kan jeg ikke tjene Dem i, for jeg er kun en dårlig fortæller," svarede han. "Men jeg nedskrev det hele i min ungdom, og har gemt manuskriptet."

Derpå trak han en skuffe ud, tog et af tiden gulnet manuskript frem, og oplæste følgende for mig:

"I en alder af nitten år blev jeg ansat som assistent hos konservatoren ved det naturhistoriske kabinets mineralogiske afdeling, i den for sin lærdom berømte by Fischausen i Fischerburg. En gammel onkel af mig, der var direktør ved universitetet, havde udvirket at denne post blev oprettet og giver til mig; den medførte ikke det mindste arbejde, og han antog, at jeg nu ville føle mig i mit rette element, efter som jeg i

min nye stilling uhindret kunne give efter for mit medfødte ualmindelig stærke hang til at drive min tid bort.

En ubeskrivelig beklemthed overfaldt mig under min første vandring gennem det lange galleri, hvor samlingerne var opstillet. Jeg gruede ved tanken om, at jeg skulle tilbringe min tid her mellem disse livløse ting, i selskab med utallige sten af alle mulige former, dimensioner og farver, men alle sammen lige stumme og forsynet med sedler, hvorpå man kunne læse barbariske navne, som jeg højt og dyrt lovede aldrig at ulejlig mig med at indprente i min hukommelse.

Jeg havde i min frie, lykkelige barndom og ungdom, i bogstavelig forstand skulket fra skolen, og min onkel, der havde bemærket, med hvilken hurtighed jeg fra min tidligste barndom opdagede vilde morbærtræer og æbletræer i hegnet, med hvilken tålmodighed jeg ransagede hækkene for fuglereder, havde smigret sig med før eller senere at kunne uddanne mig til en ivrig naturforsker, men da jeg i skolen altid havde vist mig som den dygtigste gymnastiker blandt eleverne, hvor det gjaldt om at klatre over mure og begå alskens slyngelstreger, ville han straffe mig en smule for min vildskab ved at lukke mig inde her, overladt til det lidet opmuntrende tidsfordriv at beskue fragmenter af vor fælles klodes knoglebygning. Til erstatning for dette skulle jeg dog senere få lov til at studere botanik og zoologi.

Men hvilken himmelvid forskel var der ikke mellem den døde verden, jeg var blevet forvist til, og den frie, glade, levende natur, hvori jeg tidligere havde strejfet om og følte en så ubeskrivelig glæde, en så navnløs fryd. I flere uger sad jeg ganske stille i en krog, tavs og ubevægelig som de basaltsøjler,

der prydede peristylen, trist som de forsteninger, jeg tit så mine foresatte betragte med faderkærlige blikke.

Hver dag overværede jeg forelæsninger, det vil sige, jeg hørte en masse for mig meningsløse ord fremsiges, der summede forbi mit øre uden at være i stand til at fængsle min opmærksomhed, og kom igen i mine drømme som gådefulde formularer. Undertiden hørte jeg også min onkel holde geologiske foredrag. Den værdige mand ville have været veltalende, hvis ikke den utaknemmelige natur havde været ondskabsfuld nok til at gøre denne sin begejstrede tilbeder til stammer. Hans velvillige kolleger forsikrede dog, at hans forelæsninger derved blot blev endnu bedre, for hans fejl var netop til nytte, idet den virkede som en forstærkning på tilhørernes hukommelse. Det var nemlig altid stavelserne i de ord, det især gjaldt at erindre, som han gentog.

Jeg fik aldrig anledning til at prøve denne metodes fortrinlighed, for allerede i begyndelsen af hvert foredrag sov jeg sødeligt ind. Nu og da afbrødes den ensformige, søvndyssende lyd af min onkels brægende stemme af et skingrende, udbrud; jeg fo'r op og gjorde et sæt på bænken, åbnede øjnene og så i min søvndrukne tilstand solstrålerne lege med den gamle mands skaldede isse, eller hans arm hævet mod mig, som om han ville kaste mig den sten i hovedet, hans krogede fingre omsluttede. Men jeg lukkede snart mine øjne igen, idet jeg hørte de beroligende ord: 'De ser her, mine herrer, en prøve af den slags mineral, vi her beskæftiger os med. Ved en kemisk analyse finder man –' etc.

Undertiden vækkedes jeg endnu pludseligere ved, at en eller anden stærkt forkølet nabo pudsede sin næse med en støj, der

lignede et trompetskrald. Min onkel var da gerne i færd med at udkaste forskellige oplysende tegninger på den store vægtavle bag katederet, og stod med ryggen til sine tilhørere; den uforholdsmæssigt høje krave på hans frakke bragte hans øren til at stå ud på den besynderligste måde, og halvt drømmende, som jeg endnu var, forekom hans kantede figur mig at smelte sammen med tegningen. Bizarre skikkelser svævede forbi mit blik, og jeg havde undertiden de sælsomste fantasier. En dag, da han holdt foredrag over vulkaner, og jeg stod og stirrede på nogle gamle, lærde herrer tæt ved ham, indbildte jeg mig at enhver af disse agtbare personers velvilligt smilende mund var blevet til et lille krater, rede til at åbne sig, og de bifaldsråb, som straks efter lød, syntes mig lig de hule drøn, der ledsager vulkanske udbrud.

Men onkel Tungstenius, (som videnskabsmand havde han aflagt sit familienavn og kaldt sig således) var trods sin tilsyneladende godmodighed ikke fri for en smule ondskab. Han havde svoret at få bugt med min genstridighed, uden dog at lade sig mærke med noget. En dag faldt han på at sætte mig på en meget hård prøve ved atter at føre mig sammen med min kusine Laura.

Denne unge pige var en datter af min afdøde faders søster, Gertrude. Onkel Tungstenius var min faders ældre broder. Laura havde mistet sin moder, men hendes fader levede endnu; han var en driftig handelsmand, men havde haft adskillige uheld, og for at hjælpe på sine affærers mislige tilstand, var han rejst til Italien og derfra til Tyrkiet. Man påstod, at han der havde erhvervet sig en betydelig formue, men der var aldrig nogen, som rigtig vidste, hvorledes han havde det. Han skrev

meget sjældent, og det var så længe mellem hver gang, han besøgte sit fædreland, at hans slægtninge næsten var blevet fremmede for ham. Hans datter og jeg havde engang kendt hinanden godt, for vi var opdraget sammen ude på landet i vor barndom; da det blev på tide at sætte os i skole, var vi blevet skilt fra hinanden, og havde nu næsten glemt hinanden.

Da jeg sidst så min kusine, var hun et magert barn med gullig teint; nu genså jeg hende som en blomstrende sekstenårig pige. Hun havde en fin, spæd figur, prægtigt hår, himmelblå øjne og et ejendommeligt, fortryllende smil, der udtrykte velvilje og munterhed. Om hun var i besiddelse af skønhed, skal jeg ikke kunne sige, men mig forekom hun uimodståelig. Jeg blev aldeles blændet og bedåret.

'Nå, hvordan har du det, fætter Alexis, og hvad tager du dig til her?' spurgte hun.

Jeg ville gerne have givet hende et andet svar end det hun fik, men det kunne ikke hjælpe; under megen stammen måtte jeg tilstå, at jeg tilbragte tiden i fuldstændig lediggang.

'Hvad?' udbrød hun forbavset. 'Foretager du dig overhovedet ingenting? Kan noget menneske holde det ud uden at være syg? Er du måske upasselig, min stakkels Alexis? Du ser dog frisk og sund ud.'

Jeg måtte tilstå, at jeg befandt mig fuldkommen vel.

'Da har ondet sit sæde dér,' sagde hun og berørte min pande med spidsen af sin tynde, hvide pegefinger, der var prydet med en smuk karneolring: 'Du keder dig ved bylivet.'

'Du har ganske ret,' udbrød jeg heftigt. 'Jeg savner landet, og tænker med længsel på de lykkelige dage, vi tilbragte derude i hinandens selskab.'

Jeg var meget stolt over endelig at have sagt hende noget smukt, men den hjertelige latter, som min ytring fremkaldte, gjorde mig usigelig forlegen og forvirret.

'Jeg tror, du er gal,' sagde Laura. 'Du kan nok længes efter landet, men ikke efter den lykke, som vi nød i hinandens selskab, for vi var altid modsatte; din fornøjelse var at plyndre fuglereder, rykke planter op og anrette ødelæggelse over alt, mens jeg morede mig med at anlægge små haver, så, plante og se mine vækster spire frem, grønnes og blomstre. Landet er et paradis for mig, fordi jeg virkelig elsker det, men du beklager blot tabet af din frihed, og du vækker min medynk, fordi du ikke kan finde trøst i arbejde. Men alt dette viser, at du slet ikke kan fatte naturens skønhed og er uværdig til at nyde frihedens gode.'

Jeg ved ikke, om Laura fremsagde en udenadlært af vor onkel udarbejdet lille tale, men hun skilte sig i alt fald godt ved den, for jeg følte mig overvældet. Hurtigt forlod jeg hende, skjulte mig i en krog og brast i tårer.

Den påfølgende dag henvendte Laura intet andet ord til mig end Godmorgen og Godnat, men jeg mærkede godt, at hun ofte talte med sin guvernante om mig på italiensk. Da de hvert øjeblik betragtede mig, var det tydeligt, at min ubetydelige person var genstand for deres samtale, men hvad mon de sagde? Undertiden troede jeg, at den ene ytrede sig om mig med foragt, mens den anden tog mig i forsvar med en vis medlidende mine. Da de imidlertid idelig ombyttede roller, var det vanskeligt for mig at regne ud, hvem af dem, der var velvilligst stemt mod mig.

Jeg boede hos min onkel, det vil sige, på selve anstalten, og var anvist bopæl i en lille bygning, som ved den botaniske have var adskilt fra den, hvor han havde sine værelser. Laura tilbragte sine ferier hos ham, og jeg så hende altid ved måltiderne. Hun var stedse beskæftiget, enten med at læse, brodere, male blomster eller musicere. Jeg mærkede snart, at hun aldrig kedede sig, men vovede dog ikke at tale til hende for at få at vide, hvorledes det var muligt at more sig ved enhver beskæftigelse.

Efter fjorten dages ophold hos os rejste hun til en gammel tante, der havde været hende i moders sted. Jeg havde ikke vovet at bryde isen, men følte mig dybt ramt af hendes ord, og begyndte at arbejde. Uden at undersøge, vælge eller ræsonnere, kastede jeg mig over de af onkel Tungstenius foreskrevne studier.

Var jeg forelsket? Jeg vidste det ikke, og kan endnu ikke afgøre, om det var så. Min egenkærlighed havde for første gang lidt et grusomt stød. Ufølsom for min onkels tavse foragt, mine medstuderendes spot, havde jeg rødmet over Lauras medynk. De andres snak havde jeg ikke ænset; hun var den eneste, som syntes at have ret til at dadle mig.

Et år senere var jeg som forvandlet. Var det til min fordel? Alle mine omgivelser påstod det, og takket være min forfængelighed havde jeg meget høje tanker om mig selv. Der var ikke et citat i min onkels foredrag, uden at jeg kunne angive, hvor det hørte hjemme, ikke en sten i vore samlinger, uden at jeg vidste dens navn og kunne oplyse, til hvilken gruppe og ændring den hørte. Ja, jeg vidste endog navnet på enhver, som

havde beriget vore samlinger med en værdifuld genstand, og hvornår denne var blevet os tilstillet.

Blandt disse givere var der én, hvis navn sås på flere forskellige steder i vort katalog, og navnlig havde vi ham at takke for flere kostbare ædelsten. Navnet var Nasias; det var forresten ikke bekendt i videnskabens verden, og dets fremmede klang pirrede i høj grad min nysgerrighed. Mine medstuderende vidste ikke mere om denne personlighed end jeg. Nogle påstod, at han var en armensk jøde, som tidligere havde besørget udveksling af sten mellem forskellige mineralogiske museer. Ifølge andre var Nasias et navn, som en og anden uinteresseret giver, der ville forblive ubekendt, nu og da påtog sig. Det tidsrum, i hvilket vi af og til havde fået gaver fra denne hemmelighedsfulde person, omfattede næsten hundrede år. Jeg henvendte mig til min onkel for at få gåden løst, men han lod til ikke at være klogere end de andre.

Atter aflagde Laura os et besøg i sin ferie, ledsaget af sin guvernante, og det var med mange rosende ord min onkel nu førte mig hen til hende. Jeg holdt mig så stiv som en billedstøtte, og betragtede min kusine med en kæk, tillidsfuld mine, i den sikre forventning, at det hæderlige skudsmål, jeg fik, skulle gøre hende forlegen. Ingenlunde! Hun brast i latter, greb min hånd, betragtede mig med en spotsk beundring og erklærede derpå min onkel, at mit udseende havde tabt sig betydeligt, siden hun sidst så mig.

Endnu lod jeg mig dog ikke bringe ud af fatning, og i den tanke, at hun tvivlede om min dygtighed, henvendte jeg mig til min onkel og udbad mig en oplysning, som han ikke burde have undladt at give os i løbet af sin sidst afholdte forelæsning. Dette

var dog blot et påskud for at komme til at udkramme min lærdom for de to damer, og jeg opremsede så mange videnskabelige benævnelser, som det var mig muligt at få indført. Min onkel gik med enfoldig naivitet ind på denne manøvre, der varede længe, og stillede alle mine kundskaber til skue.

Laura syntes dog ikke at lægge mærke til det, men førte en hviskende samtale med sin guvernante på italiensk. I mine korte fristunder havde jeg lagt mig en smule efter dette sprog, og idet jeg under min lærde disput af og til spidsede øren, hørte jeg dem afhandle de forskellige måder, hvorpå man tørrede grønne ærter. Denne opdagelse hævede mig pludselig mange trin over hende i mine egne øjne. Skønt Laura i det sidste år var blevet langt smukkere end før, følte jeg mig dog nu fuldkommen ligegyldig for hendes yndigheder, og idet jeg forlod hende, sagde jeg til mig selv: 'Havde jeg vidst, at du ikke var andet end en almindelig, kedelig, lille tosse, skulle jeg sandelig ikke have gjort mig så megen ulejlighed for at vise dig, hvad jeg duer til.'

Trods den stolthed, som følelsen af min overlegenhed havde vakt hos mig, betoges jeg efter en times forløb af en dyb nedslåethed, og tanken på den forfærdelige skuffelse, jeg havde lidt, lå blytungt på mit sind. Min nærmeste foresatte, underkonservatoren, traf mig siddende i en krog af galleriet med det mørke, mismodige, håbløse udseende, som jeg altid havde haft for et år siden.

'Hvad fejler dig?' spurgte han. 'Man skulle tro, du sad og græmmede dig over, at du engang var den mest lade skabning og største sinke på den hele vide jord.'

Walter var en fortræffelig ung mand, femogtyve år gammel, af et tiltrækkende ydre, alvorlig og stadig, men tillige munter og fornøjet. En ren, ubesværet samvittighed afspejlede sig i hans blik og hans tale. Mod mig havde han stedse vist sig overbærende og venlig. Jeg kunne ikke åbne mit hjerte for ham, for jeg formåede ikke selv at skue klart i det, men jeg meddelte ham dog de tanker og følelser, som gærede hos mig, og spurgte ham til sidst, hvad hans sande mening var om vore tørre studier, der kun havde værd for nogle få af videnskabens indviede præster, mens de forblev en lukket bog for almindelige dødelige.

'Min kære dreng,' svarede han. 'Man kan i vor videnskab sætte sig tre forskellige mål. Din onkel, der er en hæderlig lærd, rider altid hen imod et af disse mål på en kæphest, som han har. Den ganger, som han mestrer aldeles og ansporer med raseri, fører ham undertiden endog udover vishedens grænser. Denne kæphest hedder hypotese. Den vældige og fyrige rytter er villig til at styrte sig i afgrunden, lig Curtius, men det skulle være for at udgrunde tingenes årsag og deres gradvise og regelmæssige udvikling fra begyndelsen af. Jeg tror, han søger efter det umulige; kaos vil ikke give slip på sit bytte, og ordet *Mysterium*, står skrevet på jordlivets vugge. Din onkels stræben har alligevel stor værdi, for hans mange vildfarelser er blandet med sandhedens guldkorn. Hvis vi ikke havde haft hypotesen, ville vi endnu ikke være kommet længere end til det døde bogstav.

Der gives,' vedblev Walter, 'nok et mål for videnskabsmænd af vort fag. Det er dette mål, som har fængslet mig, og mod hvilket jeg stræber; det går ud på at sætte industrien i besiddelse af de rigdomme, som endnu ligger skjult under og mellem vor

jordklodes bark, og som, takket være fysikkens og kemiens fremskridt, dagligt udfolder nye ejendommeligheder, og vil blive kilder både til velvære og ubegrænset magt for kommende slægter.

Det tredje mål er ikke nær så højt som noget af de foregående, men giver dog anledning til megen interessant granskning. De, som har valgt det mål at stræbe efter at få fuldstændigt kendskab til sten- og mineralrigets frembringelser i de mindste enkeltheder i denne verden, til stoffernes beskaffenhed, egenskaber og forbindelse. Det er den detailkundskab, som samlere besidder, og som ligeledes er af interesse for stenskærere og juvelerer.'

'Og ligeledes for fruentimmer!' udbrød jeg med foragtelig medynk, idet jeg så min kusine komme ind i galleriet og gå langs med de glasskabe, hvori de ædle stene opbevares.

Hun hørte mit udråb, vendte sig om, så på mig med en mine, der udtrykte den fuldstændigste ligegyldighed, og fortsatte derpå sin undersøgelse ud at værdige mig videre opmærksomhed.

Idet jeg åbnede læberne for at forny min samtale med Walter, spurgte denne mig, om jeg ikke ville byde min kusine armen for at ledsage hende gennem galleriet, og give hende de oplysninger, som hun måtte ønske.

'Nej,' svarede jeg, højt nok til at hun kunne høre det. 'Min kusine har tidligere set den del af samlingen, min onkel har ordnet, og de eneste genstande her, som hun bryder sig om, er de selvsamme, som kun interesserer os såre lidt.'

'Jeg tilstår,' sagde Walter, idet han sænkede stemmen og pegede på den side af galleriet, hvor Laura gik, 'jeg tilstår, at jeg

ville give alle de kostbare stene, som er under lås og lukke i disse glasskabe, for de smukke prøver af jern og stenkul, som findes her tæt ved os. Bjergarbejderen med sin stenhuggerhammer, min ven, det er det rette symbol på verdens fremtid, og de skinnende små tingester, som pryder dronningers hoveder og modedamers arme, er i mine øjne ikke mere værd end et halmstrå. Arbejde og virksomhed i det store, min kære Alexis, arbejde, som gavner alle og spreder civilisationens stråler vidt omkring, se, det er målet for min higen og mine studier. Hvad angår hypotesen, så –'

'Hvad siger I om hyp-hyp-hyp po-po-potese?' stammede onkel Tungstenius bag os i et ophidset tonefald. 'Hyp-hyp-po-potesen er kun et smædeord, opfundet af dovne personer, der ikke gider være over det arbejde at udgrunde sandheden, men tager imod de meninger, som de forefinder, ligesom færdigsyede klædningsstykker, og forkaster store ånders granskninger som kimærer.'

Ved gentagne undskyldninger og benægtelser, lykkedes det Walter lidt efter lidt at berolige den opbragte gamle mand, og uden synderlig stammen tilføjede han:

'I ville gøre vel i, mine børn, aldrig at slippe logikkens ledende tråd. Virkning uden årsag er noget, som ikke findes. Jorden, himlen, menneskene, kort sagt hele universet er kun virkninger, kun synlige åbenbarelser af en skjult kraft. Gransk kun virkningerne, det har jeg intet imod, men gør det ikke uden at søge efter deres tilblivelses grund i selve naturen. Du handler fuldkommen rigtigt i ikke at fordybe dig i videnskabens detaljer, kære Walter, men du søger det nyttige med lige så megen ensidighed, som mineralogerne søger det sjældne. Jeg

sætter ikke større pris end du på de glimrende stene, der udgør nogle få af lykken begunstigede personers stolthed og glæde, men når du begraver din hele sjæl i en mere eller mindre rig mine, synes du mig at ligne muldvarpen, der skyr dagens velsignede lys. Tænkning, det er åndens solskin, mit barn. Fornuftens slutninger må stedse være en støttestav, og at jeg kan rejse verden rundt i et dampskib, bryder jeg mig kun lidet om, så længe jeg ikke ved, hvorfor vor jord har form som en rund kugle, og hvorfor der finder voldsomme bevægelser sted i denne kugles indre. Lær os kun at bearbejde jernet, at støbe og smede det, men hvis du hele dit liv udelukkende vil beskæftige dig med stoffet og gå op i det, kan du lige så gerne selv være af jern, det vil sige, en død, fornuftløs substans. Mennesket lever ikke af brød alene, min ven, udviklingen af hans begribende og granskende evner er nødvendig, såfremt han ikke skal føre en halv i tilværelse.'

Min onkel vedblev længe at tale i denne tone, og uden at tillade sig at modsige ham, forsvarede Walter efter bedste evne sin yndlingsteori, nemlig at videnskabens rette bestemmelse var, at arbejde i det nyttiges tjeneste. Ifølge hans anskuelse kunne mennesket ikke nå åndens lys, førend det var blevet herre over den materielle verdens rigdomme og hjælpekilder.

Jeg hørte med opmærksomhed på denne interessante diskussion, for dens sande betydning var begyndt at gå op for mig. Under samtalen havde jeg rejst mig, og støttende mig til den kobberstang, som var anbragt foran glasdøren for at beskytte den, fæstede jeg, halvt i tanker, mit blik på de skabe, Laura havde standset foran, og hvis indhold min onkel, Walter og jeg i fællesskab foragtede. Jeg havde indtaget denne stilling

uden ret at vide, hvorfor jeg gjorde det, for de to andre herrer havde vendt sig mod den rent geologiske samling. Måske nærede jeg et halvt ubevidst ønske om at indånde duften af en hvid rose, som Laura havde lagt på den brede kant nedenfor glasdøren, og efterladt der.

Hvorledes det nu var, så vedblev mit øje at hvile på og betragte en gruppe bjergkrystaller, som kort i forvejen havde fængslet Lauras opmærksomhed, og mens jeg hørte på min onkels tale og søgte at glemme min kusine, der havde fjernet sig, stirrede jeg på en prægtig geode af ametyst, isprængt med krystaller af ualmindelig skønhed og klarhed.

Min tanke dvælede dog ikke ved den genstand, jeg betragtede, men svævede frit omkring, en bold for tilfældet; det var, som om den stærke vellugt, der udstrømmede fra den lille, hvide rose, tryllebandt mit hele væsen og gjorde det til en slave af instinktet. Jeg elskede denne blomst, men troede dog at hade den unge pige, som havde plukket den. Jeg greb rosen, indsugede dens duft med en heftig begærlighed, der bragte mig til at trykke dens blade til mine læber, men på samme tid vakte den følelse, som drev mig til det, min ærgrelse og vrede i den grad, at kyssene snart gik over til bid. Pludselig følte jeg en lille hånd berøre min skulder ganske let, og en blødt vibrerende røst lød i mit øre. Jeg genkendte straks min kusines stemme.

'Vend dig ikke om, se ikke på mig,' hviskede hun. 'Læg denne stakkels lille rose fra dig, og følg mig hen at plukke blomster af ædelstene, der ikke visner. Kom, vær med. Hør ikke på vor onkels kolde, sjælløse tale eller Walters spotterier. Hurtigt, hurtigt, min ven, afsted til krystallens eventyrverden. Jeg iler derhen, følg mig, hvis du elsker mig.'

Jeg følte mig i den grad overrasket og forvirret, at jeg hverken sansede at vende mig om og betragte Laura eller tale til hende. Efter nogle få minutter var hun forresten langt foran mig; enten havde hun brudt sig gennem glasskabet, eller også var det blevet til en åben dør. Hun flygtede eller svævede på usynlige vinger gennem en lysende sfære, og jeg fulgte hende, uden at vide, hvor jeg var, eller hvad det var for en vidunderlig glans, som blændede mig.

Overfaldet af en dødelig træthed standsede jeg til sidst, men hvor længe jeg var ilet frem, var mig umuligt at sige. Jeg kastede mig ned, overvældet og modløs. Min kusine havde jeg fuldkommen tabt af syne.

'Laura, kære Laura!' råbte jeg fortvivlet. 'Hvor har du ført mig hen, og hvorfor forlod du mig?'

Straks efter følte jeg atter Lauras hånd på min skulder og hørte hendes stemme lige ved mit øre. På samme tid lød onkel Tungstenius' skurrende røst i det fjerne:

'Nej, dette er ingen hyp-hyp-po-potese.'

Laura talte også til mig, men jeg forstod ikke, hvad hun sagde. I førstningen troede jeg, at ordene var italienske eller græske, men snart gik det dog op for mig, at hun tiltalte mig i et aldeles nyt sprog, der lidt efter lidt blev mig forståeligt, idet ligesom erindringen om en tidligere tilværelse vågnede hos mig. De ord, hun sluttede sin tale med, fattede jeg tydeligt.

'Se dig dog om på det sted, hvor jeg har ført dig hen,' sagde hun. 'Erkend, at jeg har åbnet dine øjne for selve Himlens lys.'

Jeg begyndte nu at se mig om og forstå, hvor jeg var. Laura og jeg befandt os i midten af den skønne ametystgeode, som prydede galleriets mineralogiske samling, men det, som jeg i

min blindhed og stolende på andres udsagn havde taget for en hul sten, af en melons størrelse, gennemvævet med krystaller, var i virkeligheden et mægtigt bjerglandskab. Jeg så for mig en krans af høje fjelde, der omsluttede en mægtig dal, opfyldt af utallige stejle bakker og høje og vældige søjler af violet ametyst. Den laveste af disse ville have raget højt op over spiret på St. Peterskirken i Rom.

Idet jeg tænkte på, at jeg havde ilet hen over disse højder, ophørte jeg at forundre mig over min træthed, og det var med stor skræk, jeg opdagede, at vi befandt os ved den yderste rand af en stejl klippevæg. Jeg skuede med rædsel ned i det skinnende dyb, og følte mig draget derned af svimmelhedens dæmon.

'Rejs og frygt intet,' sagde Laura. 'I den verden, hvor vi befinder os, er det tanken, som skrider foran og fødderne følger efter. Den, som er i stand til at begribe det, kan ikke styrte ned.'

Den ellers så rolige Laura ilede let og hurtigt hen over bakkerne, som ofte faldt ned i svimlende afgrunde; den glinsende overflade beskinnedes af solen og kastede lyset tilbage i millioner af iriserende stråler. Den herlighed, som omgav os, var i sandhed ubeskrivelig, og jeg mærkede snart, at jeg gik lige så sikkert som Laura. Omsider standsede hun og satte sig ned i en lille kløft. Med en munter latter spurgte hun, om jeg genkendte stedet.

'Hvorledes skulle jeg kunne det?' svarede jeg. 'Det er jo første gang, jeg er her.'

'Tankeløse menneske!' udbrød hun. 'Erindrer du da ikke, at du forrige år engang greb denne sten, og var så klodset, at lade den falde på gulvet? Den gik vel ikke itu, men en af krystallerne

blev let beskadiget, og her ser du sporene af det. Du har så tit betragtet dette sted, at du må genkende det. Ved din uagtsomhed er den grotte fremkommet, som nu skænker dig ly, og sætter dig i stand til at hvile dine, af den stærke glans omkring os, trætte og blændede øjne.'

'Ja, nu genkender jeg nok stedet,' svarede jeg. 'Men jeg begriber ikke, at en revne, som næppe var at skelne med det blotte øje, kan være blevet til en hule, som vi begge kan få plads i, og en sten, som jeg kunne omslutte med mine hænder, til et landskab, som jeg ikke kan overskue, og –'

'Som er større, end du aner, afbrød Laura mig. 'Din forundring viser blot, at du er et barn, uden erfaring og tanke. Min kære Alexis, se dig om i denne fortryllende egn, og du vil snart begribe den forvandling, som stenen synes dig at have undergået.'

Jeg adlød hendes opfordring og hensank i en i langvarig beskuelse af den pragtfulde udsigt foran os. Jo længere mit blik dvælede på den, desto mere fortrolig blev jeg med den glans, som omgav mig, og til sidst blændede den mig så lidt, som om jeg betragtede grønne lunde og blomsterklædte enge. Til min forundring bemærkede jeg, at massernes almindelige former lignede gletsjernes, og jeg blev snart så fortrolig med disse kæmpemæssige krystallisationers mindste enkeltheder, som om jeg havde undersøgt dem hundrede og atter hundrede gange.

'Se her,' sagde min ledsagerinde, idet hun tog en af de glimrende sten op, som lå ved vore fødder. 'Når du betragter denne hule sten, vil du se, at den netop har samme form, som hin mægtige bjergkæde med sin fordybning i midten. Skønt

den ene dannelse er meget stor, og den anden lille, så forsvinder dog forskellen i skabningens grænseløse rum, i altets uendelighed. Hvert klenodie i dette uhyre juvelskrin har sit særegne værd, og den, hvis kærlighed til skabningen ikke omfatter sandskornet, lige så vel som himlens stjerner, mangler syn for de højere sandheder, eller har stirret sig blind på stoffet.'

Var det Laura som talte således? Mens jeg søgte at komme på det rene med dette, slog det mig, at hun var blevet som forklaret og overstrålede endog herlighederne i den verden, som hun havde åbnet for mig, og skønt mit syn var blevet hærdet, var jeg dog ikke i stand til at tåle den stråleglans, som syntes at udgå fra hende.

'Jeg begynder at forstå dig, kære Laura,' sagde jeg. 'Men derhenne, langt ude i det fjerne, og lige ved synskredsens rand, ser vi høje snebjerge og ismarker –'

'Betragt denne lille geode,' afbrød Laura mig, og gav mig den i hånden. 'Du vil bemærke, at de udvendige krystaller er gennemsigtige som is og gennemvævede af fine gennemsigtige årer, ligesom sne. Kom med mig, og du i skal i kort afstand beskue disse evige gletsjere, hvor kulde er ukendt, og døden ikke kan overraske os.'

Jeg fulgte hende; og denne rejse – som jeg tror udgjorde adskillige mile – gjorde vi så hurtigt, at jeg slet ikke bemærkede de få øjeblikke, den tog. Vi stod snart på toppen af det højeste snebjerg, der i virkeligheden ikke var andet var en kæmpemæssig hvid kvartskrystal, således om jeg i lille skala kunne se den på den lille geode, jeg stadig holdt i min hånd, præcis sådan som Laura havde sagt mig. Men hvilken storslået udsigt havde vi ikke derfra! Den før omtalte krans af violette

ametystbjerge, der lå nedenfor os, så nu ganske lille ud og optog blot en ubetydelig plads på det sammensatte billede foran os, men den bidrog alligevel til det heles skønhed og harmoni. Men hvor mange andre storslåede enkeltheder udfoldede der sig ikke for vort blik!

'O, Laura, kæreste Laura!' udbrød jeg. 'Tak! fordi du førte mig hid! Hvorledes har du fået kundskab om eksistensen af disse undere, og lært vejen til dem?'

'Hvad behøver du at vide det?' sagde hun. 'Se dig om, og nyd krystalverdenens skønhed. Ametystdalen der er, som du ser, blot en enkelt åbenbarelse af denne naturs uudtømmelige rigdom. Ikke langt derfra åbner jaspisverdenen sine skatte, hvis skønhed ingen travl menneskehånd har forstyrret her. Mens dette mineral, i den urolige lille verden, som vi bebor, sønderbrydes, spredes og begraves på tusinde ubekendte steder, vælder det her frem i en mægtig strøm, ligesom i Skabelsens første dage. Længere borte strækker bakker af ambrafarvet sardonyx, en kæde af dunkelrøde hyazinter, der ser ud som et sortrødt flammehav. Du vil måske tage hine genstande i det fjerne for skove, men det er masser af beryller. Når vi går lidt frem, vil du få øje på spor af opal, hvori solen, denne glidende diamant, hvis skabende kraft du ikke aner, spejler sig, og frembringer alle regnbuens farver. Stands ikke ved disse turkisøer, længere borte er der øer af blød lazulith og af lazursten, isprængt med guld. Hvis du vil ledsage mig til denne fortryllede verdens poler, vil jeg vise dig nordlys, hvis mage aldrig har været set på jorden, og du vil erkende, at i denne, efter din mening, døde sfære, gærer et liv så stærkt, så vældigt i sine ytringer –'

Her blev min kusines fortryllende stemme afbrudt af et forfærdeligt brag, lig drønet af mange tusinde kanonskud. Millioner af de smukkeste fyrværkeriraketter skød op mod en mørk himmel, som jeg i begyndelsen havde antaget for en uhyre hvælving af turmalin, men som nu søndersprængtes og regnede ned som hundrede millioner glødende striber. Alt skin, al glans forsvandt i et nu, og himmelsvælget dækkedes af ildkugler af så stærke farver og en så vældig størrelse, at jeg i forfærdelse styrtede om og tabte bevidstheden –

'Der er ikke mindste fare, kære Alexis; vær blot rolig,' sagde Laura, idet hun lagde noget kølende på min pande, der forekom mig som et isomslag. 'Kom til dig selv, og se på os. Kender du mig ikke? Jeg er din kusine, Laura, her står din ven Walter og der vor gode onkel Tungstenius. Du må gøre en kraftig anstrengelse og rive dig ud af denne letargiske tilstand.'

'Nej, nej, det har intet at betyde,' erklærede min onkel, som havde grebet mig om håndleddet for at undersøge min puls. 'Men en anden gang, når du har snakket for meget under frokosten, og ophidset dig ved i åndsfraværelse at drikke glas på glas af min Neckarvin, må du lade være med at more dig med at støde hovedet gennem glasskabenes døre og strø sten og krystaller rundt til alle kanter som en afsindig. Sandelig, du ville have anrettet en ganske artig ødelæggelse, hvis vi ikke havde været til stede og hindret det, for ikke at tale om, hvor alvorligt dit sår kunne være blevet. Uden tvivl ville du ikke sluppet fra det uden at have mistet det ene øje og en del af næsen.'

Mekanisk førte jeg hånden op til min pande, og fandt, at den var blodig.

'Vær blot rolig, jeg skal give dig et andet omslag,' sagde Laura. 'Nyd så lidt af denne beroligende drik, min ven, og betragt os ikke med en så forvildet mine. Jeg for mit vedkommende er fuldkommen overbevist om, at du ikke har været beruset, men tror, at dette blot er et lille anfald af vildelse, som du har pådraget dig ved at anstrenge dig for meget med et utaknemmeligt arbejde.'

'O, kæreste Laura,' sagde jeg med anstrengelse, idet jeg trykkede hendes hånd til mine læber, 'tal dog ikke således. Den herlige rejse, som vi har foretaget i krystallens vidunderlige regioner, fortjener ikke at kaldes et utaknemmeligt arbejde. Und mig atter dette fortryllende syn! Lad mig på ny skue opalhavene og de herlige øer, bjerglundene og de lokkende alabastgrotter ved rubinflodens bredder! O, hvorfor har du ført mig ind i de himmelske kloders lysende hjem, og vist mig ting som det menneskelige øje ikke tåler at skue?'

'Nok, nok,' udbrød min onkel i en streng tone. 'Dette er feberfantasier, og jeg forbyder dig at tale mere foreløbig. Hent en læge, gode Walter; du Laura, må blive ved at køle hans pande med isomslag.'

Jeg henfaldt nu i en sygdom og havde feberdrømme, der ikke altid var lige behagelige. Walter var næsten uafbrudt ved min seng og viste mig stor omhu, men hans nærværelse gav altid anledning til, at jeg plagedes af skrækbilleder. Forgæves søgte jeg at overtyde ham om, at jeg var ved fuld besindelse, og gav ham i den hensigt en fuldstændig beretning om min rejse, men han rystede på hovedet og trak på skuldrene.

'Min stakkels Alexis,' sagde han. 'Det er i sandhed sørgeligt og ydmygende både for dig selv og dine venner, at du, mens du

under den bedste ledelse beskæftigede dig med et nyttigt studium, skulle fatte en sådan til vanvid grænsende forkærlighed for disse jammerlige stene, der i det højeste kan more børn og samlere. Under din hjernes nuværende ophidsede tilstand sammenblander du alt: nyttige stoffer med mineralier, som alene har værd på grund af deres sjældenhed. Du fortæller mig om fantastiske søjler af gips og mostæpper af blyfosfat. Det er ikke nødvendigt at forfalde til hallucinationer for at skue disse vidundere, det er blot at nedstige i den første den bedste mineskakt for fryde øjet med mærkværdige former og udsøgte, lysende farver: antimon med dens tusinde blå nåle, cerusit i perlehvide flokke, iltet kobber i alle regnbuens farver fra malakitgrøn til azurblå; men alle disse naturens skælmske øjenglimt er dog intet andet end sådanne kemiske reaktioner, som din onkel ville kalde fornuftige og rationelle, mens jeg vil kalde dem fatale. Du er ikke kommet tilstrækkeligt på det rene med vor videnskabs egentlige opgave, min ven. Du har belæsset din hukommelse med en masse unyttige kundskaber, som blot har trættet din hjerne og ikke vil være dig til mindste gavn i det praktiske liv. Glem dine diamantbjerge; en diamant er, som du ved, ikke andet end rent kulstof. Stenkul er hundrede gange nyttigere, og netop på grund af dets nytte, finder jeg det også langt smukkere end diamanter. Husk, hvad jeg tidligere sagde dig, Alexis, hammeren, ambolten og hakken, det er i virkeligheden den menneskelige ånds bedste hjælpemidler og ypperste klenodier.'

Jeg hørte anspændt på Walters tale, og i min ophidsede fantasi fulgte jeg ham ned i de mørke gruber dybt under jorden. Det forekom mig, at jeg så utallige faklers skin belyse årer af

guld, der løb langs bjergets sider, bjergarbejderes rå, barske stemmer lød gennem de lange gange på bunden af dybe jerngruber, og derpå stod jeg i et uhyre jernstøberi og hørte støjen fra al den virksomhed, som dér udfoldedes; Walter anførte den der arbejdende skare, i hvis træk vildhed og glubende begærlighed stod præget; han forekom mig at ligne en vandalhøvding, og indgød mig en ubetvingelig skræk. Feberen bragte blodet til at rulle vildt gennem mine årer, angsten stivnede mine lemmer, jeg hørte hakkens slag genlyde i min hjerne, og jeg skjulte mit hoved under tæppet, idet jeg råbte:

'Barmhjertighed, barmhjertighed! Fri os fra hammeren, den skrækkelige hammer!'

En dag, hvor onkel Tungstenius bemærkede, at jeg var roligere end sædvanlig, prøvede han at overtyde mig om, at min vandring gennem de strålende egne ikke var andet end en drøm.

'Hvis du virkelig har set alle disse herligheder, lykønsker jeg dig af ganske hjerte,' sagde han. 'Det måtte være interessant nok at se sådan noget, i særdeleshed turkisøerne, som måske er dannet af levningerne af forverdenens kæmpedyr, men du vil gøre bedst i at glemme disse vilde fantasier, og om ikke med mere iver, så dog på en forstandigere måde studere naturens liv og udviklingshistorie fra dens første begyndelse. I dine syner har du kun skuet en død, eller endnu ikke til liv vågnet verden. Du har måske tænkt for meget på Månen, hvor vi endnu ikke har kunnet opdage mindste tegn til et organisk liv. Jeg råder dig til hellere at give dig til at studere de mægtige og interessante fænomener, som man med urette har kaldt forsvundne dyrearter, som om noget kunne forsvinde i universet, hvor alt

er en evig gentagelse, og enhver ny livsytring blot er en tidligere livsspires udvikling i forandret form.'

Jeg holdt mere af at høre på min onkel end på Walter, fordi han, trods sin stammen, kom med adskilligt, der var ret godt, og ikke nærede en så dyb foragt som denne for farve og form. Men den følelse, som under min udflugt med Laura, var blevet så stærkt og levende vakt hos mig, nemlig sansen for det skønne, var ham aldeles nægtet. Han var i stand til at føle den mest begejstrede beundring, men for ham lå skønheden kun i åbenbarelsen af en indre lov. Hæslige levninger af forverdenens plumpe skabninger kunne bringe ham i henrykkelse; han skuede med ømme blikke på mastodontens tænder, og dette uhyres fordøjelsesredskaber aflokkede ham rørelsens tårer. For ham var alt mekanisme, funktion, vekselvirkning og forbindelse.

Efter nogle ugers forløb var jeg helbredet, og kunne gøre mig selv fuldstændig rede for den henrykkelsestilstand, jeg havde været i. Da mine omgivelser bemærkede, at jeg var kommet til fuld samling igen, ophørte de at drille mig, og indskrænkede sig til på en spøgende måde at forbyde mig mere at nævne ametystegnen, eller hvad jeg havde set på toppen af det høje krystalbjerg.

Laura viste sig i dette stykke forsigtigere og strengere end nogen anden. Så snart jeg åbnede læberne for at minde hende om vor herlige udflugt, lagde hun sin hånd på min mund, men hun spottede mig ikke sådan som de andre.

'Vent, vent,' sagde hun med et betydningsfuldt smil. 'Prøv nu foreløbig blot at komme til kræfter igen, så vil vi senere se, om du har haft en digters drøm eller en afsindigs paroxysme.'

Det var mig klart, at min fremstilling havde været slet, og at den verden, der havde forekommet mig så smuk, stod i et latterligt lys for de andre, fordi min omstændelige beretning havde haft et tørt og kedeligt præg. Jeg foresatte mig at afhjælpe den mangel i min uddannelse, som jeg ved denne lejlighed kom til kundskab om, og erhverve mig et større herredømme over sproget.

Under min sygdom var jeg kommet til at føle megen hengivenhed for Laura. Hun havde adspredt mig under mine anfald af melankoli, beroliget mig, når jeg var betaget af vildelse eller pintes af angst, kort sagt, plejet mig, som om jeg havde været hendes broder. Under min langvarige rekonvalescens var jeg alt for afmattet til, at kærlighedens glød kunne opflamme min indbildningskraft i form af flygtige drømme. Mit hjerte talte først den dag, da min onkel underrettede mig om, at Laura havde forladt os.

Vi kom fra auditoriet, hvor jeg havde overværet en forelæsning for første gang siden min sygdom.

'I dag vil du ikke få Laura at se ved frokostbordet,' sagde min onkel til mig. 'Tante Lisbeth kom i morges tidligt for at hente hende hjem til sig. Laura ville ikke, at vi skulle vække dig, da hun troede, det ville gøre dig en smule ondt at skilles fra hende.'

Den gode onkel havde i sin naivitet troet, at denne underretning blot ville fremkalde en let beklagelse fra min side, og blev derfor højligt forundret ved at se mig briste i tårer.

'Ej da, hvad er det!' udbrød han. 'Jeg troede, du var fuldkommen helbredet, men det kan ikke være tilfældet, siden en så ubetydelig modgang kan bringe dig til at græde som et barn.'

Dette var dog en modgang, der voldte mig stor smerte, for jeg elskede Laura. Venskab, hengivenhed, vanens magt, tillid og hjertelig sympati bandt mig til hende, men alligevel svarede hun slet ikke til det strålende billede, som jeg havde skuet i min drøm, og som det ville have været mig umuligt at beskrive. Der havde hun vist sig for mig i en forklaret skikkelse, og forekommet mig højere, smukkere, åndfuldere og langt mere pikant, end hun i virkeligheden var. Min kusine var en god, jævn, munter, ung pige, med sund praktisk sans og var måske en smule prosaisk af sig. Jeg havde følt mig særdeles lykkelig i hendes selskab, men syntes dog, at jeg stedse havde næret en lønlig længsel efter den trylleverden, som hun så hårdnakket nægtede at have ladet mig skue. Det syntes mig også, som om hun bedrog mig, for at bringe mig til at glemme det alt for stærke indtryk, som synet af den havde frembragt, og at hun skulle have magt til atter at åbne den for mig, når mine kræfter tillod det, og såfremt hun elskede mig højt nok.

2

To år forløb, inden jeg gensä Laura. Jeg havde i denne tid arbejdet ivrigt, og haft stor gavn af det. Min kusine havde tilbragt sine ferier på landet, men i stedet for at rejse derud til hende, havde jeg måttet følge min onkel på en geologisk udflugt i Tyrol. En sommerdag kom Laura endelig atter til os, og fremtrådte for mig smukkere og mere elskværdig end nogensinde.

'Ah, min gode Alexis, du har rigtignok ikke forandret dig til din fordel, siden vi sidst sås,' udbrød hun, idet hun rakte mig hånden. 'Men du ser god, ærlig og skikkelig ud, og det gør, at man alligevel kommer til at holde af dig. Jeg ved, at du er kommet til fuld fornuft igen, og er vedblevet at være flittig. Forhåbentlig vil du ikke oftere falde på at støde panden mod en af glasskabene under påskud af at ville gennemvandre krystallernes fortryllede verden med dens ametystbjerge, opalhave og bjerglunde. Du ser, at jeg endnu husker navnene på dine yndlingssteder, som du så tit omtalte under dine feberraserier. Nu har du slået dig på matematikken, og det har gjort dig mere sat og fornuftig. Til bevis på min tilfredshed med denne forandring, vil jeg fortælle dig en nyhed og overrække dig en gave. Jeg skal giftes, og vil, med min forlovedes samtykke, give dig en bryllupsforæring.'

Med disse ord pegede hun på Walter, og satte den karneolring på min finger, som hun i så lang tid selv havde båret.

Jeg stod som forstenet, og vidste ikke, hvorledes jeg skulle bære mig ad for at give min ydmygelse, skinsyge og fortvivlelse luft. Sandsynligvis koncentrerede alle disse følelser sig i mit indre, således at jeg kom til at se nogenlunde ubekymret ud, for da jeg genvandt min selvbeherskelse, læste jeg hverken spot, misfornøjelse eller forundring i min onkels, Lauras og Walters velvillige ansigter. Jeg lykønskede mig med at være kommet godt fra en prøve, som kunne have haft til følge, at jeg var blevet genstand for uvilje eller latter, og indelukkede mig på mit værelse med ringen, som jeg lagde på bordet foran mig, og betragtede med en til anledningen passende bitter ironi.

Denne ring var besat med en sjældent smuk sten, med fine, dels dunkle, dels gennemsigtige gange. Mens jeg stirrede på den, syntes den at udvide sig, nå selve loftet og indhylle mig ligesom en sky. I begyndelsen betoges jeg af en ubehagelig, lidt smertelig fornemmelse, som om en afmagt nærmede sig, men lidt efter lidt fordelte skyen sig over et uhyre rum, og hævede mig blidt i vejret. Jeg førtes op på toppen af et bjerg, og ved hjælp af et gyldent rosenskær, som udstrømmede fra skyens midtpunkt, så jeg, at Laura sad ved min side.

'Min ven,' sagde hun til mig, på det sprog, som hun alene kendte, men som i hendes mund blev også mig fuldkommen forståeligt. 'Min ven, tro ikke et eneste ord af det, som jeg sagde i vor onkels nærværelse. Han har opdaget, at vi elsker hinanden, men da du endnu er for ung til at indtræde i ægteskab, har han fundet på denne historie, for at du ikke skal blive adspredt fra dine studeringer. Vær imidlertid ganske rolig, jeg elsker ikke Walter og vil aldrig tilhøre nogen anden end dig.'

'Kæreste Laura,' udbrød jeg. 'nu stråler du atter af skønhed og kærlighed, ligesom under vor uforglemmelige vandring! Ja, jeg tror, jeg ved, at du elsker mig, og at intet kan adskille os. Men hvad er årsagen til, at du i de andres nærværelse altid viser dig vantro eller spottende?'

'Og jeg,' svarede hun, 'jeg kunne spørge *dig*, hvorfor du, når andre er til stede, viser dig for mig grim, klodset, latterlig og dårligt klædt, mens du i denne sfære er skøn som en halvgud, og bærer et skinnende, regnbuefarvet gevandt; men jeg stiller intet spørgsmål, for sagen er ikke mig nogen gåde.'

'Forklar mig den, Laura! Du, som forstår alt, må lære mig den hemmelighed, stedse og over alt at vise mig for dig i min nuværende skikkelse.'

'Det forholder sig med den, som med enhver af jeres såkaldte naturvidenskabers hemmeligheder, kære Alexis. Den, som kender dem, kan bevidne deres eksistens og forklare, hvorledes de er, men når der spørges hvorfor, har hver sin mening. Jeg kan sige dig min, betræffende det sælsomme fænomen, at vi her står for hinanden i et fuldkomment klart lys, mens vi i den verden, som man kalder virkelighedens, kendsgerningens verden, kun ser hinanden gennem det relative livs tåger. Dette er dog kun min individuelle mening, og hvis jeg udtalte den på et andet sted end netop her, ville du anse mig for vanvittig.'

'Belær mig, kære Laura!' råbte jeg. 'Det forekommer mig, at vi her befinder os i sandhedens verden, hvorimod alt derude er blændværk, løgn og bedrag.'

Laura tog da således til orde:

'Du ved ikke, at hvert menneske i åndelig forstand fører en dobbelt tilværelse; begge er tydeligt afgrænsede, skønt de

smelter sammen til ét for vor omtågede jordiske bevidsthed. Hvis vi nøjer os med vore indskrænkede sansers og ufuldkomne dømmekrafts vidnesbyrd, har vi kun en sjæl, eller, som Walter ville sige, et slags åndeligt maskineri, der standser i samme øjeblik, som vore livsfunktioner ophører. Hvis vi derimod hæver os over den synlige, legemlige verden, vil en gådefuld, unævnelig, men ubedragelig følelse sige os, at vort egentlige Jeg ikke blot ligger i vore livsorganer, men er ved uopløselige bånd forenet med Altet, og er evigt lig det. Hvad vi kalder døden, har således ikke mindste magt over denne del af vort væsen.

Det er ingen ny sandhed, jeg her udtaler; troen på Jegets udødelighed har stedse gjort sig gældende hos menneskene i form af religiøse dogmer eller metafysiske grundsætninger, og vil stedse gøre det. Min mening, det individs mening, som taler med dig her i det ideales sfære, er, at kun en del af vort udødelige Jeg har fast bopæl i vort dødelige legeme. Jeg antager, at vor almindelige sjælelige bevidsthed kun er en ringere halvbroder, en svag afskygning af vort egentlige udødelige væsen; dette, ånden i dens helhed og herlighed, det sande guddomsbillede, er tilsløret for vort blik, så længe vi befinder os på jorden.

Men denne blomst fra Evighedens have, hvor er den, hvad tager den sig for, mens den stakkels menneskesjæl fuldender sin korte, men smertefulde og møjsommelige vandring i støvet? Den er et eller andet sted i tiden og rummet, for tid og rum er nødvendige betingelser for alt liv. Da den er gået forud for den jordiske tilværelse i tiden og vil overleve den, følger og våger den over samme indtil et vist punkt, men er ikke afhængig af samme og beregner ikke sine timer og dage på menneskelig vis.

Og hvad rummet angår, så kan den vistnok forbinde sig med det menneskelige Jeg og gør det hyppigt, men er ingenlunde dets slave, og dens flugt omfatter sfærer, hvis grænser mennesket ikke kender. Har du forstået mig?'

'Jeg tror det,' var mit svar. 'Meningen af dine ord, fremsat i en simplere og mere sammentrængt form, synes mig at være den, at vi har to sjæle, af hvilke den ene bor i vort legeme og aldrig forlader os, og den anden er udenfor os og ikke kendes af os. Den første sætter os i stand til at føre en timelig, forbigående tilværelse og dør tilsyneladende med os, den anden sætter os i stand til at leve evindeligt og fornys tillige med vor bevidste individualitet, eller rettere det er dén, som fornyr os, og som uden nogensinde at udtømmes, afføder den ene efter den anden af vore særskilte, på hinanden følgende tilværelser.'

'Hvad pokker er det, du rabler sammen der,' råbte en hård, uharmonisk stemme tæt ved mig.

I et nu forsvandt den rosenrøde sky og førte Lauras strålende skikkelse med sig; jeg var atter på mit kammer, sad ved det velbekendte lille arbejdsbord og nedskrev de sidste linjer, som Walter havde læst over min skulder.

Halvt bedøvet betragtede jeg ham uden at svare, og han vedblev:

'Hvornår er du begyndt at beskæftige dig med filosofiens sæbebobler? Hvis du tror at gøre fremskridt i naturvidenskaben ved hjælp af den slags hypoteser, beklager jeg i sandhed din vildfarelse. Kom, læg dette tossede manuskript væk, og følg med mig over til de andre. Din onkel holder i dag selskab i anledning af Lauras og min forlovelse.'

'Er det muligt, kære Walter, at du af venskab for mig har samtykket i et for modne, alvorlige mænd upassende komediespil?' udbrød jeg, idet jeg kastede mig i hans arme. 'Jeg ved godt, at Laura ikke elsker dig, og at du aldrig har tænkt på at gifte dig med hende.'

'Har Laura sagt dig, at hun ikke elsker mig?' spurgte han i en rolig, men noget hånlig tone. 'Det er meget muligt, at det forholder sig således, og om jeg nu har i sinde at ægte hende, så er dette visselig ingen plan, som jeg længe har næret; din onkel har aftalt det hele med sin fraværende svoger, og da Laura ikke sagde Nej, kunne jeg naturligvis ikke andet end sige Ja. Men tro ikke, at jeg er forelsket i hende; jeg for min del har ikke haft tid til at sætte min indbildningskraft i virksomhed for at opdage fabelagtige fuldkommenheder hos denne godmodige, men almindelige unge pige. Hun mishager mig ikke, og da hun er meget forstandig, fordrer hun ikke mere af mig for øjeblikket. Engang i tiden, når vi har været gift i mange år og vænnet os til gensidigt at føje os efter hinanden for at vort samliv kan blive enigt og lykkeligt og vore børn godt opdraget, vil vi uden tvivl være forenede ved et sandt, oprigtigt venskabs stærke bånd. Indtil da vil den fuldstændige opfyldelse af vore pligter mod hinanden og af det aflagte kærlighedsløfte være forbundet med nogen anstrengelse og ikke udelukkende ske af hjertets drift. Følgelig kan du sige, at Laura ikke elsker mig, uden frygt for at overraske eller såre mig. Det ville endog vække min forundring, om hun elskede mig; for jeg har aldrig søgt at behage hende, og jeg ville frygte en smule for hendes fornuft, hvis hun så en fyrig elsker i mig. Se derfor sagen, som den er, og vær vis på, at alt er, som det bør være.'

Jeg fandt Laura pyntet til selskabet; hun bar en hvid silkekjole med garneringer af rosenrødt flor, der dunkelt mindede mig om den i ringen indfattede stens bløde og varme farvetone. Der var en vis nedslåethed og mathed udbredt over hende, og den friske ungdommelige livlighed, som i almindelighed udmærkede hende, syntes, så at sige, at være udslukt.

'Kom og indgyd mig tillid og mod, kære Alexis,' sagde hun i en åbenhjertig, fortrolig tone, idet hun vinkede mig hen til sig. 'Jeg har grædt meget i dag. Tro dog ikke, at Walter mishager mig, eller at tanken om ægteskab er mig uudholdelig. Jeg har i lang tid vidst, at man havde bestemt mig for ham, og har ikke mindste lyst til at blive gammel jomfru, men adskillelsen fra slægt og hjem er altid pinefuld. Vær munter og hjælp mig at fordrive alle sørgelige tanker, eller moralisér for mig, så jeg atter bliver fornuftig og ser fremtiden i møde med håb og tillid.'

Hvilken himmelvid forskel var der ikke mellem Lauras tale og åsyn nu og hist oppe i rosenskyen! Den hverdagsagtige, trivielle måde, hun forsonede sig med sin skæbne med, forjog straks den illusion, som havde behersket mig siden min sidste drøm, og forunderligt nok forsvandt min tidligere kærlighed med det samme. Tanken om, at hun skulle blive Walters hustru, voldte mig ikke længere nogen smerte. Den broderlige hengivenhed, som hendes godhed og omhu engang havde indgydt mig, vendte tilbage, og jeg glædede mig endog over hendes forbindelse med Walter, da jeg derved ville sættes i stand til stadig at være i hendes nærhed. Det unge par skulle nemlig bosætte sig i vor by.

Ved middagsbordet gik det meget muntert til. Beværtningen var udsøgt, for min onkel havde overladt det til Walter at ordne

alt i så henseende, og denne, der som verdensmand forstod sig på god mad, havde bestilt den hele anretning hos en af de bedste restauratører i Fischausen. Min kusine havde heller ikke forsmået at give prøve på sin dygtighed i kogekunsten, og selv guvernanten havde forestået tillavningen af nogle italienske retter, der var stærkt krydrede og kogt i rigelige mængder vin. Walter spiste og drak for fire. Selv onkel Tungstenius kom ved desserten i en så oprømt stemning, at han henvendte nogle særdeles galante vers til guvernanten, der ikke var meget ældre end femogfyrre år, og da Lauras unge veninder efter bordet højrøstet forlangte, at der skulle spilles op til dans, ville han åbne ballet med hende.

Jeg valsede med min kusine. Mens vi hvirvlede rundt, syntes det mig, som hendes åsyn pludselig fik en magisk glans, og at hun talte til mig med en af bevægelse skælvende stemme.

'Lad os forlade dette sted,' sagde hun. 'Man er nær ved at kvæles herinde. Kom, vi vil bryde os gennem det spejlglas, der optager det blændende lys herinde og spreder strålerne over et umådeligt rum udenfor. Ser du ikke, at det er billedet på uendeligheden, og at det er den vej, vi må følge? Skynd dig, min ven, vis en smule mod og dristighed, og vi vil snart være i krystalverdenen.'

Mens Laura hviskede dette til mig, lød Walters stemme lige ved os. Idet vi under dansen kom forbi ham, råbte han i en spotsk tone til mig:

'Halløj, Alexis, vogt dig! Dans ikke lige mod spejlet! Vil du støde hovedet gennem det også? Den galning er lig en oldenborre, der farer lige på alt, som glimrer.'

Under dansen var en punchebolle blevet bragt ind. Jeg var en af de sidste, som gik hen til bordet, hvor Laura opfordrede mig til at nyde af den dampende nektar, og rakte mig et bredfuldt glas af sjældent smukt bøhmisk krystal med ordene:

'Værsgo, Alexis, drik min skål, og bliv lidt mere oprømt. Det lader til, at du keder dig, men du ved måske ikke, at dit åndsfraværende udseende hindrer mig fra selv at komme i en munter stemning, som jeg ellers havde foresat mig.'

'Hvorledes kan du forlange, at jeg skal vise mig glad, bedste Laura, når jeg ser, at du ikke er det? Du elsker ikke Walter, og er det ikke lidt voveligt af dig at ægte ham, inden du er vis på, at dit hjerte ikke kommer til at tilhøre en anden i stedet for ham?'

'Det er mig ikke tilladt at elske nogen anden end den, som far har udset til min ægtefælle,' svarede hun. 'Du ved ikke alt, hvad der er foregået betræffende dette ægteskab. Man har fundet dig alt for ung til at delagtiggøre dig i det, men for mig, som er yngre end dig, er du intet barn længere, og da vi har været opdraget sammen, bør du underrettes om sandheden. Vi var oprindelig bestemt for hinanden, men du viste dig først doven, derpå pedantisk, og trods din gode vilje og åndsdygtighed, som du senere har lagt for dagen, ved man dog ikke, hvad du egner dig for. Jeg siger ikke dette for at krænke dig, kære Alexis; for jeg for mit vedkommende finder, at ingen tid er spildt, at du endnu kan bryde dig en bane, og ingenlunde har anvendt de sidste år på en unyttig måde. Du har erhvervet dig kundskaber, er stadig, arbejdsom og beskeden. Det står dig frit for enten at blive lærd og udelukkende ofre dig for videnskaben som vor onkel, eller gå den praktiske vej, lig Walter; men da min fader ønsker at finde mig gift og bosat, når han kommer hjem for at

slå sig til ro i sit fædreland, har han overdraget onkel Tungstenius og tante Lisbeth at udvælge mig en ægtefælle i en fast livsstilling og af passende alder, det vil sige, lidt ældre end mig. Han tror selv, at hans tidligere uheld som handelsmand hidrørte fra mangel på kundskaber og erfaring, og ønsker derfor at få en svigersøn, der besidder et grundigt kendskab til en eller anden industrigren.

Det lader til, at min fader endelig er blevet træt af det omflakkende, på eventyrlige tildragelser rige liv, som han i så mange år har ført; han synes ligeledes at være fornøjet med sin økonomiske stilling, og har sendt mig en ret anselig sum i medgift, men vil ellers ikke befatte sig det allermindste med at få mig forsørget. Han undskylder sig med, at han er blevet så fremmed for livet her hjemme, for vore sæder og skikke, at mine andre slægtninge ville være langt bedre i stand til at vælge en passende forbindelse for mig end han.

Således er min kære moders plan, at vi to skulle ægte hinanden, blevet tilintetgjort; men mange år er gået, siden hun døde, og det kan ikke nægtes, at det nærværende arrangement er heldigere både for dig og mig. Du ønsker visselig ikke at gifte dig så tidligt, da du hverken har formue eller en tilstrækkelig årlig indtægt, ja, du har jo ikke engang valgt, hvad man kalder brødstudium, endnu.'

'Du tager dig den hele sag særdeles roligt,' sagde jeg. 'Det kan nok være, at jeg endnu er lidt for ung til at gifte mig, men det hastede jo heller ikke med os. Og hvis man tidligere havde underrettet mig om alt dette, ville jeg visselig hverken have vist mig doven eller pedantisk. Jeg ville ikke have ladet vor onkel drage mig ind i videnskabelige hypotesers labyrint, som vi

forresten ikke ville få tid til at udforske, om vi så slog hans og mit liv sammen. For denne slags granskning har jeg desuden hverken særligt anlæg eller medfødt forkærlighed. Jeg ville have fulgt Walters råd og eksempel, blevet mekanikus, bjergarbejder, landmåler eller apoteker, men forresten er det, som du siger, endnu ikke for sent; jeg har årene for mig. Hvad min onkel har lært mig, er visselig ikke unyttigt; alle naturvidenskaber hænger nøje sammen, og de forkundskaber, jeg har erhvervet mig, ville sætte mig i stand til at gøre så meget desto hurtigere fremgang i den særegne retning, jeg bestemmer mig for. Giv mig to til tre år at arbejde i, kære Laura; du skal se, at jeg inden deres udløb skal være kommet i god vej og være blevet en praktisk dygtig mand. Kan du slet ikke vente den smule tid? Higer du så stærkt efter at blive gift, og har du ikke det mindste til overs for din stakkels vens følelser?'

'Du glemmer en hindring, som dog ligger meget nær,' svarede Laura, 'om tre år vil også jeg være tre år ældre, og vi kan ikke gøre os håb om, at det af min fader fordrede aldersforhold nogensinde vil indtræde mellem os.'

Dette ytrede hun leende, og jeg kunne ikke lade være at gøre hende bebrejdelser for det.

'Du ler ad det, som går mig dybt til hjerte,' sagde jeg. 'Men sagen er, at du er lige glad, du elsker hverken Walter eller mig, og længes blot efter at kaldes frue, sætte fjer i din hat, og pynte dig med al den øvrige for gifte koner brugelige stads. Hvis du holdt af mig, ville du i det mindste gøre et forsøg på at modsætte dig en faders vilje, som uden tvivl ikke er blottet for følelser, og først og fremmest ønsker, at du skal blive lykkelig. Hvis du elskede mig, ville du have opdaget, et også jeg har dig

kær, og at din forbindelse med en anden er nær ved at knuse mit hjerte. Har du da slet intet hjerte, Laura? Du sørger, fordi du skal forlade dit hjem på landet, din tante Lisbeth, din guvernante Loredana og måske din have, din kanariefugl og din kat, men for mig har du ikke en tanke eller en tåre.'

Mens jeg gav min fortrydelse og smerte luft på denne måde, havde jeg vendt mig bort fra Laura; jeg vovede ikke at se på hende, da jeg var bange for at min tale vakte hendes vrede. I min bevægelse knugede jeg hånden om det tomme glas, idet jeg vendte og drejede det til alle kanter. Pludselig så jeg Lauras billede spejle sig i det klare krystal; hun smilede skælmsk, så fortryllende ud og hviskede til mig med forandret røst:

'Giv dig tilfreds, Alexis, vær dog ikke så barnagtig. Har jeg ikke sagt, at jeg elsker dig? Ved du ikke, at vort jordeliv kun er et gækkende skyggespil, og at vi for stedse er forenet i det ideales lysende gennemsigtige verden? Forstår du ikke, at Walters sjæl er tæt omhyllet af den mørke damp fra dybets masser, hvor han har nedsænket den, at den ulykkelige ikke har nogen erindring eller anelse om sin udødelige tilværelse, og at mens jeg på gyldne vinger svæver om i æterens regioner, higer han kun mod hine mørke huler, hvor den døde, tunge antracit eller blyglansen med sin forfærdelige vægt dræber hver spire til liv, og hindrer den svageste flugt opad mod lysets boliger? Nej, nej, Walter vil her på jorden uophørligt være fængslet til dybet, mens jeg, himlens datter, tilhører formens og farvens verden; jeg må have slotte med skinnende mure og tårne, hvis spir knejser mod det blå og bader sig i solens glans. Jeg føler udenfor den snævre, jordiske hytte, min virkelige, udviklede ånds lette vingeslag under flugten mod det høje, og mit synlige

jeg vil vægre sig ved at sammenlænkes med et væsen af en så forskellig natur.'

Walter forstyrrede nu mit drømmesyn ved at beskylde mig for at være beruset og betragte mit eget billede i det slebne glas. Laura var ikke længere ved min side. Jeg ved ikke, om det var længe siden hun forlod mig, men lige til Walter talte til mig, havde hendes ansigt afspejlet sig i krystalbægeret. Idet jeg nu forsøgte at opfange Walters billede i det, bemærkede jeg til min forfærdelse, at glasset så at sige vægrede sig ved at gengive det, og kun viste mig en uformelig sort klump, der havde lighed med et stykke stenkul.

Aftenen gled hen under livlig dans; Laura deltog atter i den med en slags vild munterhed, som om hun ved sin letsindighed ville modsige de åbenbaringer, som hun i forklaret skikkelse havde bragt mig. Jeg følte mig meget træt af al denne tummel, og fjernede mig ubemærket. Min bolig var fremdeles i den lille bygning på den anden side af den botaniske have, men da jeg ved Walters forfremmelse var blevet underkonservator, og med den største omhu vågede over de i min varetægt betroede samlinger, tog jeg vejen gennem gallerierne for at se efter, om alt var i orden.

Idet jeg gik langs med glasskabene, idet jeg belyste deres indhold med min lille lygte, og uden at se foran mig, stødte jeg lige mod en besynderligt udseende person, hvis nærværelse på dette sted satte mig i den største forundring.

'Hvem er De?' spurgte jeg i en barsk tone og hævede lygten således, at dens skin faldt på hans ansigt. 'Hvad gør De her, og hvem har lukket Dem ind?'

'Bevares, bevares, vær ikke vred,' svarede den fremmede. 'Min nærværelse her lader sig let forklare, for da jeg hører til huset, kender jeg lokaliteterne.'

'Det er ikke sandt, for jeg hører selv til huset og ved således, at De ikke gør det. De har straks at følge med mig til min onkel, hr. Tungstenius, og forklare, hvorledes De er kommet herind.'

'Aha; så det er altså den lille Alexis, jeg træffer her? Og du anser mig for en indbrudstyv, min ven! Du tager i sandhed fejl, for de skønneste stene i dette museum har jeg skaffet jer, og de fleste af dem har jeg oven i købet givet jer for intet. Din onkel Tungstenius vil nok genkende mig, og jeg agter selv at opsøge ham, men forinden kunne jeg nok have lyst til at snakke lidt med dig og få adskillige oplysninger.'

'Alt dette nytter Dem intet, for trods Deres rige persiske dragt forekommer De mig meget fordægtig. At én, der taler vort lands sprog som en indfødt bærer en sådan forklædning, huer mig slet ikke. De vil formodentlig forsøge på at dysse min mistanke i søvn ved at lade, som om De kender mig, men tro ikke, at De vil undslippe mig uden at –'

'Jeg tror på min ære, at du vil kaste dig over mig og gennemsøge mine lommer!' udbrød den fremmede i en spottende tone. 'Nå, en nybegynder må man holde en smule vigtighed og utidig iver til gode, men du skulle se dig lidt for, min lille ven.'

Med disse ord greb han mig i struben og holdt mig fast i et jerngreb, men dog ikke fastere, end han behøvede for at hindre mig fra at skrige om hjælp og rive mig løs. Derpå trak han mig med sig langs gennem galleriet og ud i haven.

Der puffede han mig ned på en bænk, satte sig ved siden af mig og brast i en sardonisk latter.

'Se så,' sagde han. 'Hils nu smukt på din onkel Nasias, og bed ham om forladelse, fordi du har antaget ham for en tyv. Jeg har været gift med din tante Gertrude og er Lauras fader.'

'De!' råbte jeg, 'De!'

'Nasias er det navn, som jeg antog, da jeg rejste udenlands,' sagde han. 'Jeg kommer lige fra det indre af Asien, hvor jeg har gjort gode forretninger og mange mærkværdige fund. Du må vide, at jeg den sidste tid har opholdt mig ved det persiske hof, hvor jeg stod i stor anseelse, fordi jeg havde skaffet shahen flere kostbare klenodier, og jeg er ikke kommet her i den hensigt at stjæle af jeres usle lille samling. Jo vist! Den fattigste rajah i Indien ville ikke engang pryde sine slavers næser og tæer med jeres bedste stene! Men nok om det. Lad os nu tale om noget andet. Sig mig, er min datter, Laura, gift?'

'Nej,' svarede jeg med lidenskabelig heftighed. 'Hun er ikke gift endnu og vil heller ikke blive det, hvis De rådspørger hendes hjertes tilbøjelighed.'

Onkel Nasias greb min lygte og holdt den således, at han kunne se mig ind i ansigtet, ligesom jeg havde gjort ved ham for et par minutter siden. Hans mine var dog ikke truende, som min havde været, men ubeskrivelig spottende, og det afspejlede en iskold, grusomt skærende ironi. Mens han længe og opmærksomt undersøgte min fysiognomi, greb jeg på min side lejligheden til at betragte ham.

Jeg havde ikke set Lauras fader siden min tidlige barndom, og for min erindring stod han som en blond, noget korpulent mand med et rødmosset, smilende ansigt, mens jeg nu så for

mig en mager skikkelse med olivenfarvet hud og skarpe træk, hvori en blanding af list og energi i stod præget. På hagen bar han en dusk ravnsort skæg, der lignede en gedefip, og hans blik havde et næsten satanisk udtryk. Han var iført en kostbar, med guldbroderi overlæsset klædning og en meget høj sort pelshue. Et prægtigt indisk sjal var slynget om livet, og ved hans side hang en med funklende ædelsten besat dolk. Jeg ved ikke, om Asiens sol, et liv fuldt af besværligheder og farer, samt nødvendigheden af stadig at udfolde såvel snedighed som forvovenhed, havde aldeles forandret hans udseende, eller om min hukommelse bedrog mig, nok er det, at det var mig umuligt at genkende ham, og jeg svævede fremdeles i tvivl, om han også var den, han udgav sig for.

Denne mistanke bragte mig til at udholde hans gennemborende blikke med en stolthed, som syntes at tilfredsstille ham. Han satte lygten fra sig på bænken, og ytrede i en rolig tone:

'Jeg ser, at du er et skikkeligt ungt menneske, og ikke har forsøgt på at forføre min datter. Men jeg har også opdaget, at du er en følsom, romantisk nar, og at en sådan tanke som at ægte en kvinde af ærgerrighed eller vindesyge aldrig kunne falde dig ind. Efter dine ord at dømme er du imidlertid forelsket i Laura, og vil overtale mig til at ophæve hendes forlovelse med den mand, som jeg har samtykket i at tage til min svigersøn. Men vær vis på, min kære nevø, at om jeg også ophævede denne forbindelse, ville det ikke komme dig til gode, for du er endnu ikke andet end en dreng, og jeg læser ikke på dit ansigt den energi, der giver løfte om en glimrende fremtid. Svar mig derfor uegennyttigt, eftersom du intet har at tabe ved

det, og oprigtigt, eftersom naturen har udstyret dig med en god del retskaffenhed; sig mig, gode Alexis, hvad slags person er egentlig denne Walter, som din onkel Tungstenius og hans kusine Lisbeth har rost så varmt for mig?'

'Walter er en så brav og hæderlig ung mand, som det er muligt at finde,' svarede jeg uden et øjebliks betænkning. 'Han er åben, retskaffen og af en ulastelig vandel. Dertil er han begavet, kundskabsrig og ærgerrig, det vil sige, han higer efter at gøre sin viden frugtbringende for den hele verden.'

'Har han valgt sig en bestemt levevej?'

'Om seks måneder vil han få en fordelagtig ansættelse.'

'Godt, det er netop en sådan svigersøn, jeg har ønsket mig, men han får være så god at vente med at gifte sig, indtil han har fået den omtalte post. Jeg er ikke den mand som skifter sind, og vil underrette ham om denne min beslutning, så snart jeg har hilst på ham. Hvad dig angår, nevø, så gør du bedst i at glemme Laura snarest muligt, og hvis du har lyst til på kort tid at blive en dygtig, virksom, frygtløs og rig mand, så bestem dig til at følge med mig. Om nogle få dage begiver jeg mig atter på rejse, og der er intet til hinder for, at du kan ledsage mig, hvis du har lyst. Kom nu med til din onkel, det skal more mig at se, om han genkender mig. Forhåbentlig vil mine andre slægtninge modtage mig på en venskabeligere måde, end du har gjort.'

Jeg følte mig dog ude af stand til al gå tilbage til selskabet. Træthed og mismod overvældede mig, skønt tingenes tilstand snarere var forbedret end forværret ved min onkels ankomst. Han havde vistnok ikke vist mig deltagelse eller venlighed og bestemt afslået mig Lauras hånd, men hendes bryllup med

Walter var dog blevet udsat i seks måneder, og i denne tid kunne meget forandre sig.

Jeg vågnede ved dagskærets første svage frembrud, og blev da højligt forbavset ved at se onkel Nasias ligge udstrakt i min gamle lænestol i en søvn så dyb, at jeg klædte mig på, uden at han åbnede øjnene. Han lå ubevægelig som en billedstøtte, og belyst af morgendæmringens blege skær så hans olivenfarvede ansigt så sælsomt og spøgelsesagtigt ud, at jeg ville være faret tilbage i forskrækkelse og have troet at skue et genfærd eller i hvert fald et lig, hvis jeg ikke havde mødt ham den foregående aften. Jeg sneg mig varsomt hen til lænestolen og berørte den sovende. Hans ansigt og hænder var i mærkelig grad kolde, men han trak vejret regelmæssigt, og der var en sådan fred udbredt over hans træk, at han så ud, som om han slumrede i dødens arme og fandt hvilen sød. Dette ellers så mørke og urolige åsyn var undergået en mærkelig forandring, og dets sædvanlige hæslighed, – som dog mest hidrørte fra det afskrækkende og modbydelige udtryk – var veget for em sælsom skønhed.

Jeg stod i begreb med sagte at fjerne mig for at tage fat på mine daglige beskæftigelser, da min selvbudne gæst vågnede af sig selv. I dag lå der dog hverken uvilje eller foragt i de blikke, han betragtede mig med.

'Du er nok forundret over at se mig her,' sagde han. 'Men du må vide, at jeg i et tidsrum af over ti år ikke har hvilet i en seng. Denne måde at sove på er mig derfor uudholdelig. Det højeste, jeg tillader mig, er, at jeg under enkelte anfald af magelighed strækker mig i en hængekøje af silke et par timer af dagen. Og da jeg er vant til stedse at have eskorte, holder jeg ikke af at sove alene i et værelse. I går aftes fandt jeg din sovekammerdør

stående på klem, og i stedet for at lade mig kvæle halvt til døde af de edderdunsdyner, som Laura havde opstablet i min seng, gik jeg herind og slog mig ned i denne gamle læderbetrukne lænestol, som i alle måder passer mig. Rigtig nok snorker du forsvarligt, kære nevø, men dette bragte mig blot til at drømme, at jeg hørte løver brøle udenfor mit telt, og du har genkaldt mig adskillige pikante situationer, der medførte en ingenlunde ubehagelig spænding.'

'Det glæder mig, at De har syntes om min lænestol og min snorken, kære onkel,' sagde jeg. 'Mit kammer står til Deres rådighed, så ofte De vil.'

'Tak, nevø, jeg skal nok finde lejlighed til at vise dig en gentjeneste,' svarede han. 'Kom nu med ind til mig og lad os tales nærmere ved.'

Da vi var kommet ind i det værelse, som onkel Tungstenius havde ladet indrette til ham, og som var det smukkeste i hele huset, viste han mig sin bagage, der forbavsede mig ved sin ubetydelighed. Den bestod blot i en klædning og en pelshue til at skifte med, en lille kasse af gult træ, indeholdende ganglinned samt en endnu mindre kasse af bronze.

'Ser du,' sagde han, 'når man indretter sig på en sådan måde, kan man rejse fra den ene ende af jorden til den anden uden synderligt besvær, og når du har antaget mine livsvaner, vil du komme til den erkendelse, at de er såre hensigtsmæssige. Allerførst må du stræbe efter en smule magerhed, og se at blive denne blomstrende ansigtsfarve kvit, der vidner om en ægte tysk konstitution. Dette mål vil du snart nå ved at spise lidet, tilbringe natten på den første den bedste træstol, du finder, og aldrig dvæle længere end tre dage ad gangen under ét og

samme tag. Men førend jeg påtager mig at sørge for din fremtid, en gunstbevisning fra min side, som i sandhed er større end du aner, vil jeg forelægge dig nogle spørgsmål, som du må besvare med en oprigtighed, som om du stod for ...'

'For hvem, kære onkel?'

'For Satan selv, der ville knuse hvert ben i din krop, hvis du understod dig til at lyve,' svarede han med en hånlatter og sit tidligere infernalske blik.

'Jeg er ikke vant til at lyve, for jeg er en mand af ære,' sagde jeg stolt. 'Og jeg bruger ikke at sværge.'

'Godt, godt, sig mig da alt uforbeholdent. Hvad er det for en historie, man fortæller om, at du har haft syner, stødt hovedet gennem en glasrude og skuet en fortryllet krystalverden? Under din sygdom for to år siden skrev min svoger noget forvirret tøjeri til mig desangående, og i går aftes fik jeg af Laura en noget forståeligere beretning om det. Er det sandt, at du i tanken har hensat dig i det indre af en krystalgeode, fuldt og fast troet at være der, og skuet min datters billede ved siden af dig?'

'Alt dette er desværre sandt,' svarede jeg. 'For to år siden havde jeg et mærkeligt syn; under min henrykkelsestilstand knuste jeg døren i et af vore glasskabe, således at jeg fik et dybt sår i hovedet og faldt i en langvarig febersygdom. Jeg fortalte min drøm, som den stod for mig, og i nogen tid antog man mig for en smule forrykt. Men det er jeg ingenlunde, kære onkel, jeg befinder mig fuldkommen vel både på sjæl og legeme, arbejder til mine læreres tilfredshed, og der er intet at udsætte på min opførsel. Jeg har ikke begået noget, der gør mig uværdig til at blive Lauras ægtefælle, og hvis De ikke havde lovet hendes hånd

til en anden, som kun sætter ringe pris på denne gave, mens jeg –'

'Her er slet ikke tale om Laura,' afbrød onkel Nasias mig med en utålmodig håndbevægelse. 'Fortæl mig, hvad du så i din drøm, det vil sige, derinde i stenen, det er det, jeg vil vide.'

'Deres hensigt er at ydmyge mig, det skønner jeg nok. De vil få mig til at aflægge en slags vidnesbyrd om at jeg ikke er ved min forstand, for at tvinge mig til selv at indrømme, at jeg ikke bør ægte Deres datter.'

'Hvad, kan du da aldrig holde op med det sludder om Laura?' udbrød min onkel forbitret. 'Din barnagtighed sætter min tålmodighed på en hård prøve. Jeg taler om alvorlige ting, og fordrer ordentligt svar. Hvad så du i stenen?'

'Nå, siden De tager det på den måde, skal De få sandheden at vide, onkel,' svarede jeg ligeledes ophidset. 'Jeg kan forsikre Dem, at hvad jeg skuede i hin vidunderlige sten overgår langt alt det, som De nogensinde har set eller får at se på Deres rejser. De hovmoder Dem og betragter alle os andre som hjemmefødninge, fordi De har pløjet verdenshavet og måske besteget Himalaya, men hvad De har set, er lutter børneværk og bagateller i sammenligning med de herligheder, jeg, som nu står for Dem og taler med Dem, skuede i hin verden!'

'Se, det kalder jeg en mere forstandig tale,' sagde onkel Nasias, fra hvis ansigt ethvert spor af vrede var forsvundet. 'Fortsæt, kære Alexis,' tilføjede han i en blid indsmigrende tone. 'Jeg er lutter øre.'

Den interesse, som han viste for min sælsomme tildragelse, forundrede mig højligt, og mistanken om, at det hele var en snare, dvælede endnu i mit sind, men jeg kunne dog ikke

modstå lysten til nøje at beskrive et syn, der endnu stod så levende for mig og om hvilken erindringen var mig så dyrebar. Denne behagelighed havde endnu aldrig været mig forundt, for ingen havde for alvor villet låne øre til min beretning. Men nu havde jeg en i sandhed uforlignelig tilhører. Min onkels øjne lynede som to sorte diamanter, og hans halvåbne mund syntes begærligt at indsuge hvert af mine ord; af og til sprang han op fra sit sæde i fyrig begejstring, afbrød min fortælling med glædesråb, der lignede brøl, vred sig som en slange, idet han lo højt af henrykkelse, og da jeg var færdig, måtte jeg atter nævne for ham de forskellige punkter, hvor vi havde gjort holdt, beskrive hver enkelt udsigt og opgive afstanden mellem tinderne, dalenes udstrækning m.m., kort sagt: han bar sig ad, som om han anså det hele for virkelighed, og troede at kunne komme til de af mig beskrevne egne på anden måde end på fantasiens vinger.

Da hans entusiasme havde lagt sig, og jeg atter kunne tale fornuftigt til ham, kunne jeg ikke bare mig for at sige:

'Hør, gode onkel, De forekommer mig at være alt for eksalteret af Dem. At disse egne er til og findes et eller andet sted i universet, kan jeg ikke betvivle, eftersom jeg har set dem og kan give en nøjagtig beskrivelse af dem, men jeg kan næppe tro, det ville føre til noget at søge efter dem noget sted på vor klode. Den eneste vej, som fører derhen, går gennem vor forestillingsevne, og håbet om engang at bebo dem, så snart vor sjæl er lige så ren og klar som diamanten, symbolet på dens uforkrænkelige natur.'

'Kære barn, du ved ikke, hvad du taler om,' svarede min onkel. 'Du har haft en åbenbaring, og du forstår det ikke. Det er

endnu aldrig faldet dig ind, at vor lille klode må være en eneste stor geode, hvis indre er gennemvævet af uhyre krystaller, og at den verden, som vi kalder den underjordiske, må gemme en pragt og glans, som vi intet begreb har om. En stor del af jordens overflade er os dog fremdeles ubekendt, og det er min mening, at der et eller andet sted i disse, endnu ikke undersøgte egne, må findes en mægtig revne eller åbning af en af naturen selv dannet nedgang til ædelstenenes regioner, hvor man med egne øjne kan betragte de herligheder, som du har skuet i din drøm. At finde denne indgang er mine ønskers mål, min drøm nat og dag og mine lange besværlige rejsers eneste øjemed. Jeg har den faste tro, at denne revne, der sandsynligvis er fremkommet ved et vulkansk udbrud, findes ved en af polerne, og tænker mig at den har form af et krater, nogle hundrede nautiske mil i omkreds, og af omkring et par dusins dybde, samt at det ene er glansen fra de i dybet funklende stene, der frembringer det skønne naturskuespil, som vi kalder nordlys. Din drøm bekræfter denne mening.'

'Hvad De der siger, bedste onkel, støtter sig ikke til nogen af geologerne almindeligt antaget teori. Min drøm viste mig blot de former, som jeg hver dag havde for øje *en miniature* i vore samlinger, men i en mangfoldigere gange forstørret skikkelse. Den hyppige beskuelse af disse samlingers indhold var årsag til, at min fantasi vendte sig mod stenverdenen. Men hvad ved vi vel om vor klodes indre dannelse og beskaffenhed? Et er dog vist, nemlig at når vi kommer tredive til treogtredive kilometer ned i dybet, må varmen næsten være 360 grader, og jorden følgelig så godt som glødende, og selv om det var muligt for mennesker at trænge så langt ned, kunne det derfor vel næppe

undgås, at de undervejs forkulledes, en for iagttagelsesevnen ikke synderlig gunstig tilstand. Og hvad nordlys angår –'

'Du er en skoledreng, som vil agere en stærk ånd, ser jeg,' afbrød onkel Nasias mig. 'Jeg tilgiver dig dette, for I bliver ikke bedre oplært, og jeg ved, at den navnkundige lærde, Tungstenius, påstår at kunne forklare alt, uden at tage mindste hensyn til de gådefulde instinkter, der hos visse mennesker er langt mere at stole på end de ofte vildledende evner, som din onkel er så stolt af. Lyd mit råd, nevø; bryd dig ikke længere om min svogers tørre forklaringer, men bliv min discipel, såfremt du ønsker at drive det til noget højere end til at blive en lærd pedant. Du er en naturlig seer og bør ikke give din hjerne det hverv at tilintetgøre dit medfødte klarsyn.

Vid, at også jeg har en sådan evne og sætter langt større lid til min fantasis glimrende åbenbaringer, end til støvede bogormes trivielle hypoteser. Bah, jeg blæser ad jeres hypoteser, sammenligninger og fornuftslutninger, som alle modsiger hinanden. Af det bekendte slutter I jer til det ubekendte, og tror på denne måde at kunne løse alle gåder.

Der er jo f.eks. jeres teori om, at jordens indvendige varme er så stærk, at metaller i en vis dybde blot findes i smeltet tilstand. I undersøger jordens varme i en bestemt dybde og kommer til det resultat, at den stedse stiger, og støtter jeres beregninger til dette, uden at tænke på, at mængden af varmegrader på det givne sted kan hidrøre fra den omstændighed, at kun en ringe del luft kommer ned på bunden af brønden. I de mægtige indvendige kløfter, som er jer ubekendte, tør der findes store luftmasser, og dernede raser måske vældige storme, som i tusind seklers løb har frembragt vulkaner, eller på andre steder

ved hjælp af vandstrømme slukket flammetunger, udsendt fra det formentlige indre arnested. I ved forresten, at denne indre varme ingenlunde er nødvendig for livet på jordens overflade, hvor solen er ophavet til al livet dér. Jeres omtalte teori er således ikke andet end en hypotese, som jeg ikke tillægger den ringeste betydning, og som jeg forresten til dels gendriver ved min påstand betræffende tilstedeværelsen af en dyb i revne ved en af polerne. Siden polerne er blevet fladtrykte ifølge en indre naturlov, kan der også være opstået dybe revner på disse steder af lignende årsager. Og er dette tilfældet, findes der virkelig en dyb og svær revne f.eks. ved Nordpolen, gad jeg nok vide, hvorledes varmen på dens bund skulle holde stand mod polaregnenes kulde?'

'De taler om det iskolde klima ved polerne, men det er Dem visselig ikke ubekendt, kære onkel, at man antager, der findes et stort hav ved Nordpolen. Rejsende, som har nærmet sig den formentlige vandflade, har set havtåge og skarer af søfugle svæve over den, et sikkert tegn på eksistensen af en fra isen udskilt vandmasse, og dermed forbundne mildere temperaturer. Hvis der på det sted gives en større fordybning, er den opfyldt af vand, og således, kære onkel, er Deres teori om muligheden af at stige ned i jordens indre gennem et krater, blevet til – bare vand.'

'Er du da en idiot,' udbrød min onkel i voldsom hidsighed. 'Er du da en idiot, siden du ikke skønner, at hvert vandbækken er et krater, vel at mærke ikke en vulkan, men en ved vulkansk virksomhed fremkommet fordybning? Tror du på tilværelsen af et polarhav, vil du være nødt til at indrømme, at det må have et bækken eller leje, og følgelig give mig ret i, at der ved Nordpolen

gives en stor fordybning i jordens overflade. Det kommer da an på, om denne fordybning er tom eller fyldt med vand. Jeg siger, at den er tom, fordi den uophørligt har afløb i en eller anden retning, og fordi den frembringer det elektriske fænomen, som kaldes nordlys, og som du netop ville have omtalt. Forresten indrømmer jeg, at der fra denne uhyre revne udstrømmer en mild varme, for siden du endelig vil have det så, kan jeg gerne give dig ret i, at der i vor klodes midtpunkt findes en glødende kerne, men denne er meget langt fra de herlige krystalregioner, jeg længes efter. Derhen skal det til sidst lykkes mig at komme, det tror og håber jeg. Under mine rejser i tropiske lande er jeg kommet til den overbevisning, at der på jordens overflade, selv i forholdsvis rige egne, kun findes få skønne stene, og jeg agter nu at søge efter denne slags skatte på de steder, hvor de findes i uhyre masser i mægtige lejer, og hvorfra kun enkelte små stumper er kommet os i hænde, på samme måde som splinter af den menneskelige benbygning nu og da kommer ud gennem en tilfældig svulst på vort legeme.'

Jeg tilstår, at onkel Nasias forekom mig splittergal, og af frygt for, at han skulle få et nyt anfald af raseri, turde jeg ikke modsige ham, men prøvede at give samtalen en anden retning.

'Vil De være så god at sige mig, af hvilken grund De er så begærlig efter at undersøge disse lejer, som jeg vel ikke vil kalde imaginære, men hvortil adgangen synes mig at være i høj grad vanskelig?' spurgte jeg.

'Og det kan du spørge om?' udbrød han heftigt. 'Nevø, du kender hverken min viljekraft, min dygtighed eller min ærgerrighed; du ved ikke, ved hvilke hårdnakkede, tålmodige og energiske anstrengelser det er lykkedes mig at opnå en så stor

rigdom, at jeg kan indlade mig på uhyre foretagender. For femten år siden påtog jeg mig, som du ved, at være rejsende agent for et firma, der drev tuskhandel med Orientens indfødte folkeslag, og solgte alskens nips til dem mod ædelstene af stor værdi. Vore uægte smykker og glasperler stak kvinder og halvvilde krigerhøvdinger i øjnene, og det var ikke vanskeligt at få dette snavs ombyttet mod kostbare juveler.'

'Undskyld, kære onkel, men den slags handel forekommer mig mildest talt –'

'Ti stille, handel er handel, og denne slags er lige så god som den anden,' sagde min onkel, uden at ville høre på mig. 'De skikkelige folk, som jeg drev forretninger med, troede på deres side fuldt og fast at *de* snød *mig*. På steder, hvor man havde let ved at finde de artikler, jeg efterspurgte, troede man at tage mig ved næsen, idet man gav mig stene, som alle og enhver trådte på, i bytte mod europæiske kunstflidsgenstande. Mine kunder forundrede sig endog over min rundhåndethed, og når den vakte deres mistanke, anstillede jeg mig forrykt, overtroisk eller fej, og gjorde dem derved atter trygge. Jeg vil imidlertid glide let hen over disse detaljer, nok, at jeg efter at have handlet med undersåtterne i disse småstater, blev opfordret til at udkramme mine varer for fyrsterne, som gerådede i en ikke mindre henrykkelse over farvet glas, indfattet i kobber. Mit held tiltog stadig; det varede ikke længe, inden jeg besad en meget stor samling af kostbare stene, og jeg kunne nu indlade mig i handel med rigmænd i civiliserede lande. Da aflagde jeg mine principaler regnskab for min virksomhed, indledte forbindelser mellem dem og de uciviliserede folkeslag, som jeg havde besøgt, og uden at ophøre at vise dem tjenester, åbnede jeg for

min egen regning en ny forretning, der bestod i at sælge eller udveksle kostbare stene. Ved at drive denne industri er jeg blevet en stor kender af ægte sten, og har båret mig så fiffigt ad, at jeg har erhvervet mig en betydelig formue. Jeg kunne altså nu slå mig til ro, bygge mig et palads i Ispahan eller Golconda, en villa ved foden af Vesuv eller en gammel borg ved Rhinen, og leve på en fyrstelig fod for renterne af mine kapitaler, uden hverken at bryde mig om polerne, eller hvad der bevæger sig i din hjerne, men jeg er ikke skabt til at føre et mageligt, sorgløst liv. Et tilstrækkeligt bevis for dette er, at da jeg hørte om din drøm, besluttede jeg at forlade alt og rejse hertil, ene og alene for at komme til at tale med dig, skønt jeg derved udsatte mig for den persiske monarks vrede.'

'Lauras giftermål har vel også bidraget noget til at bringe Dem hid, onkel.'

'Å nej, det var i alt fald kun en bisag. Jeg har aldrig set min datter i krystalverdenen, men dig, Alexis, dig har jeg set der.'

'Er det muligt, onkel! Har da De også været der?'

'Hvilket tåbeligt spørgsmål! Ville jeg vel ellers tro på det syn? Krystallen, ser du – og ved krystal forstår jeg ethvert krystalliseret mineralsk stof – er ikke det, som hoben tror; den er et slags tryllespejl, som i et givet øjeblik har opfanget og bevaret billedet af et ophøjet skuespil, nemlig overgangen fra en flydende til en fast tilstand i vor jordklodes dannelsestid, eller om du vil, dens krystallisation. Om de i begyndelsen flydende masser var hede eller kolde, kommer mig ud på et, og jeg påstår, at I lærde ikke ved mere end andre om grundstoffernes beskaffenhed. For min part hælder jeg til den mening, at Jorden i begyndelsen var en hed, smeltet masse, men idet jeg

indrømmer tilværelsen af et stadigt brændende midtpunkt, påstår jeg, at det har form af en glødende diamant, der er vor planets kerne. Mellem denne kæmpejuvel og de granitmasser, som omslutter den, findes uhyre åbne mellemrum, hvor man træffer tykke lag af andre substanser, der har form af gallerier, grotter og obelisker. Disse mellemrum er fremkommet ved en vældig strøms tilbagevigen, men den har efterladt store masser af de skønneste ædelsten. Der ser man hele bjergkæder, dale og knejsende tinder af rubiner, safirer og beryller; den mindste ædelsten er højere end Ægyptens pyramider, og den dødelige, som engang får alle disse undere at skue, vil blive den lykkeligste og berømteste af alle naturforskere og juvelhandlere på Jorden. Af denne lokkende verden har jeg engang set et billede i en lille sten, som fordum havde været gemt i selve skatkammeret; den viste mig din skikkelse, ligesom du engang så min datter, Laura, i en anden krystal. Åbenbaringer af denne slags kan ikke bestå for videnskabens domstol, det ved jeg nok; det er heller ikke enhver forundt at have dem, men jeg vil imidlertid drage fordel af min. Det er klart, at både du og jeg besidder en vis overnaturlig seerevne – om den kommer fra lysets eller mørkets magter, er mig ligegyldigt – og at en uimodståelig trang driver os begge til at udforske den underjordiske verdens hemmeligheder. Din drøm, der er fuldstændigere og tydeligere end mine forvirrede syner, bekræfter på en vidunderlig måde, hvad jeg har anet, nemlig at porten til hin vidunderlige verden er ved polerne, og da Nordpolen ligger os nærmest, vil vi først styre vor kurs derhen –'

'Kære onkel, hold op et øjeblik og lad os trække vejret,' udbrød jeg, for min tålmodighed var nu til ende. 'Enten gør De nar ad mig, eller også blander De stumper af videnskabelige teorier sammen med en syg indbildningskrafts fostre.'

Onkel Nasias tog mig ikke denne afbrydelse ilde op, hvilket jeg sikkert havde ventet. Hans overbevisning var så fast, at han blot lo ad min vantro.

'Jeg mærker, det er bedst at få sagen på det rene,' sagde han roligt. 'Jeg skal snart erfare, om du er blind eller seende, om din højere synsevne er ufordunklet, trods de vrange og ensidige meninger, man har bibragt dig, eller om du ved egen fejl har mistet den, i hvilket tilfælde jeg vil overlade dig til din skæbne. Belav dig på at underkastes en afgørende prøve.'

'Det er aldeles overflødigt, onkel,' erklærede i jeg med bestemthed. 'Jeg har aldrig kastet et blik i, hvad De har kaldt krystalverdenen. Jeg har drømt, at jeg skuede den, men min drøm var en virkning af min hjernes ophidsede tilstand. Det hele var en sygdom, jeg engang havde, men den er overstået, og i det øjeblik De ville overbevise mig om, at kogleriet var virkelighed, følte jeg mig fuldstændig helbredet. Jeg takker Dem meget for den lære, De har været så god at give mig, og jeg lover Dem højt og helligt, at jeg skal vide at føre mig den til nytte. Tillad mig at gå til mit arbejde, og for stedse gøre ende på en samtale, som er blevet alt for pinlig til, at jeg nogensinde kan fortsætte den.'

'Stå kun, gode ven, tro ikke, at du kan undslippe mig,' råbte min onkel, idet han med en hånlig mine betragtede mine frugtesløse bestræbelser for at åbne døren, som han havde låst, uden at jeg lagde mærke til det. 'Bliv kun her, jeg har nøglen i

min lomme. Jeg tager mine forholdsregler i tide, ser du, og vil ikke have rejst den lange vej fra Persien og hertil for intet. Du kan lige så godt frivilligt samtykke i at underkaste dig prøven, for min beslutning står ikke til at rokke.'

'Hvad forlanger De, onkel? Hvilken hemmelighed vil De frarive mig?'

'Jeg begærer intet andet, end at du skal betragte den genstand, som ligger i denne lille kasse,' svarede onkel Nasias, idet han lukkede op i det før omtalte bronzeskrin, og lod mig se en stor diamant, så klar og funklende, at jeg ikke var i stand til at udholde dens glans. Det var mig, som om selve morgensolen var kommet ind i mit i værelse og havde koncentreret alt sit lys i denne juvel. Jeg lukkede øjnene, men det hjalp intet. Et rødt skin flammede for mine øjestene, og fornemmelsen af en uudholdelig hede trængte lige ind i min hjerne. Jeg styrtede om, og ved ikke, om jeg besvimede eller om jeg ikke var i stand til at gøre rede for, hvad jeg skuede i det lyshav, som omgav diamanten …

Hvad der tildrog sig den dag, er for stedse udslettet af min hukommelse. Det er mig i umuligt at forklare den indflydelse, som onkel Nasias udøvede over mig siden denne begivenhed. Jeg søgte ikke længere at modbevise hans besynderlige påstande, der forekom mig som højere sandheder, som jeg ikke havde lov til at bestride. Villig til at følge ham til verdens ende forlangte jeg blot af ham, at han skulle affordre onkel Tungstenius det bestemte løfte ikke at bortgifte Laura under vor fraværelse, og på min side forpligtede jeg mig til, hverken i afskedens øjeblik eller senere i breve til hjemmet at underrette noget menneske om vor rejses mål og hensigt.

Dette var, så vidt jeg har kunnet slutte, hvad der forefaldt mellem onkel Nasias og mig, for jeg har, som sagt, kun en forvirret erindring om den tid, der forløb mellem den morgenstund og vor afrejse. Jeg synes dog at huske, at jeg lå på min seng i en afmattet, halvslumrende tilstand lige fra formiddagen og til næste morgen, da onkel Nasias vækkede mig, og lagde en eller anden talisman på min pande, som gengav mig mine kræfter. Derpå forlod vi i stor skynding byen uden at sige farvel til nogen, ikke engang til vore husfæller, og begav os til Kiel, hvor vi gik ombord i et skib, der tilhørte min onkel, og var udrustet til at foretage en lang rejse i Nord-Ishavet.

3

Vor rejse tværs over Atlanterhavet vil jeg kun kort berøre. Jeg har al mulig grund til at tro, at den var heldig og hurtig, men jeg var bestandig optaget af en eneste tanke, en eneste stræben, nemlig at behage onkel Nasias og fortjene hans datters hånd.

Hvad krystalverdenen angår, så tænkte jeg kun lidet på den. Min selvstændige tænkning var som lænkebundet, og jeg forsøgte aldrig at rejse den mindste indvending mod de meninger, som min onkel udviklede for mig med en fyrig energi og en stedse voksende begejstring. Hans glødende skildringer af, hvad vi ville få at se, morede mig som et eventyr, og henrev mig ofte i den grad, at jeg sammenblandede hans fantasis fostre med den mig omgivende virkelighed, men disse samtaler bragte mig stedse i en besynderlig tilstand af legemlig og åndelig udmattelse. Enhver sådan underholdning endte med, at jeg som bedøvet kastede mig i min køje og hensank i en søvn, hvis varighed jeg aldrig var i stand til at regne ud, og som altid var ledsaget af forvirrede drømme. Jeg kunne have mistænkt min onkel for hemmeligt at indgive mig et eller andet i mit drikkevand, der gjorde min vilje og fornuft fuldkommen afhængige af ham, men jeg besad ikke engang energi nok til at fatte mistanke. Den afhænghighedstilstand, jeg befandt mig i, og, som medførte både barnets tillidsfuldhed og dets lettroenhed, havde forresten et ubeskriveligt trylleri for mig, og jeg ønskede på ingen måde at rive mig ud af den. Såvel jeg som det øvrige skibsmandskab og dets chef var under den hele

overrejse i besiddelse af sundhed og velvære, og vi var alle fulde af mod og håb.

Dette er omtrent alt, hvad jeg har at berette om mig selv, indtil den tid kom, som jeg har en tydeligere erindring om. Min hukommelse vågnede til nyt liv den dag, da vort fartøj passerede Nordens Herkulessøjler, det vil sige, da vi løb ind i Smithsund mellem Kap Isabella og Kap Alexander.

Trods de hyppige og stærke storme, som plejede at rase i disse strøg på den årstid, havde ingen alvorlig fare endnu forsinket vor rejse eller beskadiget vort solidt byggede skib. Men skønt vort held havde gjort os kække og tillidsfulde, blev vi dog alvorligt stemte ved synet af den barske, vilde natur, som nu omgav os. Idet jeg betragtede de isbjerge, som mægtige og truende hævede sig på begge sider af sundet, blev jeg grebet af en usigelig beklemthed, og selv de dumdristigste sømænds ansigter fik et mørkt, højtideligt udtryk, som om de følte, at vi befandt os i dødens rige.

Nasias var den eneste, som forblev uberørt. Han lagde tværtimod en forbavsende oprømthed for dagen, gned sig i hænderne og lo til isbjergene, som til gamle venner, han i lang tid havde længtes efter at se, ja, hvis det havde været foreneligt med hans værdighed som ekspeditionens øverstbefalende, tror jeg, han i overmålet af sin glæde ville have danset på dækket, trods skibets stærke og uafladelige rullen.

'Hvad skal det betyde?' spurgte han, idet han bemærkede, at jeg ingenlunde delte hans henrykkelse. 'Fryser du allerede, og skal jeg måske søge at finde på et middel til at varme dig?'

Udtrykket i hans ansigt var pludselig blevet så despotisk og spottende, at tilbuddet indjog mig frygt, skønt jeg slet ikke

forstod det. Dog ønskede jeg ikke at forklare ham dette, men prøvede at afryste min mismodige sløvhed, og holdt gode miner, indtil vi nåede Kap Jackson, som vi ankom til i midten af august, trætte og udmattede, men dog i god behold. Onkel Nasias besluttede her, at vi skulle overvintre i Wrightbugten, i den nordligste del af Grønland, men rejsen til dette punkt var forbundet med store farer og besværligheder, og vi måtte skynde os af alle kræfter, såfremt vi skulle nå det i tide. Dagene blev stadig kortere, men det lykkedes dog at nå vort bestemmelsessted, inden farvandene blev ufremkommelige. Imidlertid havde vi næppe kastet anker, førend vort fartøj frøs fast i isen, og omsluttede af en stivnet, livløs natur, forekom vi os indespærrede i et lighus.

Besætningen, som bestod af tredive mand, viste dog intet tegn til misfornøjelse. De betragtede onkel Nasias med en vis overtroisk ærefrygt, og desuden var *Tantalus* (sådan hed vort skib), så godt udrustet og provianteret, så rummeligt og bekvemt indrettet, at ingen kunne blive forskrækkede ved tanken om nogle måneders ophold i det, selv under en arktisk vinters stadige mørke. Forberedelserne til vort lange vinterkvarter blev truffet med orden og hurtighed, og den dag, da den blege septembersol, efter at have vist sig for os nogle få øjeblikke, dalede bag de af et svagt rødligt skær farvede istoppe, for ikke at komme til syne igen i lang tid, fejrede mandskabet dens indgang til midlertidig hvile med et vildt drikkelag. Onkel Nasias, som hidtil havde holdt så strengt over disciplinen, og været så forsigtig og økonomisk med vore beholdninger, tillod folkene at drikke, indtil de var aldeles berusede, og mens det

stadig blev mørkere omkring os, og en tyk, sort tåge lagde sig over skibet, genlød luften af deres skrål og sang.

Onkel Nasias føre mig nu ned i sin kahyt, som altid var fuldstændig opvarmet, skønt jeg aldrig kunne opdage, hvorledes dette skete, og da vi havde taget plads, tiltalte han mig på følgende måde:

'Du er uden tvivl forundret over min tilsyneladende ukloge og uforsigtige opførsel ved denne lejlighed, kære Alexis, men vær ganske rolig, alt er vel overvejet, og denne svir er foranstaltet med velberåd hu. Som du sikkert ved nu, hører jeg ikke til de mænds tal, som lader sig lede af omstændighederne eller tilfældet. Disse rå, uvidende mennesker, hvis skrigen og hujen er så ubehagelig at høre på, er bestemt til at omkomme her, for fra i dag af ville de ikke længere være mig til mindste nytte, men blot volde mig besvær. Ledsaget af dig og et antal eskimoer, der ernærer sig af jagt og skal støde til os i nat, agter jeg at gennemvandre isens regioner, indtil jeg kommer til det åbne hav, der er målet for mine rejser. Træf således anstalter til at bryde op om nogle timer, og forsyn dig med skrivematerialier, således at du kan gøre optegnelser, og engang i fremtiden blive i stand til at forfatte en beskrivelse af vor uden tvivl såre interessante rejse.'

I nogle minutter var jeg aldeles målløs.

'Kan dette virkelig være Deres alvor, bedste onkel!' udbrød jeg, idet jeg vel vogtede mig for ved noget som helst tegn på uvilje at ophidse den mand, i hvis vold jeg havde været så ubesindig at overgive mig. 'Er De ikke tilfreds med de mærkelige resultater, som De har opnået, ved uden uheld, uden at have mistet en eneste mand eller lidt mindste skade på Deres

proviant, er ankommet til denne bugt, hvor intet andet skib før har overvintret? Kan De virkelig tro det muligt at drage videre under denne lange vinters fuldstændige mørke, og trodse en kulde, som ikke engang vilde dyr kan udholde? Vi vil visselig komme til at vente forgæves på vore indfødte vejvisere, for som De ved, har de beklagelsesværdige beboere af disse egne nu pakket sig sammen i deres snehytter flere hundrede mile mod syd. Og jeg kan umuligt tro, at De har i sinde at lade vor kække, dygtige besætning omkomme her, for dette ville være at trodse både guddommelige og menneskelige love. Nej, kære onkel, dette er blot en grusom spøg, hvorved De vil stille mig på prøve, men ikke engang et fire år gammelt barn ville lade sig narre af Dem, for om De end ikke brød Dem om Deres folk, som dog hidtil har opført sig hæderligt og modigt, ville De visselig ikke uden videre spærre dem adgangen til at vende tilbage til Europa. Deres skib er vistnok fortrinligt, men det kan ikke undvære mandskab.'

Nasias brast i skoggerlatter.

'Hvilken skøn og heldig forening af klogskab og menneskekærlighed!' udbrød han. 'Kulde og frygt har svækket din stakkels hjerne, mærker jeg. Og det er nok på tide at oplive dig en smule ved hjælp af et middel, som du har glemt, men som dog aldrig har undladt at gøre virkning på dig.'

'Hvad har De i sinde?' spurgte jeg forskrækket over den grusomme hån, som lå i hans blik.

Men inden jeg kunne komme bort, havde han åbnet det før omtalte bronzeskrin, og holdt nu pludselig den diamant op for mig, som han en gang før havde fået mig i sin magt med. Denne gang udholdt jeg dog dens glans, skønt den stærke hede,

som stenen udstrålede, tilføjede mig en ubeskrivelig smerte. På samme tid følte jeg dog en uforklarlig vellyst ved at lade denne varme gennemstrømme mig.

'Det er godt,' sagde min onkel, idet han atter lagde diamanten ned i skrinet og lukkede det. 'Jeg ser, at du vænner dig til det, og virkningen er fortrinlig. Når jeg har anstillet to eller tre eksperimenter til, vil du se lige så klart i denne polarstjerne, som du tidligere så i din usle lille ametyst. Nu er dine tvivl forjaget, din tillid vendt tilbage og din i en rørende grad letbevægelige følelse behageligt pirret. Er det ikke med et vist velbehag, du bøjer dig under denne trolddomsmagt, der skiller dig af med din ofte vildledende tænkeevnes tunge byrde og kaster din snævrere videnskabelige indsigts ballast overbord? Kom, kom, alt er nu i orden. Jeg hører allerede vore nye rejsefællers harmoniske sang ikke langt borte. De vil snart være her, og det er bedst, vi går op for at modtage dem.'

Jeg fulgte ham op på dækket, der nu var aldeles folketomt. Dyb tavshed herskede ombord i skibet, men i ikke lang afstand hørte jeg de sælsomste, afskyeligste ulyde, som nogensinde har nået mit øre. Man kunne have troet at høre et kor af onde ånder; vilde klagehyl og ynkelige hvin blandede sig med truende brøl, og lyden syntes et øjeblik nær, det næste fjern, som om den blev båret på vindens vinger. Alligevel var luften stille, ikke det svageste vindpust bevægede den tætte tågemasse omkring os. Det varede ikke længe, inden den usynlige skare var os ganske nær; blodet isnede i mine årer af skræk, og jeg troede næsten, at vort skib ville blive omringet af en flok glubende ulve.

Jeg meddelte min frygt til onkel Nasias, som roligt svarede:

'Det er, som du før hørte, blot vore venligtsindede førere og deres trækdyr. Disse folk er kloge, hårdføre og trofaste, men jeg fandt det ikke rådeligt at lade dem komme ombord før. Nu kommer de imidlertid for at hente os, ifølge den overenskomst som jeg sluttede med dem i det sydlige Grønland.'

Netop som jeg ville spørge onkel Nasias, hvornår denne aftale var blevet truffet, så jeg gennem mørket en kreds af små, røde punkter bevæge sig omkring det fastfrosne skibs sider, og idet de kom nærmere, kunne jeg ved skinnet af de fakler, det rødlige lys udgik fra, skelne vore nye ledsageres træk. Jeg så nedenfor skibet en skare hæslige eskimoer, ledsaget af en flok hunde, der var skindmagre, forhungrede, stivhårede og lignede mere ulve end husdyr. De var parvis eller tre i række spændt for større eller mindre slæder, og nogle trak lette både af udhulede træstammer. Da skaren var kommet indenfor hørevidde, sagde min onkel i en bydende tone til anføreren:

'Bring dine dyr til tavshed, sluk faklerne, og stil dine ledsagere op her, så at jeg kan tælle dem og tage jer alle i øjesyn.'

'Vi er rede til at adlyde dig, store høvding,' svarede den tiltalte. 'Men hvorledes vil det blive dig muligt at se os, når vi slukker vore fakler?'

'Det angår ikke dig, gør som jeg siger,' sagde den min onkel.

Denne gang blev hans befaling straks adlydt, og til min glæde blev alle disse små hæslige, forkrøblede væsener med lave pander, flade næser, tykke læber og fiskeøjne atter indhyllet i nattens dunkelhed.

Dette gode var dog ikke af lang varighed. Et stærkt skin, som i begyndelsen syntes at udgå fra mig selv, oplyste skibet, karavanen, ja isen så langt øjet kunne nå, og gennembrød eller

snarere adspredte den tætte tåge. Jeg blev ikke længe uvidende om årsagen til dette fænomen, for idet jeg vendte mig om til min onkel, så jeg, at han havde fæstet sin diamant i huen. Ved denne lejlighed gjorde den dobbelt nytte, for på samme tid, som den oplyste hele egnen, udbredte den en mild og behagelig varme, der mindede om et italiensk forår.

Ved synet af dette under kastede eskimoerne sig næsegrus på isen, og hundene, hvis hylen var blevet afløst af en dyb, arrig knurren, gav sig til at hoppe og bjæffe af glæde.

'I ser selv, at så længe I er sammen med mig, vil I aldrig mangle hverken varme eller lys,' sagde min onkel. 'Rejs jer nu op allesammen; de stærkeste og mindst hæslige af jer skal bestige skibet og læsse så mange levnedsmidler på slæderne, som de kan rumme. Jeg behøver blot halvdelen af jer; de andre kan overvintre her i skibet, hvis de vil. Fartøjet og alt det, som findes deri, når jeg har taget, hvad jeg behøver, skænker jeg dem.'

'Mægtige høvding!' råbte anføreren skælvende af frygt og begærlighed, 'tør vi også tage skibet i besiddelse? Vil dine folk ikke dræbe os, hvis vi prøver på det?'

'Mine folk er ikke længere i stand til at skade nogen,' svarede onkel Nasias i en betydningsfuld tone, 'I kan trygt komme ombord, men hvis nogen af jer vover at stjæle en eneste af de ting, som jeg vil forbeholde mig, stikker jeg øjeblikkelig ild på skibet og brænder både det og jer.'

For at vise dem, at han besad magt til at udføre sin trussel, berørte han diamanten med spidsen af sin finger, og i samme øjeblik udskød den en ildtunge, som hvislede gennem luften og derpå opløste sig i en regn af millioner af gnister.

Eskimoerne gav sig nu i færd med at læsse på slæderne, men jeg gav ikke agt på deres travle virksomhed. Trods den trolddom, som beherskede mig, kunne jeg ikke lade være at tænke på min onkels ildevarslende ord, og den stilhed, som havde afløst mandskabets støjende munterhed. Ikke en eneste mand var at se; selv dæksvagten og styrmanden havde forladt deres poster, og eskimoernes støjende ankomst havde ikke formået at vække nogen af deres berusede slummer.

Men onkel havde foræret de nyankomne alt, hvad der måtte findes i skibet, når han havde forladt det; mon han også agtede at give sine stakkels folk i deres vold? Eskimoerne er vistnok intet blodtørstigt folkefærd, men de er grådige som hajer og tyvagtige som skader. Uden tvivl ville matroserne, når de vågnede af deres rus, finde sig aldeles udplyndrede og givet til pris for hunger og kulde.

Min sløve samvittighed vågnede og undte mig ingen ro. Jeg besluttede i nødsfald at ægge folkene til mytteri, hvis det lykkedes mig at gøre dem deres skrækkelige stilling begribelig, og jeg gik i den hensigt ned i den store kahyt, som var blevet dem overladt ved denne lejlighed, og jeg fandt dem allesammen liggende mellem hinanden på hynderne eller på gulvet mellem væltede borde og ituslåede flasker.

Tanken om de optrin, som sikkert havde fundet sted under dette afskyelige gilde, fyldte mig med rædsel. Strømme af vin flød hen ad gulvet og var blandet med blod, som også i størknet tilstand sås på deres klæder eller klæbede deres stive fingre sammen. Jeg gøs ved, synet af alle disse ubevægelige væsener, hos hvem en tilstand af fuldkommen sanseløshed syntes at have afløst anfald af raseri eller fortvivlelse. Forgæves kaldte jeg dem

ved navn, ingen svarede eller rørte sig. Var det måske dødens stilhed, som herskede her?

Jeg befølte dens ansigt, som lå mig nærmest, og fandt det koldt og stift. En under loftet i anbragt stærkt osende lampe opfyldte det i forvejen kvalme rum med en kvælende røg, og spredte et usikkert skær over de nærmestes ansigter, hvis stive træk var sammentrukne som af en netop endt dødskamp. Jeg fortsatte min undersøgelse og fandt til min forfærdelse livet udslukt hos dem alle. Ingen bevægelse eller rallen, ikke det svageste suk anede jeg. Alle disse lig var sårede og lemlæstede, nogle endog ukendelige, og det var kun alt for tydeligt, at de havde myrdet hinanden i et vildt håndgemæng. Enkelte syntes dog at være kommet til besindelse igen og at være blevet forsonede inden sjælen flyede dem, for de lå arm i arm lænet op til hinanden. Svømmende i blod var de måske vågnet til erkendelse af deres tilstand, og i smerte og fortvivlelse havde de sagt hinanden et døende farvel.

Mens jeg i stum forfærdelse betragtede dette gyselige skuespil, følte jeg en kraftig hånd gribe om min arm. Det var min onkel. Han trak mig ud af kahytten, og som om han kunne læse mine tanker, sagde han:

'Der er intet at gøre ved dette, og vær vis på, at de alle ville foretrække denne død for den tusind gange grusommere skæbne, som ventede dem, hvis de var forblevet i live. Jeg gav dem en drik, som bragte dem i raseri, og kæmpende mod indbildte fjender har de kunnet nære den skønne drøm, at de faldt på ærens mark. Beklag dem ikke, eskimoerne vil putte dem ned i isen, og således give dem en for dristige verdensomsejlere passende begravelse. Men lad os nu tænke på

andre ting. Alt er færdigt til opbrud. Hvad enten sagen behager dig eller ej, så kan du nu ikke længere trække dig tilbage.'

'Jeg vil ikke følge med Dem!' råbte jeg. 'De skal ikke længere bedåre mig. Deres gruelige forbrydelse har befriet mig fra Deres skændige åg. De er en fej usling, en snigmorder og giftblander, og hvis jeg ikke anså Dem for sindsforvirret, – –'

'Hvad har du i sinde mod Lauras fader?' sagde min onkel. 'Vil du gøre hende faderløs, og indbilder du dig at kunne føre hende væk fra denne udørken uden min hjælp?'

'Hvad mener De?' udbrød jeg forbavset. 'Kan det være muligt, at Laura – men nej, nej, det er utænkeligt – De er gal!'

'Se der,' sagde onkel Nasias, som havde trukket mig med sig op på dækket.

Jeg vendte mig om, og så Laura stå på det øverste trin af landgangstrappen, tilsyneladende i begreb med at forlade skibet. Hendes englelige ansigt, der var omgivet af en svagt blålig glorie, vendte mod mig.

'Laura!' råbte jeg. 'Vent et øjeblik! Gå ikke alene herfra.'

Jeg ville styrte henimod hende, men hun lagde fingeren på læben, pegede ned på slæderne, vinkede ad mig, som hun ønskede, at jeg skulle følge efter hende og gled i næste øjeblik ned ad trappen og forsvandt, før jeg kunne nå hende.

'Vær rolig,' sagde min onkel. 'Laura vil tage plads i en for hende alene bestemt slæde. Hun bærer nu vor polarstjerne på sin pande og vil vise os vejen. Vi kan blot følge hende i den afstand, som hun finder for godt at fastsætte mellem sin slæde og vore, men vær forvisset om, at hun ikke vil forlade os, for hun er vort lys og vort liv.'

Overtydet om, at dette i det mindste var blændværk, fulgte jeg mekanisk min onkel, som anviste mig plads i den for mig bestemte slæde, hvor jeg strakte mig på et leje af pelsværk, og fik en stærk svøbe bundet fast om den ene arm med en læderrem. Jeg tænkte dog ingenlunde på at bruge den, for en besynderlig døsighed havde overfaldet mig. Forgæves vendte og drejede jeg mig på mit bløde rummelige leje, ligesom når man i søvne forsøger at blive et ubehageligt drømmebillede kvit; det var mig ikke muligt at komme ud af denne pinefulde tilstand, jeg befandt mig i, og jeg havde en fornemmelse af at være lænkebundet og nær ved at kvæles i mit pelsværksfængsel. Jeg anstrengte mig for at få øje på Lauras billede, men så kun et svagt lys i det fjerne; min bevidsthed omtågedes mere og mere, og i lang tid var det mig umuligt at afgøre, om jeg var vågen eller sovende, kun det vidste jeg, nemlig at jeg i ustandselig fart førtes stadig videre frem.

Jeg ved ikke, hvor lang tid jeg befandt mig i denne forunderlige tilstand. Da daggryet aldrig kom, og ikke ville komme foreløbig, og da en tåge overdækkede himlen, er jeg ikke i tvivl om, at jeg vågnede og faldt i søvn igen adskillige gange uden at opdage, hvor mange timer, der var forløbet. Omsider vågnede jeg atter til besindelse. Tågen var trukket bort, og på den blå himmel over mig funklede mægtige stjernebilleder, af hvis stilling jeg sluttede, at det omtrent var middag, men det gik snart op for mig at flere uger var hengået, siden vor slædefart begyndte.

Min slæde, der blev trukket af tre hunde, fo'r hen over sneen, der var fast og blank som en marmorplade; foran mig så jeg to andre slæder og bagefter kom der andre i en lang række.

Vi kørte nu hen over et tilfrosset sund mellem stejle isskrænter, der snart ragede i vejret i flere tusind fods højde, snart dalede til blot et par hundrede fod. Et blåligt skær syntes at udgå fra disse blanke mure. Hidtil havde jeg været ufølsom for denne barske naturs ejendommelige skønhed, men nu var jeg i alle måder oplagt til at nyde den. Jeg følte hverken varme eller kulde, hverken sorg eller rædsel. Luften føltes blid og varm, mit pelsleje var blødt, og lyden af hundenes lette løb over den bemærkelsesværdigt jævne grund gav mig følelsen af et fuldstændigt legemligt velvære og en sand barnlig tryghed.

Vor fart henover den snedækkede flade var så lydløs, som vi havde været en skare gengangere; mine rejsefæller forholdt sig lige så tavse og rolige som jeg, og var måske også nu sunket ned i vågne drømme. Fra tid til anden bed en hund i sin sidekammerat for at afholde den fra at sakke bagud; idet denne ansporede den tredje i rækken på en lignende måde, udstødte hele spandet et forbitret hyl, men dette var blot en forbigående afbrydelse af den højtidelige dødlignende tavshed og stilhed som udmærker den arktiske vinter. Ingen bragen i isen, ingen larm af sammenstyrtede snemasser varslede om de forfærdelige naturbegivenheder som en varmere årstids indtræden plejer at medføre i disse egne.

Enten var mine øjne blevet vant til det uafladelige mørke, eller også satte skinnet fra de blinkende masser omkring mig, eller et eller andet gådefuldt fænomen, mig i stand til at gennemskue mørket, for jeg så alle genstande fuldkommen tydeligt, og de fremstillede sig for mig i en belysning, der havde et blåliggrønt, purpurrødt eller gyldent skær. Det islandskab, som vi nu kom ind i, skiftede hvert øjeblik udseende, og de

hvide masser frembød en i sandhed vidunderlig mangfoldighed af former. Snart kom vi forbi høje isbjerge, hvis takkede toppe så ud som omvendte drypsten, snart gennem hele skove af tæt stående søjler af enhver højde og den forskelligste skikkelse, undertiden var de brækket af, undertiden prydet med de mest bizarre kapitæler eller sammenføjede ved himmelhøje buer. Hist så jeg uhyre grotter eller huler, her underlige dannelser, som mindede mig om lange frontispicer af indiske paladser med deres hæslige afgudsbilleder. Det var, som om naturen havde forsøgt sig i enhver menneskelig bygningsstil, men enten forladt arbejdet ufuldendt i et anfald af ustyrlig vrede, eller også opgivet sin oprindelige plan, idet pludselige og uafvendelige ulykker havde ødelagt dens værk.

Enhver, som under almindelige omstændigheder får denne naturs fantastiske former at se, vil føle sig ængstelig og beklemt, for han har sat sit liv i vove ved at trænge ind i denne verden, og ved sig stadig truet af farer, som ingen menneskelig kløgt hidtil har formået at fjerne, men på grund af min særegne åndstilstand og den mærkværdige tryghed, jeg havde hengivet mig til, havde jeg kun følelse for det storartede, vilde og forunderlige ved dette skue.

Lidt efter lidt blev dog indtrykket mindre stærkt, jeg begyndte at overtænke min stilling, og søgte at finde ud af, hvad der var drøm og hvad der var virkelighed i mine seneste erindringer. I nærværende øjeblik i alt fald var jeg ved fuld bevidsthed. Indhyllet i pelsværk lå jeg i en let slæde, som blev trukket af tre stærke hunde. I den ene af de to forreste slæder sad onkel Nasias, i den anden sandsynligvis vor fører, og resten af karavanen kom bagefter. I spidsen af toget så jeg et

underligt, stærkt flammende lys, men skinnet kunne jo udgå fra et af onkel Nasias opfundet belysningsmiddel, hvis beskaffenhed han ikke havde villet forklare, hverken for mig eller andre.

Idet jeg stirrede på den forreste slæde, lysets midtpunkt, kom jeg til det resultat, at al denne klarhed måtte udstrømme fra en i slæden anbragt kolossal lygte, og at den behagelige varme, jeg selv følte, måtte hidrøre fra en ejendommelig fysisk tilstand; for det var jo vanvid at tro, at en diamant kunne udbrede et så stærkt skin. Skibsmandskabets ynkelige endeligt måtte være en afskyelig drøm, for min onkel havde hidtil vist sig både retfærdig, human og god mod sine folk. De havde måske fået lov at fejre vinterens indtrædelse med en fest og beruset sig, men det gruelige syn i kahytten og onkels forvirrede og umenneskelige ytringer, hans utroværdige overenskomst med eskimoerne, og sidst, men ikke mindst, Lauras pludselige fremtrædelse ombord i *Tantalus* og midt i polarverdenen måtte alt sammen være lutter hjernespind.

Tanken om, at jeg var udsat for anfald af sindsforvirring, gjorde mig i høj grad ængstelig og bedrøvet, men jeg besluttede at våge nøje over mig selv og af yderste evne bestræbe mig for at opretholde fornuftens herredømme.

Mine sansers uimodsigelige vidnesbyrd overtydede mig snart om, at jeg på et punkt i hvert fald blot havde drømt. Vi gjorde holdt på en lille ø i en af et mægtigt isbjerg dannet grotte, og idet de to personer, som sad i de forreste slæder, steg ud, så jeg, at den ene af dem var min onkel og den anden en plump firskåren eskimo af så lav vækst, at han måtte kaldes en dværg. Jeg kunne næppe lade være at smile ad mine egne

indbildninger, og bad i mine tanker Laura om tilgivelse, fordi jeg havde taget denne uformelige vanskabning for hende. Man løsnede imidlertid mine bånd – jeg var nemlig ved stærke læderremme fastbundet til min slæde – og da jeg kom hen til min onkel, som havde givet vore ledsagere befaling til at gøre ild og tillave et kraftigt måltid, spurgte han mig i en munter tone, hvorledes jeg havde det.

'Udmærket, jeg har aldrig befundet mig bedre, og skal spise med den største appetit,' svarede jeg.

'Det vil da være for første gang i de to måneder, som er forløbet, siden vi forlod skibet,' bemærkede han, idet han følte min puls. 'Du må vide, nevø, at hvis jeg ikke havde holdt liv i dig ved hjælp af bouillonekstrakt i kager og stærk te, ville du være omkommet af sult. Under den voldsomme feber slumrede selvopholdelsesdriften aldeles hos dig. Jeg måtte binde dig til din slæde og fæste denne til min ved en læderrem, for at du ikke skulle blive borte for os undervejs. Men nu er du omsider fuldkommen helbredet, og jeg håber, du ikke oftere vil beskylde mig for at have forgiftet besætningen ombord i *Tantalus* eller holdt min datter skjult i skibet for at hun kunne vise os vejen til Nordpolen.'

Jeg gjorde onkel Nasias undskyldning, fordi jeg havde forurettet ham i mine feberraserier og takkede ham hjerteligt for hans omhu.

Vi indtog nu et kraftigt måltid og vort rige forråd af frisk kød forundrede mig ikke længere, da jeg hørte, at vor beholdning af proviant flere gange var blevet betydelig forøget, idet eskimoerne havde fældet dyr, som havde forvildet sig i sneen, eller fanget fugle, som skinnet af vor lanterne havde lokket i vor

nærhed. Ligeledes erfarede jeg, at vi stadig havde været begunstiget af stærke nordlys, og idet jeg begav mig ud af grotten, fik jeg anledning til med egne øjne at beundre dette herlige naturskuespils pragt i disse egne.

Min onkel lo ad alle mine fantasier, som jeg fuldstændigt ville betro ham, for at komme på det rene, engang for alle.

'Mennesker er og bliver børn,' sagde han. 'Vi vil aldrig more os med at studere naturens store bog, men lade indbildningskraften foregøgle os allehånde barnagtigheder, mens vi lukker øjnene for de undere, som dagligt foregår omkring os og ikke er fremkaldt ved nogen heksemesters stav.'

I dette øjeblik syntes onkel Nasias mig at være den viseste blandt dødelige.

Under vor samtale havde eskimoerne bygget et hus til os. Foran grotten havde de nemlig anbragt en tæt mur af sne, der fuldstændigt beskyttede os mod trækvinde, og i dette lune ly nød vi nu, udstrakte i vore varme slæder, en sød og vederkvægende hvile.

Denne nat, under hvilken jeg trygt og roligt slumrede på mit bløde leje omgivet af evig is og sne, var en af de sælsomste, jeg kan erindre fra min rejse. Jeg havde stærke og underlige drømme. Det syntes mig, at jeg atter var hos onkel Tungstenius, som skændte på mig, fordi jeg ikke nok havde studeret planteforsteninger fra kulminerne.

'Men benyt denne gode anledning, som du nu har,' sagde han. 'Du berejser nu lidet besøgte egne og kan finde hidtil ubekendte vækstarter, som det vil være interessant at sammenligne med de eksemplarer, som vi har blandt vore forsteninger. Drag ud på egen hånd og søg, om du ikke blandt

polaregnens mos kan finde *Saxifraga oppositifolia*; bind så deraf en smuk buket til din kusine Laura, som skal have bryllup i morgen. Skynd dig, træk din slæde ud af gangene i vor have og spænd for den dine forslugne hunde, der anretter den beklageligste ødelæggelse i vore blomsterbede.'

Jeg søgte at bevise min gode onkel Tungstenius, at jeg ikke kunne søge efter *Saxifraga* i polaregnene, når jeg var i den botaniske have i Fischausen, og at mine hunde, som strakte deres trætte lemmer på en ø i Kennedysund, ikke var i stand til at tilføje hans i blomster mindste skade, samt at Laura ikke kunne i holde bryllup, så længe hendes fader var fraværende, men han lod sig ikke anfægte af det og udtalte de forunderligste meninger, betræffende muligheden af menneskets allestedsnærværelse. Walter kom ham nu til hjælp, og forfægtede så kraftigt denne nye teori, at jeg lod mig omvende, og samtykkede i at vise dem, hvorledes eskimoerne bar sig ad med at sammenælte sne til en masse, der efterhånden antog ædelstenens hårdhed og ikke kunne smelte. Med et kom Laura hen til os med sit forklæde fuldt af edderdun og bad os forsøge også at stampe dem sammen, men mens vi var i færd med dette, kom et vindstød og spredte dem til alles sider, til stor fornøjelse for min kusine, som leende greb en håndfuld dun og kastede mig dem i ansigtet.

Disse forvirrede drømme bidrog dog blot til at more mig under min søvn, om jeg tør betjene mig af dette udtryk, og jeg beklagede næsten min opvågnen, som skete på en meget brat måde. Vore eskimoer var nemlig allerede på benene, for hvis vi ikke havde været omhyllet af polarvinterens evige mulm, ville det været højlys dag, og idet disse naturens børn fik øje på en

flok vilde fugle, som slog ned på vor ø, brød de ud i høje glædesskrig. De stakkels dyr, der var afmattede og forsvarsløse, lod sig fange med hænderne, og man anrettede et fuldstændigt blodbad. Denne unødige grusomhed oprørte mig, for vi var rigeligt forsynede med levnedsmidler, og kunne på ingen måde spise den masse, som blev dræbt. Onkel Nasias fandt min medlidenhed utidig og spottede på en så hånlig måde over, hvad han kaldte min følsomhed, at den mistanke, jeg tidligere havde følt, atter vågnede hos mig. På hans mørke ansigt, som den sidste tid sædvanligvis havde haft et roligt og næsten mildt udtryk, så et par gange glimt af en vildskab, som levende mindede mig om den sene ombord i skibet, som jeg håbede kun at have drømt. Jeg så med dyb bedrøvelse mine ledsageres grusomme adfærd mod disse stakkels bevingede skabninger, der syntes at ty til os i sin nød og hjælpeløshed.

Efter nogle dages hvile og vellevned i grotten fortsatte vi vor rejse og drog videre mod i nord hen over en jævn, spejlblank isflade. Så snart jeg havde lagt mig ned i slæden, angreb feberen mig på ny, og idet jeg følte min hjerne forvirres, bandt jeg mig selv fast til slæden, for ikke at bukke under for fristelsen til at forlade den og strejfe om på egen hånd i sneørkenen. Jeg ved ikke, om vi atter var kommet ind i tågen, eller om lyset i vor lygte var slukket, men det tykkeste mørke omgav os, og vi kørte afsted i vild fart, som på lykke og fromme. En dødelig skræk greb mig og stivnede næsten mine lemmer. Jeg kunne intet se, hverken foran eller bagved mig; ikke engang mine hunde, som dog var mig ganske nær, kunne jeg skelne, og den svage skrabende lyd, som slæden plejede at frembringe, når den fo'r henover isen, nåede ikke længere mit øre. Enkelte øjeblikke

indbildte jeg mig næsten, at jeg var død, og at sjælen løst fra støvets bånd førtes mod den anden verden af en mægtig, usynlig kraft.

Vi drog stadig videre. Undertiden ophørte mørket, og månen eller en mægtig, klartskinnende stjerne, som jeg tog for månen, viste mig, at vi befandt os i en flere mile lang istunnel, idet nemlig dens blege lys nu og da strømmede ind gennem vide åbninger oventil eller på siderne. Derpå blev det atter bælgmørkt omkring mig, og i kortere eller længere tid, undertiden i en eller to timer ad gangen, var vi omhyllet af et sort, forfærdeligt mulm.

Engang under farten gennem denne tunnel blev jeg med et grebet af en ubeskrivelig voldsom følelse, der var en blanding af træthed, vrede og fortvivlelse. Jeg sagde til mig selv, at jeg aldrig mere ville få lyset at se, og enten var jeg gal eller blind, denne tilstand var mig uudholdelig, og med et dunkelt forsæt om at gøre ende på min tilværelse, begyndte jeg at løsne de bånd, der holdt mig fast til slæden. I det samme bemærkede jeg en vid åbning i tunnellens øverste del, og det nedstrømmende lys viste mig fuldkommen tydeligt Lauras skikkelse tæt ved mig. Hun løb hurtigt ved siden af min slæde; jeg strakte armene ud imod hende og udstødte et højt glædesråb.

'Fremad, fremad!' råbte hun.

Mekanisk piskede jeg på mine hunde, skønt deres hurtighed ikke lod noget tilbage at ønske. Min kusine var et par skridt foran til højre, men vendte hvert øjeblik sit ansigt om til mig for at forvisse sig om, at jeg fulgte med. Med flagrende lokker ilede hun frem indhyllet i en klædning af svanedun, hvis bløde, tykke folder mindede om lag af nyfalden sne. Om hun stod på en

slæde eller blev båret af en sky, kunne jeg ikke afgøre, men i lang tid så jeg hende ved siden af mig, og følte mig vidunderligt oplivet og styrket ved at se hende. Da hendes billede var forsvundet, spurgte jeg mig selv, om ikke det hele var sansebedrag, og om jeg ikke blot havde set min egen skikkelse spejle sig i de blanke isvægge, jeg gled forbi, men ville dog ikke give slip på et svagt håb om at gense hende, hvor urimeligt det end syntes.

Om de forskellige steder vi gjorde holdt, og de småbegivenheder, som afbrød vor rejses ensformighed, har jeg kun en utydelig erindring. Hvor længe den varede, kan jeg heller ikke afgøre, da jeg ikke var på det rene med, hvornår vi havde forladt skibet; jeg ved blot, at en dag viste solen sig for os, samt at hele karavanen standsede og opløftede høje fryderåb ved dette velkomne syn.

Vi var nu på landjorden, og befandt os på toppen af en mosklædt bakke, lige ved randen af en stejl skrænt. Bag os på begge sider af det sund, vi var rejst henover, så vi vældige gletsjere strække sig mod syd, så langt øjet kunne nå, og nedenfor os lå et frit, åbent hav af mørkeblå farve og umådelig udstrækning. Bølgerne brød sig med dump larm mod den klippefulde strandbred, hvor vilde bjerge af et vulkansk udseende hævede sig. Ikke den herligste musik har nogensinde lydt så lifligt i mit øre som bølgernes slag mod stranden, for den gravlignende tavshed i sneørkenen havde fyldt mig med den mest brændende længsel efter atter at se en levende natur. Vore ledsagere var ude af sig selv af glæde, og tog deres jagt og fiskeredskaber frem. Store skarer af fugle af den forskelligste

størrelse aftegnede sig på den rosenfarvede himmel, og utallige hvalfisk plaskede i vandet nedenfor os.

Andre rejsende havde før os skuet dette hav, om hvis tilværelse man længe var uvis, men ensomme, udmattede, med ringe hjælpekilder og frygtende for ikke at blive i stand til at nå hjem, hvis de dvælede længe her, havde de så at sige blot kastet et flygtigt blik på det. Vi derimod ankom til dette yderpunkt sunde og friske, vel forsynede med levnedsmidler og uden at have mistet et eneste af vore trækdyr, eller noget af vort uvurderlige materiel. Dette var et så uhørt held, at eskimoerne bestyrkedes i den tro, at onkel Nasias var en mægtig troldmand, og selv jeg kom til at betragte ham med en vis overtroisk ærbødighed, idet jeg tænkte på den fortrinlige måde, han havde ordnet alt på, på hans kløgt og skarpsindighed og den tro, som havde opretholdt ham.

Solen aflagde os kun et kort besøg denne dag, men synet af dens strålende skive på en i rosenrøde og bleggule nuancer prangende himmel, havde gengivet mig tillid og munterhed. En dunkelrød aftentåge sænkede sig over havspejlet, men skumringen varede længe, og vi havde tid nok til at udse os et passende nattely. Ved foden af en gletsjer af blændende hvidhed opdagede vi en yndig dal, dækket med blødt friskt mos, hvor den arktiske sommers småblomster allerede skød frem.

Den næste morgen forfriskede vi os med et søbad, da vi nemlig havde gjort den glædelige opdagelse, at vandet her ikke var koldere end i tempererede klimaer. Ledsaget af min onkel besteg jeg derefter en høj top, hvorfra vi kunne se ud over de egne, som vi agtede at undersøge.

Jeg vendte da mit blik mod den på sundets vestlige side beliggende egn, der strakte sig lige mod nord på vor venstre hånd. Lige for os så vi intet andet end en umådelig mørkeblå vandflade. På havets vestlige kyst lå bjerge, der åbenbart var af vulkansk oprindelse, uden tvivl de såkaldte Parrybjerge, som tidligere rejsende havde set i lang afstand og givet navn, men aldrig nået.

'Vi vil ikke have udrettet noget, med mindre vi kommer derhen,' sagde min onkel. 'Og jeg synes ikke, vi bør betænke os på i det mindste at gøre et forsøg, eftersom vi jo har to gode både af udhulede træstammer, piroger som de kaldes. Hvad er din mening, nevø?'

'Lad os drage derhen!' udbrød jeg ivrigt. 'Lad os drage derhen, kære onkel, selv om vi ikke skal finde andet der end is og lava, hvilket jeg finder ganske sandsynligt.'

'I så fald må både din og min anelse eller højere synsevne, om du vil, have slået os sørgeligt fejl,' sagde min onkel. 'Så vil man ikke have andet middel til at gennemtrænge polarverdenens hemmeligheder, end de lærdes granskning, men videnskaben kryber fremad med sneglens langsomhed og møjsommelighed, som du ved, og målet vil næppe være nået før om fem til seks tusinde år. Men om end du tvivler, så gør jeg det ikke; jeg har rådspurgt min diamant, der afspejler jordens indre og åbenbarer mig den usynlige verdens hemmeligheder, og jeg ved, hvilke uudtømmelige rigdomme, hvilken ære og hæder der venter os, hvis vi holder ud til enden. Ja, nevø, vi vil indlægge os udødelig ære og berømmelse og skue herligheder, som overgår menneskelig forestilling.'

Hans begejstring smittede mig, og jeg råbte ivrigt: 'Bedste onkel, lad mig nok engang betragte den diamant, De er så fortrolig med, men hvis glans hidtil har været mig for stærk. Skynd Dem, solen daler allerede. Lad mig i det mindste gøre et forsøg på at hæve mig til Deres synspunkt.'

'Meget gerne,' svarede onkel Nasias, idet han rakte mig den juvel, som han kaldte sin polarstjerne. 'Fra det øjeblik, du bøjer dig i ydmyg og blind tro, vil du skue lige så klart i denne talisman som jeg.'

Med skælvende hænder greb jeg diamanten, som syntes mig at antage et mægtigt bjergs dimensioner, men var nær ved at slippe den lige ned i vandet under vore fødder, idet jeg i dens strålende spejl skuede Lauras billede, således som hun viste sig for mig i mine drømme. Iført et rosenrødt gevandt, smilende og yndig så hun på mig, som om hun ville indgyde mig mod og entusiasme, og pegede med en triumferende mine på en fjern tinde, der lå endnu meget længere borte end Parrybjergene.

'Tal,' råbte jeg. 'Sig mig –'

Men i samme øjeblik sank solen ned bag horisontens purpurbræmme; billedet forsvandt, og jeg så kun aftenhimlen og havets bølger afspejle sig i diamanten.

'Nå, hvad så du?' spurgte min onkel, idet han atter gemte sin skat.

'Jeg har set Laura, og jeg tvivler ikke længere, men tror,' svarede jeg.

Vi besluttede at vente, indtil dagene var blevet længere. Det sted, hvor vi havde opslået vort kvarter, var behageligt i alle henseender; vi kunne der både forsyne os med vildt og skaffe os materialer til brænde i overflod, for på strandbredden fandtes

en masse løse træstykker, som havet havde opskyllet, og bjergene ovenfor os var dækkede med et tykt mostæppe. Det forundrede mig meget at se levninger af store træer og planter kastet op på denne kyst.

'Jeg deler ingenlunde din følelse,' ytrede onkel Nasias, 'ja, jeg er tværtimod forundret over den. På den fjerne kyst, som vort syn forgæves søger at udspejde, findes der uden tvivl et Eldorado, et trylleland, hvor cedre, højere end Libanons, er omgivne af den tropiske naturs yppigste frembringelser.'

Min onkels påstand forekom mig noget dristig, og jeg beklagede meget at jeg ikke havde lagt mig efter botanik, da jeg i så fald ville have været i stand til at danne mig en rigtigere mening om alle disse plantelevninger. Snart troede jeg at genkende veddet af mægtige bregnetræer, snart barken af kæmpepalmer, men var dog ikke sikker på noget, og tabte mig i gisninger.

Efter nogen tids ophold i vor skønne dal besluttede vi at drage videre tværs over det foran os liggende polarhav, men stødte på en uventet, højst fortrydelig hindring. Vore eskimoer, som hidtil havde vist sig så glade, tillidsfulde og medgørlige, erklærede, at når den til hjemrejsen nødvendige tid medregnedes, og i betragtning af årstidens usædvanlige mildhed, var der al sandsynlighed for, at vi ville blive overfaldet af tøvejr, som altid gjorde enhver rejse både til lands og til vands aldeles umulig.

Min onkel indvendte forgæves, at denne efter deres formening usædvanligt milde temperatur var almindelig i disse egne, der jo var dem ubekendte, og at vi, hvis tøvejr pludselig skulle indtræde, kunne gøre holdt, og i uger, ja måneder afvente

en gunstig lejlighed, men de var døve for alle hans forestillinger, og et åbenlyst mytteri udbrød. Hjemve havde grebet dem; de længtes efter deres snehytter og øde, vilde hjemsted, deres rådne, saltede fisk og måske efter slægt og venner. Kort sagt, de erklærede at ville rejse deres vej, og gav sig først, da onkel Nasias viste dem sin diamant og truede med øjeblikkelig at udtørre og koge dem, hvis de oftere viste det svageste tegn til opsætsighed.

Vi havde, som allerede anført, blot to piroger, og det var meget vanskeligt at formå vore ledsagere til at bygge flere af de træstumper og levninger af bark, som vi fandt på strandbredden. De påstod, at adskillige af disse levninger var forheksede og forsikrede endvidere, at dette hav gemte frygtelige søuhyrer i sit dyb.

Hvad de i grunden frygtede, var, at vi skulle føre dem med os til den europæiske verden, som de troede var beliggende i nærheden af Kap Bellot, og at de så aldrig mere ville få deres fædreland at se. Trods den indflydelse, som onkel Nasias havde erhvervet sig over dem, kunne han dog kun få et dusin af dem til at følge med os længere mod nord. Det lykkedes os at få udrustet seks piroger, og da dette var sket, drog vi ud for at prøve vor lykke. Vort materiel, og alt, hvad der skulle sætte os i stand til at komme tilbage, måtte vi overlade i en misfornøjet og upålidelig skares varetægt.

Vejret var vistnok smukt, men der gik dog svære strømninger i dette farvand, som rimeligvis ingen endnu havde vovet sig ud på. Såvel vore rorkarles som vore egne kræfter var snart udtømte, og til sidst måtte vi betro os til en strøm, der drev vore både mod nord med en forfærdelig hurtighed.

Vi sejlede omkring Parrybjergene, uden at kunne komme til at lægge i land; strømmen rev os med sig, og således hengik tre hele dage, i hvilke vore folks utålmodighed stadig blev større, skønt de intet manglede, og hverken døjede kulde eller besværligheder. Den fjerde dags morgen viste den opgående sol os i lang afstand en tinde, hvis hvidhed langt overgik Himalaya ifølge min onkels mening.

Vi fattede nyt mod, men da nattens dunkelhed skjulte denne naturens kæmpe for vort blik, overfaldtes vi af en usigelig pinefuld frygt for, at vi inden morgenen brød frem skulle være drevet så langt bort, at det ikke ville blive os muligt at genfinde den.

Onkel Nasias var den eneste af os, som holdt modet oppe, ja, han viste i virkeligheden ikke det mindste tegn på uro eller bekymring. Vore både var bundet sammen med stærke reb, og den lille flåde drev fremdeles afsted, en viljeløs bold for tilfældet. Med et oplystes himlen og havet af et blændende skin, der var så stærkt, at øjet havde ondt ved at tåle det. Nordlys spillende i alle regnbuens farver og vekslende hvert øjeblik flammede over hele firmamentet, der syntes forvandlet til et eneste bevægeligt lyshav. Det eneste, som ikke forandrede sig, var den mægtige krone, som man ser i disse manifestationer af polarmånens pulsslag, og vi så tydeligt, at den måtte stamme fra det sted, hvor den føromtalte tinde befandt sig. Og snart efter viste tinden selv sig og hævede sig til et punkt i selv midten af den strålende kreds, som en sort nål i en gylden ring.

Overraskelse og beundring betog os alle og bragte os til at glemme vor frygt. Utålmodige efter at komme videre greb eskimoerne årerne og begyndte at ro, men den stærke strøm

gjorde deres anstrengelser overflødige. Da morgenen brød frem, blev de imidlertid atter modløse, for den tinde, som de higede efter at nå, var stadig langt borte, ja, det syntes endog, som om den veg tilbage i samme forhold, som vi kom frem. I flere nætter og dage drev strømmen os afsted i rivende fart, men endelig syntes bjerget at sænke sig, et ubedrageligt tegn på, at vi nærmede os det. Lidt efter lidt dukkede andre, meget lavere bjerge op, og aftegnede sig tydeligt på horisontens rand; de lå foran den høje top, som vi først havde set, og vide strækninger af fast land udfoldedes efterhånden for vore blikke. Vor vished, og som følge deraf vor glæde steg med hver time; gennem kikkerten kunne vi snart tydeligt skelne skove, dale, floder og spor af yppig vegetation, og luften blev snart så varm, at vi måtte kaste vore pelse af.

Men hvorledes skulle vi nå hen til dette forjættede land? Da vi var kommet indenfor synsvidde, opdagede vi, at det på søsiden var omgivet af en stejl klippevæg af flere tusind fods højde. Den styrtede sig over alt brat ned i havet, var jævn og glat som en mur, sort og glinsende som ibenholt, og vi kunne intetsteds opdage nogen åbning eller kløft, vi kunne trænge frem gennem til det indenfor liggende herlige land. Da vi kom nær hen til dette naturlige værn, blev vort håb om at kunne bestige det mindre end nogensinde. Disse sorte vægge var nemlig dannet af turmalin i store krystaller, af hvilke nogle havde samme omfang som vore mægtigste tårne, men den ene søjle hævede sig ved siden af den anden i samme højde, lig piggene på et pindsvin, og intetsteds fandtes mindste uregelmæssighed eller indhug, der gjorde en opstigning mulig.

Disse krystalklipper, hvoraf nogle var matte og kulsorte, andre havblå, mørkegrønne og gennemsigtige, frembød et så skønt og interessant skue, at jeg ikke kunne blive træt af at betragte dem, skønt vi havde dem for øje en hel dag, da vore bestræbelser for at bryde os gennem den brænding, som brød sig mod dem, stedse var forgæves. Intetsteds opdagede vi den mindste vig, hvor vi kunne finde ly.

Endelig kom vi hen imod aftenen ind i en snæver kanal og førtes ind mod en lav, men klippefuld strand, som vore piroger søndersloges imod, som om de havde været af glas. To af folkene fik et så voldsomt stød, idet deres fartøj strandede på klippen, at de øjeblikkelig opgav ånden.

Trods denne uhyggelige landing, og skønt alle de overlevende var mere eller mindre forstødte, så brød vi dog ud i høje jubelråb, da vi atter følte fast grund under vore fødder, for skrækken under sejladsen havde været så stor og vor tørst så brændende – vor beholdning af drikkevand var nemlig sluppet op for seksogtredive timer siden –, at fortvivlelse i større eller mindre grad havde bemægtiget sig os. Alle – med undtagelse af en eneste, nemlig onkel Nasias, hvis mod og standhaftighed ikke lod sig bøje. En vild begejstring over den udståede, nu besejrede fare, greb os og gjorde os ufølsomme for vore ulykkelige rejsefællers skæbne.

Dyngvåde, dødeligt udmattede både af de besværligheder vi havde udstået, og den stærke spænding, vi havde været i, kastede vi os ned på strandbredden, alt for trætte til at kunne spise noget eller undersøge, om vi befandt os på et skær eller på landjorden. Således lå vi en hel time, uden at tale, sove eller bare tænke, af og til brast én ud i en fjollet latter, men derpå

hensank alle i en tavshed, som kun blev afbrudt af brændingens brølen, idet den rasende slog mod stranden og dækkede os med skum og sand.

Nasias havde fjernet sig, men jeg var den eneste, som bemærkede hans fraværelse. Med et oplystes havet af to stærke glimt, og vi så en pragtfuld nordlyskrone danne sig i zenith, den udskød glitrende stråler og syntes at indhylle alt i sit lyshav.

'Op og afsted!' lød vor anførers stemme over vore hoveder. 'Kom alle sammen her op, hvor hvile og vederkvægelse venter jer.'

Vore kræfter vendte med ét tilbage, og vi klatrede hurtigt og let op ad en brat hulvej, der førte os til en trang dal, bevokset med høje træer og palmer af en ukendt slags. Skarer af fugle fløj omkring Nasias, som havde fundet deres reder i en klipperevne, og fyldt sin rummelige klædning med æg af forskellig størrelse og form – lige fra æg af fuglen Rok til kolibriæg. Endvidere havde han samlet frugter af flere slags, og viste os de træer og buske, han havde plukket dem fra.

'Forsyn jer kun,' sagde han, 'I kan trygt spise af disse liflige frugter, for jeg har selv smagt på dem og forvisset mig om, at de ikke er giftige.'

Derpå rev han en håndfuld vellugtende græs op, stoppede det i sin pibe og gav sig til at ryge i ro og mag, spredende herligt duftende røgskyer omkring sig; mens vi gjorde os til gode med de velsmagende æg og de saftfulde frugter, der stillede både vor sult og vor tørst.

Vi kunne meget let have skaffet os et kraftigere måltid, for fuglene viste sig her lige så tamme som på Kennedyøen, men ingen tænkte på det i begyndelsen, det gjaldt blot at

tilfredsstille sultens første krav. Da dette var sket, begyndte imidlertid eskimoerne, som farer og afsavn havde lært at tænke på morgendagen, at ville fange og dræbe nogle af disse stakkels dyr, hvis klagende skrig indeholdt de mest veltalende bebrejdelser, fordi vi havde ranet deres æg. Denne gang tog dog onkel Nasias til genmæle mod deres grusomhed.

'Jeg vil ikke vide af noget myrderi her, mine venner, mærk jer det,' sagde han. 'Jorden forsyner os her med al den næring, vi behøver, og mennesket har i denne natur ikke en eneste fjende, med mindre han selv skaber sig sådanne ved sin grusomhed.'

Jeg ved ikke, om vore ledsagere forstod denne tale, som jeg bifaldt af ganske hjerte; overvældede af træthed kastede de sig ned på jorden, som var dækket med et lag af finkornet talk, og faldt straks i dyb søvn. Jeg fulgte deres eksempel, for jeg havde ikke min onkels kæmpekræfter; han syntes nemlig heller ikke nu at trænge til hvile, men forlod os og kom først tilbage ved dagens frembrud.

4

Da jeg vågnede, blev jeg højligt forundret ved at finde alle eskimoerne borte, og bad min onkel forklare mig denne gåde.

'Jeg har sendt dem væk,' svarede han roligt. – 'De var mig ikke længere til nogen nytte.'

'Sendt dem væk?' gentog jeg overrasket og forskrækket. 'Hvorhen? På hvilken måde er de kommet bort?'

'Hvad angår det dig?' sagde han hånligt. 'Interesserer du dig virkelig for disse plumpe, dumme slughalse?'

'Ja, det gør jeg visselig, i det mindste lige så meget og mere som for trofaste og lydige husdyr. Disse ti mænd, og de to vi har tabt, var de bedste af den hele skare, og de har vist både mod og udholdenhed. Jeg begyndte at forstå lidt af deres sprog og vænne mig til deres væsen og skikke, og selv på det åsyn blandt dem, som næppe havde menneskelige træk, så jeg menneskelige følelser afspejle sig. Derfor ønsker jeg at vide, hvad der er blevet af dem, og spørger Dem atter om det. Dette sted er uden tvivl et sandt paradis, og de kan forhåbentlig uden fare strejfe om her.'

'Et paradis, som jeg ikke agter at dele med væsener, uværdige til at bebo det,' svarede min onkel. 'Disse vildmænd ville ikke have været her i tre dage, før de havde bragt os den hele dyreverden på halsen i fuldt raseri. Følgelig har jeg afskediget dem; du får dem aldrig mere at se, dermed må du lade dig nøje. Vi er blevet både dem, deres piroger, hunde, slæder og den øvrige skare kvit for bestandig. Du og jeg er nu enevældige herrer over hele denne egn og det hav, som omgiver os, men har

kun vore egne kræfter at stole på, hvis vi vil bort. Det haster dog ikke, for vi har det jo særdeles godt her. Rejs dig, nevø, tag et bad i den yndige, klare bæk, som risler i nogle skridts afstand fra dig, hent din morgenmad fra det nærmeste træ, og lad os derpå skride til at undersøge vor ø, for på en sådan befinder vi os nu. Den er langt borte fra noget fast kontinent, og består af en stor dal: i midten findes en vulkan af anselig højde, men den er blot et naturligt fyrtårn, hvorfra et elektrisk lys udstrømmer, intet andet.'

Indvendinger og bebrejdelser var her lige unyttige. I denne ubekendte verden var jeg alene med et væsen, der var stærkere og klogere, ubøjeligere i sit forsæt og fastere i sin tro, end jeg. Der kunne ikke være tale om at strides med ham, alt hvad jeg kunne gøre, var at stræbe efter ikke at stå tilbage for ham.

Jeg kastede da et afskedsblik på denne yndige plet, og fulgte med min onkel op på en bakke, hvorfra jeg kunne se ned på det sted, hvor vi var landet i går aftes. Der var intet spor at se af vore både, hvad enten nu onkel Nasias havde bjerget og skjult dem, eller de var blevet knust af brændingerne. Men hvor var folkene henne? Det aftryk, som deres legemer måtte have efterladt i sandet, var forsvundet, og idet jeg betragtede mine fødder, så jeg blodpletter på dem. Mine hænder var ligeledes blodige, og jeg gøs af rædsel, for den tanke opsteg hos mig, at jeg måske havde deltaget i et vildt myrderi, lig det som havde fundet sted ombord i *Tantalus*.

Onkel Nasias, som iagttog mig, brast i latter, greb en moden frugt af et granatæbles størrelse og pressede den røde saft af den.

'Hvad du ser, er blot sporene af dit måltid i går aftes,' sagde han.

Jeg ville afæske ham nærmere forklaring, men han vendte mig ryggen og nægtede at svare. Tavs underkastelse var fra nu af min lod. Da han allerede havde undersøgt egnen, styrede han sine skridt mod et bestemt mål, og jeg fulgte ham stiltiende, uden våben, ammunition eller værge, som om vi var blevet herrer over et land, hvor angrebs- og forsvarsmidler var overflødige.

Det varede alligevel ikke længe, inden vi traf skabninger, der kunne være blevet frygtelige nok, hvis de havde vist sig fjendske mod os, nemlig flokke af store dyr af arter, der nu er forsvundet fra de øvrige dele af vor klode. De lignede hjorte, elsdyr og bisonokser, og nogle syntes mig at danne et mellemled mellem forsvundne og endnu bestående dyrearter. Vi så dog hverken krybdyr eller rovdyr. De store flokke af græsædende dyr, som vi traf på de åbne strækninger, så roligt, og som det syntes, med nogen forundring på os, men viste hverken tegn til frygt eller uvilje. De gik næppe til side for os, og vi kunne uden vanskelighed aftegnet dem, hvis vi havde været forsynet med blyant og papir.

Onkel Nasias værdigede dem forresten ikke synderlig opmærksomhed, og tillod mig kun sjældent at standse. Jeg fulgte ham kun ugerne, for nu, da vi ikke var udsat for nogen fare, da ingen ventede os på noget sted, og vi uforstyrret kunne hengive os til beskuelsen af den fremmede, ubekendte verden, vi så dristigt havde vovet os ind i, kunne jeg ikke forstå, hvorfor han ikke nøjede sig med den virkelighed, han havde for øje, i stedet for at jage efter en kimære. Til sidst kunne jeg ikke

modstå trangen til at sige ham min mening i så henseende, skønt jeg derved måske udsatte mig for en ikke ringe fare, for der var kommet noget bydende, feberagtigt og vildt over ham, og jeg tvivler aldeles ikke på at han uden mindste betænkning ville have myrdet mig, hvis jeg havde gjort åbenbar modstand. Han svarede mig næppe, eller når han gjorde det, overøste han mig kun med bitre bebrejdelser for min mangel på tro, og fordi jeg frivilligt fordunklede mit højere syn.

Det, som i særdeleshed vakte min forundring, mens vi vandrede gennem disse egne, var ikke, at vi hvert øjeblik stødte på nye arter af dyr, planter og sten, for dette var ganske rimeligt under denne breddegrad, men den omstændighed, at de tre naturrigers frembringelser antog stedse større dimensioner, jo længere nord på vi kom. Denne uventede kendsgerning forvirrede mig aldeles, og jeg kunne kun udlede den fra varmens stadige stigen. Men overraskelsen skulle dog blive endnu større.

Vi nåede til sidst de højsletter, som lå indenfor den tidligere beskrevne mur af turmalin. Den høje midttinde knejsede atter for os i al sin vælde, men vi kunne intet se af dens nederste del, da denne var omgivet af en tæt, mørk tågekreds. Jeg kom til det resultat, at der måtte være fem til seks dages march hen til denne top, hvis vi vandrede frem i lige linje, og hvis den lå midt på øen, måtte denne mindst være hundrede mile i omkreds.

Efter to dages vandring over flade strækninger og lave bakker gjorde vi holdt på toppen af en meget større højde, hvorfra vi kunne overskue den hele ø. Den udsigt, som vi nød herfra, var i sandhed herlig. Den hele ø var opstået ved en uhyre hævning af jordskorpen til forskellige tider gennem et langt tidsrum. Jeg

kunne opdage spor af voldsomme vulkanske udbrud, men de oprindelige lag var blottede, og kun en forholdsvis ringe del af grunden var dækket af vulkanske masser. Over alt så man dog mærker af voldsomme rystelser, og disse blev stadig tydeligere, jo mere øjet nærmede sig midttinden, der kun frembød synet af en hob sammenstyrtede eller vildt sønderrevne klippemasser.

Atter vandrede vi afsted i tre til fire dage, og havde nået grænsen af disse med skønne og frodige dyr opfyldte egne. Landskabet antog nu en ganske ny karakter. Mørke, af træer overskyggede hulveje, mægtige højder omkransede af tætte skove og vandfald eller strømme med bredder, der bugnede af blomster, vide prærier, der sænkede sig i endeløse skråninger og var opfyldt af tørvemoser, men de blev til sidst så stejle, at ingen dyr vovede sig ud på dem. Også vi måtte standse her foreløbig.

Da disse skråninger, som sandsynligvis støttede sig til en mur af turmalin ligesom den, vi havde set fra havet, og sænkede sig brat ned mod dalens bund, kunne vi ikke tro andet, end at betydelige vandsamlinger fandtes nedenfor højsletten. I det fjerne øjnede vi egne, der syntes golde som en ørken, men de lå for langt borte til, at vi i kunne danne os en bestemt mening om deres beskaffenhed.

Vi var, som sagt, blevet nødt til at standse, og måtte stille vor sult med nødder og vækster, som forresten var meget velsmagende, men vi havde dog ikke opgivet håbet om at kunne drage videre, idet vi var blevet enige om at vende tilbage og undersøge, om ikke skråningen skulle være mindre stejl på et andet sted. Mens vi endnu lå og hvilede os, fik jeg en ubeskrivelig forskrækkelse, idet et frygteligt brøl lød tæt ved

mig. Det var, som om en stormklokke blandede sig med et lokomotivs brusen. Idet jeg forgæves spejdede til alle sider for at opdage, hvorfra lyden kom, hørte jeg den atter lige over mit hoved, og så kort efter et stort, mørkt legeme fare gennem luften over mig. Instinktivt kastede jeg mig næsegrus ned på jorden.

Det flyvende uhyre slog ned i få meters afstand fra os, og da jeg nogenlunde havde overvundet skrækken, kunne jeg betragte det i ro og mag. Det så ud som en kolossal skarnbasse, havde en dunkel grøn farve og var så stort som en bøffel. Skønt jeg ikke kunne lade være at føle frygt, idet jeg betragtede dette kæmpeinsekt, måtte jeg dog beundre dets skønhed. Dets mørkegrønne vingedækker havde en gylden glans, og når det hævede dem, sås nedenunder vinger, der lignede regnbuefarvet flor. Det viste intet tegn til frygt, sugede roligt på nogle vækster, surrede henover jorden og fløj derpå videre.

'Dette dyr må leve af andre vækster end disse, for hvad det fandt her, lod ikke til at smage det,' ytrede onkel Nasias, hvem intet syntes at forundre. 'Jeg troede, det kom fra de egne, som ligger bag ved os, og ville vende tilbage til dem; men du ser, at det i stedet for flyver hen imod ørkenen. Følgelig må der i denne fjerne klipperegion findes strækninger, som ikke er ganske blottet for vegetation. Jeg angrer nu, at vi ikke satte os op på dette åbenbart meget stærke dyrs ryg; dets tunge, men sikre flugt viser, at vi trygt kunne have betroet os til det. Derved ville vi have sparet os mange skridt.'

'Det står os fremdeles åbent at få en sådan ridetur,' sagde jeg, og viste ham et dusin stykker til, der fløj over vore hoveder, følgende efter det første.

'Det gælder nu at komme hen til det sted, hvor de vil sætte sig, for sandsynligvis vil de ikke forblive der længe.'

De bevingede kolosser dalede snart ned i ikke lang afstand fra os og blev roligt siddende, da vi nærmede os. Jeg ved ikke, om de var i stand til at se os gennem den hornede substans, der dækkede deres øjne. Det ville have været dem let nok at sønderrive os, for deres klør var stærke og hvasse og deres kæber uhyre, men hvad enten det skrev sig fra dumhed eller godmodighed, så rørte de os ikke. Vi udvalgte et par af de største og smukkeste, tog plads på deres ryg, og lod os således blive båret afsted uden at dyrene eller tog nogen notits af os. Denne måde at rejse på er meget behagelig; kun generede lyden af vingerne, der slog mod vingedækkene og den luftstrøm, de skabte, os overordentligt.

'Fremtidige kolonister vil uden tvivl benytte disse skabninger som lastdyr,' sagde jeg til min onkel, da vi atter havde sat foden på jorden. 'Det vil sikkert ikke være vanskeligt at lære dem at følge en bestemt retning, og –'

'Dåre!' udbrød han heftigt. 'Du taler om kolonister – tror du virkelig, at jeg har haft så megen møje og trodset så mange farer, for i kort tid at berige denne dumme, forblindede slægt, der ikke ved bedre end at plyndre og ødelægge naturens herligste skatkamre? En håndfuld mennesker ville knapt have været her i en måned, førend de i deres blinde, vanvittige ødelæggelseslyst havde udryddet alle disse sjældne, mærkelige dyrearter og omhugget skovens skønneste træer i stedet for at frede dem. Intet væsen i naturen anretter større skade end mennesket, ved du ikke det? Nej, nevø, lad os ikke udsætte disse

stakkels uskadelige dyr for dets forfølgelse, men beholde opdagelsen af denne herlige ø for os selv.'

'Da ved jeg dog ikke, at vi, skønt blot to, ubetinget respekterer disse dyrs ret til frihed,' indvendte jeg. 'Det er dem sandsynligvis ikke synderlig behageligt at bære os, men jeg er næsten vis på, at De, onkel, i Deres stille sind allerede har tænkt på at benytte dem som lastdyr og belæsse dem med de rigdomme, De håber at finde her.'

'Ingenlunde,' råbte min onkel. 'De skatte, som jeg håber at opdage, skal forblive, hvor de er, indtil jeg har fundet midler til at tilegne mig dem. Hele denne ø og alt, hvad den gemmer i sit dyb, tilhører mig; dette felt skal kun undersøges og bearbejdes af mine slaver, og trænger jeg til mange sådanne, skal jeg vide at skaffe mig dem.'

Under andre omstændigheder ville jeg have taget til genmæle mod min onkels teorier, der var samfundet og menneskeheden så fjendske, men min sælsomme ganger hævede vingerne og begyndte at bruse op med dem. Jeg skyndte mig atter op på dens ryg, og vi førtes nu begge atter afsted i susende fart. Efter at have hvilet gentagne gange, kom vi omsider til den kæde af turmalin, hvis eksistens jeg allerede havde anet. Her var vore bevingede heste til stor nytte, for uden deres hjælp ville vi umuligt have kunnet komme over den stejle mur, der strittede med spidse krystaller.

Da jeg svimmel og fortumlet havde nået foden af klippemuren på den anden side, så jeg foran os en meget bred, rivende flod, med prægtige skove på hver side, men i stedet for at føre os videre, satte de dyr, der bar os, sig ned på toppen af en slags svær *Auricaria* af mange hundrede meters højde, og

sugede begærligt på dets klistrede bark. De flagrede fra træ til træ, og deres bevægelser blev så urolige, at vi snart fandt det umuligt at beholde vort sæde. Vi steg da med stor forsigtighed ud på en gren og klatrede ned på jorden.

Vi fandt her blomster og frugter af ganske andre slags end dem vi tidligere var stødt på i de højere regioner. I stedet for de bær, rødder og fugleæg, som vi tidligere havde ernæret os ved, måtte vi tage til takke med en tidselplantes frugt, der havde et saftfuldt kød, som ananassens eller artiskokkens, samt en slags store sommerfuglelarver, som havde en overordentlig fin smag. Men vi måtte nu tænke på at komme over floden, og fandt på den udvej at lade os bringe over den af de henved seks meter lange skildpadder, som i talrigt antal lå ved bredden. Også de fandt sig roligt i, at vi besteg deres ryg, og bragte os i god behold til den modsatte bred, skønt først efter adskillige afstikkere til de småøer, som lå hist og her i floden.

'Disse dyr er ret nogle godmodige skabninger, skønt temmelig dovne,' sagde min onkel. 'De er hundrede gange bedre end menneskene, for de vægrer sig aldrig ved at forrette nyttigt arbejde, og fordrer intet vederlag for det.'

Vi tilbragte en hel dag med at gennemvandre den vidt udstrakte skovegn, som lå på den anden side af floden, og kom gennem dybe skove af kæmpemæssige palmer og forskellige sorter stedsegrønne træer. Krybdyr af skrækindjagende størrelse myldrede omkring os, men de lod til at være fuldkommen uskadelige, og vi nåede skovens udkant uden at have haft nogen som helst dyst at bestå.

Jo længere vi kom frem, desto mere modig og tillidsfuld viste min ledsager sig, mens jeg derimod følte mig betaget af en

uforklarlig rædsel. Den mægtige natur, som nu omgav os, syntes mig at antage en stedse mere truende karakter. Det hjalp intet, at alle dyrene viste sig ligegyldige ved synet af menneskelige væsener. Denne ligegyldighed havde endog noget ringeagtende ved sig, der bragte mig til end dybere at føle min afmagt, ubetydelighed og hjælpeløshed i denne verden med sine kæmpeformer og så langt fra den øvrige menneskehed. De prægtige grønne buer, dannet af træer, som Libanons cedre ville have taget sig ud som dværgplanter ved siden af, de tykke stammer og gigantiske blade, de uhyre slanger, som snoede sig henover den dunkle skovbund og lignede sølverne småbække, buske og mindre væksters barokke former og svære torne, savnet af fugle og firføddede dyr, de mægtige sommerfugles tavse flugt, den fugtige, trykkende atmosfære, de store samlinger af stillestående vand, opfyldt af umådelige frøer, der gloede på os med dumme, glasagtige øjne, kort sagt hele denne natur, hvor solens lys intet liv og ingen glæde fremkaldte, syntes at spørge mig: 'Hvad vil du her, hvor mennesket intet er, og hvor intet er skabt for det?'

Først om aftenen kom vi ud af skoven, og havde fri udsigt. En nordlyskrone strålede i zenith, og dens stedse stærkere skin viste os tydeligt, at en stor sø skilte os fra målet for vor vandring, den højeste bjergtop på øen; denne iagttagelse tilintetgjorde aldeles min onkels skønne drøm om eksistensen af en tom fordybning, om muligheden af her at stige ned i jordens dyb ad en af naturen selv dannet nedgang, og bekræftede rigtigheden af den formodning, som var opstået hos mig, da jeg så, at tindens nederste del var omgivet af en tågekreds.

For første gang tabte onkel Nasias modet, og da han iagttog en mørk tavshed, kunne jeg ikke lade være at tage bladet fra munden. Hvorledes kunne han have næret en så urimelig tanke som den, at enhver fordybning i jordens overflade, i hvilken del af kloden den end var, kunne vedblive at være tom, og ikke i tidens løb ville gå over til at blive en sø, enten ved vandårers udløb, samling af regnvand eller snemassers smelten? Jeg kunne ikke engang bare mig for at spotte en smule over hans teorier, for under mit samvær med denne besynderlige mand lå min fornuft uophørligt i strid med den magiske indflydelse, som han udøvede over mig.

Han blev i højeste grad fornærmet og opbragt, og nogle øjeblikke troede jeg endda, at han ville overfalde mig i raseri, for han var lige så ophidset og utålmodig over mine tvivl, som jeg over hans uforklarlige herredømme, men han blev dog snart rolig efter at have overøst mig med plumpe skældsord, som jeg slet ikke havde ventet at få at høre af hans mund.

'Så, lad det nu være nok,' udbrød han. 'Denne gang have vi haft uret på begge sider, og af den grund vil jeg tilgive dig. Jeg har haft et forbigående anfald af svaghed, og er blevet straffet for det med et vredesanfald, som kunne have svækket både min legemlige og åndelige kraft. Mennesket bliver kun noget ved at tro. Genvind din tro, eller du er fortabt.'

Derpå rakte han mig diamanten. Så snart jeg havde berørt denne talisman, så jeg i dens spejl tinden omgivet af purpurflammer, og søen ved dens fod fremstillede sig for mig som en skinnende, regnbuefarvet, men fuldkommen fast masse; en kvindelig skikkelse skred sikkert og roligt hen over den blanke flade, og idet hun vendte sig om og vinkede ad mig,

genkendte jeg min kusine. Dette syn udøvede den sædvanlige virkning på mig; det hævede mig op i det umuliges sfære eller udslettede snarere det på indgangen til alle opdagelser skrevne ord: *Umulighed*, som om det kun havde været et af mig selv opfundet skræmmebillede.

'Lad os straks drage videre!' råbte jeg begejstret. 'Hvorfor skulle vi standse? Er der vel nat og mørke i disse af naturen begunstigede egne? Behøver vi vel at hvile i seks timer her, hvor den fra alle kanter udstrømmende elektricitet idelig fornyer vore kræfter? Kom, kom, nu ved jeg, hvor vi skal hen. Laura venter os ved dette herlige, strålende opalhav. Lad os skynde os derhen.'

Vi gik den hele nat, men den var forresten meget kort, for jeg antager, at vi befandt os under 89 grader nordlig bredde, og nærmede os den tid, hvor solen ikke går ned i flere måneder.

Ved solens opgang nød vi et på engang skrækindjagende og opløftende skue. Tindens nederste del skjultes hverken af tåge eller nedstyrtede klippestykker, og vi så tydeligt, at en stor sø strakte sig lige hen til dens fod. Fra en cirkelformet grotte i fjeldet udstrømmede en elv, som til min forbavselse dannede en mægtig bue på hver side, og styrtede sig i søen fra over tolv til femten hundrede meters højde. Dette under satte mig i henrykkelse, men ophidsede onkel Nasias i en mærkelig grad.

'Denne elv tager sig vistnok godt ud herfra, og er uden sidestykke i den bekendte verden, men kunne gerne være væk,' ytrede han fortrydeligt. 'En eller anden uforudset naturbegivenhed har ledet en vandstrøm hen til den nedgang, der skulle føre os til vore ønskers mål.'

Mine tvivl var vendt tilbage, og jeg udtalte dem atter på en spottende måde, hvilket gjorde ham endnu mere opbragt.

'Havde du da troet,' sagde jeg i en spottende tone, 'at du ville finde en underjordisk passage eller en tunnel, som gik fra pol til pol? Det er vel noget, du har set på en af disse papmaché-globusser, som er sat op på et jernspid, og drømt, at vores egen, virkelige klode drejede rundt om en tilsvarende stang af magnetiseret metal. Sådan noget drømte jeg også, dengang jeg var seks år gammel, men du vil nok tillade, at jeg nu nærer mine tvivl, og i stedet finder det ganske naturligt, at en hvilken som helst cirkulær bjergkæde vil have sit afløb på det laveste sted. Når vi i går passerede en smuk, frodig slette, så skyldes det kun, at den var frelst fra evig oversvømmelse af den flod, vi passerede på skildpadderyg, og fordi samme flod i den anden ende sender sit vand ned i usynlige, uendelige grotter under vore fødder!'

'Hvilken vidunderlig forklaring!' sagde Nasias foragtelig, idet han tilkastede mig et truende, vildt blik, og vedblev: 'Din tale og stemning tyder på, at du enten ikke rigtigt har opfattet det billede, som diamanten viste dig, eller også løjet for mig. Ville du blot gøre nar ad mig, da du sagde, at du så Laura skride hen over den skinnende flade? Hvis det er tilfældet, så vogt dig, for jeg sværger dig til, at jeg skal vide at straffe dig frygteligt for din opsætsighed og falskhed.'

'Holdt,' sagde jeg med rolig bestemthed. 'Skynd Dem ikke for meget med at sende mig efter *Tantalus*' besætning og de stakkels eskimoer. Der gives måske en udvej til forlig og forening af alle vore hypoteser. Har De en skarp hørelse? Tror

De ikke et mægtigt vandfalds brusen måtte nå Deres øre på en sådan afstand som denne?'

Onkel Nasias kastede sig om min hals. 'Du har atter beroliget mig,' råbte han. 'Vi kan ikke høre den mindste lyd, og hvad vi der ser, må være en frossen strøm.'

'Eller måske en forstenet masse, onkel.'

'Du har den vane undertiden at komme med tåbelig spøg,' sagde han. 'Men når jeg tænker mig om, har du dog måske ret denne gang. Den masse er rimeligvis forstenet lava. Men det skal vi snart være på det rene med. Afsted, afsted.'

Vi kom nu ind i en gold egn; hvor vi så hen, mødte vort øje intet andet end mørke, kolde stenmasser. En stor oversvømmelse af lava syntes engang at have fundet sted her, og vi stødte på lignende vulkanske rækker, som findes i Auvergne, og som ifølge onkel Tungstenius' erklæring optager en stor del af egnen mellem Volvic og Pontgibault. Jeg mindedes, at hans beskrivelse engang var forekommet mig overdreven, men hvad var vel hans skildring mod det, jeg her så? Vulkanske kegler hævede sig, så langt øjet kunne nå, og den hele egn frembød billedet af en kogende masse, der pludselig var stivnet, af et frådende hav, der med et var blevet forstenet. Dette ejendommelige landskabs karakter blev end mere trist og uhyggelig ved, at hvert enkelt parti havde samme dunkle sortgrå farve, og man kunne have troet, at det korte mos, som hist og her dækkede grunden, var levninger af askeregn, som vinden endnu ikke havde ført væk. Denne dag var lang og besværlig; vi fik intet at spise eller drikke, og det var forunderligt, at vore kræfter ikke til sidst svigtede os aldeles.

Omsider nåede vi grænserne af dette dødens rige, og så nu under vore fødder, hvad vi på afstand havde antaget for en sø, og lige foran os den vældige styrtning, der havde en så skuffende lighed med et vandfald. Denne forstenede elv bestod af en fast, gennemsigtig, skinnende hvid substans. Men hvorledes skulle vi komme ned til søen? Vi var skilt fra den af en høj, naturlig mur af pimpsten, der var meget stejl og takket oventil, og vi var overvældede af træthed, tørst og sult. Efter at have vandret et kort stykke langs med denne mur kom vi imidlertid til et sted, hvor et tyndt jordlag dækkede grunden, og ved nærmere undersøgelse fandt jeg, at rødder af en art astragel af uhyre længde slyngede sig gennem jorden. Denne opdagelse blev os til stor nytte, for rødderne var spiselige, og da de var meget seje og fandtes i stor mængde på dette sted, faldt det mig ind, at vi kunne danne os et reb af dem, hvilket jeg også forsøgte, så snart vi var blevet mætte. Onkel Nasias blev henrykt over min opfindsomhed, og hjalp mig at forfærdige et 25 meter langt reb af disse rødder, hvoraf nogle var mange meter lange. Ved at hejse en blok lava ned forvissede vi os om, at vort tov var stærkt nok, men det viste sig at være alt for kort. Således blev vi nødt til at overnatte på det sted, hvor vi havde gjort holdt, for at kunne fortsætte vort arbejde næste morgen. Min onkel syntes at finde sig i denne udsættelse med tålmodighed, men da jeg indrettede mig et tålelig bekvemt leje af asbest, beskyldte han mig for at være blødagtig.

'Jeg ønsker at hvile mig til i morgen, fordi jeg antager, at den største fare nærmer sig,' svarede jeg. 'De har fået tilstrækkelige beviser for, at jeg selv fastende ikke er nogen dårlig fodgænger, men jeg føler mig noget kraftløs, og skønt jeg som skoledreng

var næsten alt for dygtig i gymnastik, ville jeg dog i nærværende øjeblik ikke være i stand til at vise mig som nogen dygtig akrobat. Min beslutning om at vove mig ned i selve afgrunden er imidlertid urokkelig, men netop af den grund vil jeg prøve at samle alle mine kræfter, og råder Dem, onkel, til at følge mit eksempel. Måske er denne nat min sidste her på jorden, og derfor ønsker jeg, at den skal blive så god som muligt.'

Næppe var jeg indslumret, om jeg tør bruge dette udtryk, for jeg har aldrig følt mig mere vågen, førend Walter kom hen og satte sig ved min side. Hans nærværelse på dette sted satte mig dog ikke i den mindste forandring.

'Dette er et afsindigt foretagende,' sagde han. 'Du vil brække halsen til ingen nytte, for her i disse vilde egne findes intet som helst af interesse. Man ser vistnok her mærkelige eksempler på, hvor vældige vulkanske udbrud kan være, men de masser, som disse for ikke lang tid siden udbrændte vulkaner har udspyet, er, så at sige, blevet sammenkogt til en sådan grad, at det vil være dig umuligt i at komme til kundskab om deres beskaffenhed. Og udsigten til at du vil få fat i prøver, som vi kan gøre til genstand for kemisk analyse, er kun ringe, i betragtning af at du slet ikke ved, hvorledes du selv skal komme tilbage.'

'Din tale lyder forstandig nok,' svarede jeg. 'Men siden du er kommet hertil, må befordringsmidler stå til din rådighed, som du uden tvivl vil samtykke i at gøre mig bekendt med.'

'Det har ikke voldt mig megen ulejlighed at gå op ad den trappe, som fører til dit værelse,' bemærkede Walter smilende. 'Og hvis du blot vil anstrenge din fornuft en smule, vil du snart erkende, at kun din ånd er ved Nordpolen, mens dit legeme

befinder sig på dit værelse i Fischausen, og at du nedskriver en hel del nonsens, som det morer mig at svare på.'

'Du spotter mig, Walter, eller også kan din ånd ikke forlade den snævre sfære, hvori den bevæger sig,' råbte jeg. 'Ser du ikke den prægtige nordlyskrone, tinden og krystalhavet, som omgiver den?'

'Jeg ser ikke andet end din lampekuppel og dit pyramideformede blækhus, der står på et skrivetøj af hvidt porcelæn,' svarede Walter. 'Vågn op og rejs dig. Hører du ikke tonerne af Lauras piano? Hun synger netop en romance for sin fader, som sidder ved et af vinduerne i havestuen og i ro og mag ryger på sin pibe.'

Jeg rejste mig hastigt. Walter var forsvundet, men skønt jeg så stenhavets blanke spejl nedenfor mine fødder, nordlysene flamme over mit hoved og onkel Nasias sidde tæt ved mig, rygende på sin pibe, hørte jeg dog tydeligt Laura synge til sit piano. Denne blanding af drøm og virkelighed vedblev at forvirre mig en god del af natten. Lauras stemme, der i min erindring lød så skøn og harmonisk, frembragte under sangen indtrykket af en ubehagelig virkelighed, for hun sang ikke godt, og havde ikke kunnet vænne sig af med en vis barnlig læspen, der bevirkede at hendes foredrag af alvorlige sange altid fik et lidt komisk anstrøg. Det var kun i krystallens verden, at hun aflagde denne fejl. Utålmodig gik jeg hen til vinduet og bad hende holde op med at mishandle den smukke arie af *Profeten*. Hun opfyldte ikke denne begæring, og ærgerlig kastede jeg mig på mit asbestleje, holdt hænderne for ørerne og slumrede til sidst ind.

Da jeg vågnede, var det højlys dag. Onkel Nasias var i fuldt arbejde med vort reb, som befandtes at have nået den tilbørlige længde. Jeg hjalp ham at binde den ene ende fast om en stor sten, og fik lov til at være den første, som prøvede dets styrke. Jeg greb da fat i rebet, lod mig glide ned og støttede mig med fødderne på en lille afsats, som rebet akkurat ikke var langt nok til at nå. Jeg bøjede mig ud over kanten og så under mig en bunke aske, og lod mig falde ned i den. Asken var så porøs, at jeg forsvandt helt og aldeles i den, men jeg kom op igen, rystede mig og kunne se, at jeg ingen skade havde taget. Jeg råbte op til min onkel, at han skulle følge efter.

Også han kom godt ned, og vi satte os ufortøvet i march, for vi havde endnu otte til ti timer at gå, inden vi nåede over glassøen til tindens fod, men da her naturligvis ikke fandtes mindste spor af vegetation, traf vi den forsigtighedsregel at medtage et godt stykke af vort reb for ikke at omkomme af sult.

Da vi var kommet omtrent halvvejs, begyndte imidlertid vor tilstand at blive højst pinefuld. Solens stråler spillede på den store blanke flade omkring os og frembragte en glans, der aldeles blændede os, grunden begyndte at blive så hed, at den næsten brændte vore fødder, og elven udstrålede en sådan varme, at det syntes, som om vi nærmede os selve solens centrum. Vi vedblev alligevel at vandre fremad med en stoicisme, som jeg aldrig havde troet mig i stand til. Heldigvis kom der et stærkt vindstød, som løsnede en snemasse fra tindens top; den rullede ned imod os, og vi fremskyndede vor gang for at nå den, inden heden gjorde det umuligt for os at komme videre. Denne uventede lindring satte os i stand til at komme et godt stykke frem.

Men en stor overraskelse, eller rettere en forfærdelig skuffelse ventede os. Allerede i lang tid var det forekommet os, at der måtte være et tomt rum under den grund, vi gik på, for vore skridt frembragte en ejendommelig hul lyd. Med ét fik vi fuldkommen vished i så henseende, for vi skelnede nedenunder os en umådelig afgrund, hvorfra vi kun var adskilt ved et tyndt, halvt gennemsigtigt stof, der stadig blev svagere. Snart frembragte hvert af vore trin revner i den tynde skorpe, og vi indså, at den snart ville knække, som om den havde været af glas. Fem til seks gange stampede onkel Nasias i sin utålmodighed så hårdt i den skøre grund, at den virkelig gik itu, og uden min hjælp ville han være styrtet ned. Det lykkedes mig dog at berolige ham og få ham til at rådslå med mig om, hvorledes vi skulle forholde os. Det var ganske formålsløst at prøve at nå frem til tindens fod, for der var åbenbart ikke nogen indgang til en hule, og den lod ikke til nogensinde at have været udmundingen af en vulkan.

Idet vi herfra betragtede den skyhøje tinde på nærmere hold, så vi, at der på den øverste top fandtes en uhyre gletsjer, men i virkeligheden var den intet andet end et kolossalt, retvinklet prisma af bleggrøn, stærkt glinsende olivin, men helt ensartet, og en eneste blok fra øverst til nederst.

Vi spiste lidt af vor reb, og jeg rådede indstændigt min onkel til at tage sig nogle timers hvile. Mit forslag var, at vi, når natten på ny havde afkølet grunden, skulle vende tilbage til den mur, som dannede stenhavets grænser i den retning, prøve at genfinde resten af vort reb, og derpå ved fælles bestræbelser finde på et middel til at komme ned i dybet. Men dette råd behagede på ingen måde min onkel.

'Om jeg så skal omkomme her, vil jeg nu opdage, hvad der er mellem os og den fordømte tinde,' skreg han, fo'r hen ad den skrøbelige flade og stampede i den med raseri, ja tog endog en løs blok og kastede den med al sin kraft mod grunden for at frembringe et så stort hul som muligt.

Jeg skønnede nu, at vi var fortabt, og søgte derfor kun at fremskynde vor undergang. Smittet af min onkels vilde raseri hjalp jeg ham, og vi havde snart frembragt en vid åbning i den underjordiske hulnings loft. De løsrevne stykker styrtede med et forfærdeligt brag ned i dybet, og vi kunne omsider se ned i det.

Hvilket sælsomt, storartet syn frembød sig ikke nu for vore blikke! Nedenunder os så vi et umåleligt rum opfyldt af krystaller i uhyre former og af enhver farve: violette, blå, røde, grønne, hvide samt klare, blinkende og gennemsigtige, lig ædelstene. Den fordybning, min onkel havde drømt om, var en gigantisk geode gennemvævet med glimrende krystaller og af uberegneligt omfang.

'Dette er intet,' ytrede onkel Nasias med stor koldsindighed. 'Hvad vi her ser, er blot en meget ringe del af Jordens mægtige juvelskrin. Jeg vil stige ned og sætte mig i besiddelse af alle de skatte, som vor fælles moder skjuler for en forblindet, havesyg, letsindig slægts blikke.'

'Hvilken brug vil De gøre af alle disse herligheder?' spurgte jeg med en lige så unaturlig rolighed. 'Efter skinnet at dømme findes der i dette svælg ædelsten af samme størrelse som Ægyptens obelisker, men hvad nytte vil vi vel have af dem her på denne ø, som vi ikke har mindste udsigt til at kunne forlade i levende live?'

'Siden vi er kommet hertil, kan vi vel også komme herfra,' svarede onkel Nasias hånligt. 'Hvad er det, som ængster dig? Findes der måske ikke her på øen tømmer? Vi kan skaffe os så mange piroger, det skal være.'

'Men hverken De eller jeg forstår at bygge dem, og endnu mindre at styre dem. Ved De måske, hvor vore eskimoer er at finde? Hør, onkel, sig mig engang, hvor har De gjort af disse stakkels folk?'

'Det er gået dem således, som det gik *Tantalus*' besætning, og således som det vil gå dig!' skreg onkel Nasias med en vild, skingrende latter.

Han overgav sig nu helt til vanviddets dæmon, styrtede hen til afgrundens rand, udstødte et rædsomt hyl og forsvandt i det skinnende dyb, idet han rev store stykker af den tynde, glasagtige overflade med sig.

Det brag, som opstod ved, at grunden tæt ved mig brast, var det eneste, jeg hørte; ikke den svageste lyd tilkendegav, at den afsindiges legeme og krystallerne havde nået bunden af svælget. Jeg råbte højt på ham, for jeg kunne ikke tro mine egne sansers vidnesbyrd, men min stemme tabte sig i den ørken, som omgav mig. Jeg var alene i verden!

En ubeskrivelig forfærdelse greb mig. Det syntes mig, at mine fødder var groet fast til stedet, at mine lemmer stivnede, og at jeg blev forvandlet til krystal.

'Hvad tager du dig til her?' spurgte Laura, idet hun lagde sin hånd på min pande. 'Sover du stående? Hvorledes har du kunnet tro på de løgne, som denne Nasias har forebragt dig? Han var ikke min fader, men en afsindig, som gik sin skæbne i møde. Jeg håber, at han vil være forsvundet for bestandig, for

hans indflydelse lammede min, og siden du blev ført sammen med ham, har jeg næppe kunnet få dig til at bemærke min nærværelse eller tro på mig. Kom med mig, tænk hverken på at tage hvile eller næring; ved min side vil du ikke mere besværes af disse lave behov, der hindrer åndens flugt. Har jeg ikke en medgift? Du er nysgerrig efter at skue den lille stens indre, som man kalder jordkloden? Dette vil dog ikke føre til noget, for den er så ubetydelig! Men hvis det vil more dig, vil jeg dog vise dig den, eftersom det er en granskers videlyst, en poetisk naturs længsel efter det skønne, og ikke en lav begærlighed, som behersker dig. Jeg kender vejen til disse underjordiske regioner, og du behøver slet ikke at knække halsen for at komme derned.'

'Du tager fejl, Laura,' råbte jeg. 'Det er hverken videbegærlighed eller sværmeri, som har ført mig hertil. Din stemme har kaldt mig, dit blik har vinket mig, og det er kærlighed til dig, som –'

'Jeg ved alt,' afbrød hun mig. 'Du ville fortjene min hånd ved at adlyde denne Nasias, som var en jammerlig bedrager, og en troldmand af værste slags; min virkelige fader vil sikkert samtykke i at forene os, når han får vide, at jeg elsker dig. Du har, min stakkels Alexis, rejst langt og trodset mange farer for at opnå en lykke, som var at finde i hjemmet. Ønsker du, at vi straks skal vende tilbage til det?'

'Ja, ufortøvet,' råbte jeg fyrigt.

'Uden at se vor klodes indre? Uden at trænge ind i den hemmelighedsfulde verden, hvor det elektriske lys dag og nat spreder sit skin over bjerge af funklende ædelstene, uden at undersøge olivintinden eller forvisse dig om, at der ved Nordpolen hersker en tropisk varme? Tænk på, hvilken triumf

det ville være for dig at oplyse onkel Tungstenius og alle Europas lærde om disse mærkelige fakta!'

Det forekom mig, at Laura gjorde sig lystig over mig, men alligevel ville jeg ikke fornægte min mening.

'Jeg tror på eksistensen af disse undere,' sagde jeg. 'Men idet jeg nu åbnes adgang til at få vished om det, giver jeg afkald på det, hvis jeg derved kan opnå, at din fader samtykker i at lægge din hånd i min en time tidligere, end det ellers ville være sket.'

'Det er godt,' sagde Laura og rakte mig begge sine hænder med et fortryllende smil. 'Jeg ser, at du midt i al din galskab elsker mig over alt andet i verden, og at jeg bør tilgive dig alt. Kom.'

Derpå gik hun hen til den afgrund, Nasias havde styrtet sig ned i, og med ordene: 'Hold dig fast i gelænderet', bevægede hun sig nedefter, som om hun gik ned ad en trappe. Jeg fulgte hende, støttende mig til et rækværk, som uden tvivl var imaginært, men som afholdt mig fra at blive svimmel, og på denne måde kom vi ned i dybet.

Under nedstigningen iagttog jeg på hendes befaling fuldstændig tavshed. Efter en times forløb standsede hun og gav mig tegn til at tage plads på det nederste trappetrin.

'Hvil dig her,' sagde hun. 'Du er troet og har endnu haven at gå igennem.'

Hvilken have var det hun talte om? Dette var mig endnu dunkelt, og det stærke skin fra bunden af dybet blændede mit syn i den grad, at jeg intet kunne skelne. Lidt efter lidt vænnede jeg mig dog til det, og opdagede rundt om os krystallisationer, der havde lighed med blomster, frugter og buskadser. Jeg var i første øjeblik nær ved at tro, at vi befandt os i en virkelig have af

uhyre omfang og med de mest forskelligartede anlæg. I det fjerne øjnede jeg formationer, der så ud som bakker, på hvis toppe paladser, templer, kiosker og mindesmærker af forskellig størrelse var opført. Hist og her funklede en uhyre diamant, der, indfattet i ædelsten af de mest glimrende farver, så ud som en klar kilde omkranset af yppige blomster. Alt var storartet og vidunderligt, men stumt, koldt og livløst, og efter nogle minutters forløb var min skuelyst tilfredsstillet.

'Kære Laura!' udbrød jeg. 'Du lovede at føre mig tilbage til mit hjem, men viser mig i stedet en verden, som jeg uden beklagelse havde givet afkald på at se.'

'Er du vis på, at du ikke en gang i fremtiden ville angre at have afslået mit tilbud?' genmælede Laura. 'Se dig nu til afsked vel om i denne krystalverden, som du har ønsket at bemægtige dig, og sig mig, om du finder, at den fortjener alt det besvær, du har haft for at komme herhen?'

'Den er glimrende og pragtfuld,' svarede jeg. 'Og hvad jeg her ser befæster min tro på naturens rigdom og uudgrundelige herlighed under menneskets fødder som over dets hoved, i jordens indre som mellem himlens skyer. Jeg vil aldrig komme til at dele Walters mening, at farve og form intet betyder, og at det skønne er et tomt ord; men jeg er opfødt på landet, i Guds fri natur, og derfor elsker jeg luft og solskin. Ikke den mest glimrende pragt kan erstatte savnet af disse goder, og jeg ville give alle de skatte, som omgiver os, for at se en eneste solstråle, eller for at høre en gærdesmutte, ja, blot en græshoppe synge i vor have i Fischausen.'

'Lad det da blive, som du vil,' sagde Laura. 'Men der er en omstændighed, som du vel må mærke dig, kære Alexis, nemlig,

at idet jeg sammen med dig forlader krystalverdenen, mister jeg en stor del af den glans, som nu omstråler mig. Her har jeg stedse vist mig for dig skøn, strålende, majestætisk, ja, næsten som en fe. I menneskenes verden vil du atter se mig således, som jeg virkelig er, uanselig, ubetydelig, uvidende og lidt almindelig – du vil på ny høre mig tale om husholdningsanliggender og mishandle arier af *Profeten*. Udenfor denne sfære føler du blot venskab for mig, fordi du ved, at jeg er en god sygeplejerske, bærer over med alle dine syner og drømme, og nærer oprigtig hengivenhed for dig. Er dette nok til at lade dig blive lykkelig med mig, og tør jeg virkelig ophæve min forlovelse med Walter, som uden at være forelsket i mig tager til takke med mig, som jeg er, og ikke begærer at finde andet hos sin hustru end anerkendelse af sin overlegenhed og trang til hans beskyttelse? Tænk på, hvor vanskelig og ansvarsfuld den rolle er, som du har tildelt mig ved din dobbelte, højst forskellige opfattelse. I din fantasis tryllespejl er jeg alt for glimrende for dit legemlige øje, der er træt og sløvt, men forstørres manglerne, står jeg ubetydeligere, end jeg i virkeligheden er. Du ser nu i mig en lysets engel, en høj og mægtig ånd, mens jeg kun er en god, ret forstandig, lille pige, uden synderlige fordringer. Betænk dig vel, kære Alexis, jeg ville blive meget ulykkelig, hvis jeg under mit ægteskab med dig hvert øjeblik skulle dumpe fra æterens regioner ned i køkkenet. Gives der, skulle der ikke kunne gives en mellemvej mellem begge disse yderligheder?'

'Det er dit hjerte, som taler, kæreste Laura, og du har ganske ret,' lød mit svar. 'Jeg føler, at du står på den grænse mellem den ideale kærligheds himmel og agtelsen for virkeligheden, som

danner grundlaget for en sand og livsvarig hengivenhed. Jeg handlede som en dåre, da jeg lod min fantasi udsmykke et billede, hvis træk er mig så dyrebare, og ville forandre den rene, ædle elskelige personlighed. Tilgiv mig, Laura, jeg forstår nu alt. Jeg har været syg, har nedskrevet mine feberdrømme og antaget dem for virkelighed. I grunden var jeg dog ikke fuldkommen hildet, for under mine mest fantastiske udflugter følte jeg stedse, at du var i min nærhed. Bryd med Walter, det er min bestemte begæring, for jeg ved, at når han kun nærer agtelse for dig, forstår han ikke at skatte dit rette værd. Du fortjener at blive tilbedt, og jeg forsikrer dig højtideligt, at jeg skal få billedet i tryllespejlet til at smelte sammen med det, som virkeligheden viser mig.'

Under denne tale havde jeg rejst mig, og så efterhånden den underjordiske verden forsvinde for mit blik. Jeg stod i min lille stue i Fischausen, midt i den glasdør, der førte ud til den botaniske have med alle sine gange og anlæg. Den lå foran mig, belyst af en klar julisol; en gærdesmutte sang i en af buskene tæt ved mig, og min kusines yndlingsdompap fløj ind i værelset og satte sig på min skulder.

Forinden jeg overskred dørtærsklen, kastede jeg et forundret og frygtsomt blik tilbage over min skulder. Et dybt mulm sænkede sig over afgrunden, og det elektriske lys udslukkedes. Et rødligt skin fra de mægtige ædelsten gennembrød af og til dunkelheden, og jeg skimtede en blodig, formløs masse, der krøb hen ad klipperne og syntes at være min forrige ledsagers lemlæstede krop. Jeg troede endog at bemærke, at han opsamlede sine adspredte lemmer, og strakte en blodig, fra kroppen løsreven, arm hen imod mig for at holde mig tilbage.

Gru og forfærdelse overfaldt mig, jeg vaklede og var nær ved at tabe bevidstheden.

Laura tørrede min af en iskold sved dækkede pande med sit parfumerede lommetørklæde, hvilket i mærkelig grad oplivede mig; mine kræfter vendte tilbage, og jeg blev i stand til at følge hende ud i haven.

Efter at have vandret om i det frie i nogle minutter, følte jeg mig atter fuldkommen vel og så frisk og kraftig, som om jeg havde sovet roligt den hele nat, i stedet for at foretage en lang og besværlig rejse. Laura førte mig ind i onkel Tungstenius' havestue, hvor en høj, meget korpulent mand med et rødmosset ansigt, der strålede af sundhed, velvære og venlighed, kom mig i møde med åbne arme.

'Hils dog på min fader, Alexis,' sagde Laura. 'Omfavn ham og bed ham om min hånd.'

'Din fader?' råbte jeg ude af mig selv. 'Dette er altså den virkelige Nasias?'

'Hvad mener du med at give mig et sådant navn?' sagde den tykke mand leende. 'Nasias, siger du? Skal det være en kompliment eller en metafor? Jeg er ingen lærd, kan jeg fortælle dig, min kære nevø, men en skikkelig og honnet mand er jeg dog. I mange år har jeg været rejsende købmand og på en lovlig og ærlig måde erhvervet mig en ikke ubetydelig formue ved at handle med ure, juveler, guld- og sølvarbejde. Jeg er nu i den stilling, at jeg kan give min datter en god medgift og forene hende med den mand, hun elsker. Det er min agt at tage bopæl på den gård ude på landet, hvor I to blev opdraget sammen i jeres barndom, og jeg håber at se jer der så ofte, det er jer muligt. Ferierne skal I naturligvis altid tilbringe hos mig. Hold

lidt af mig, meget af min datter, og kald mig papa Christopher, som er mit rette og eneste navn. Det er måske mere almindeligt end Nasias, men jeg kan alligevel ikke nægte at jeg holder mere af det, skønt jeg ikke egentlig ved hvorfor.'

Jeg kastede mig om denne brave, uegennyttige mands hals, der samtykkede i at tage mig til svigersøn, ung, ubemidlet og brødløs, som jeg var, og i min overstrømmende taknemmelighed besluttede jeg at forære ham den prægtige diamant, som jeg halvt i tanker havde taget op fra grunden og stukket i min lomme, inden jeg forlod den underjordiske verden. Denne diamant, der var dobbelt så stor som min knyttede hånd, var kun et atom sammenlignet med de masser af samme slags, som fandtes der, men her oppe i lyset ville den være en ædelsten uden lige og repræsentere en uhyre formue. Jeg var så bevæget, at jeg ikke kunne fremføre et eneste ord, men tog mit klenodie frem, lagde det i min onkels hænder og trykkede dem mellem begge mine for at betyde ham, at jeg ville dele alt med ham, uden at bekymre mig om, hvor meget det var.

'Hvad skal det sige?' spurgte han overrasket.

Idet han åbnede sine hænder så jeg til min store forlegenhed og undseelse, at jeg havde leveret ham en stor sleben krystal, der som et slags sirat var anbragt ved enden af trappegelænderet udenfor mit værelse.

'Tro ikke, at han er forrykt,' sagde Laura. 'Dette er et tegn på, at han for min skyld højtideligt lover aldrig mere at hengive sig til visse drømmerier, som har beskæftiget ham meget.'

Med disse ord greb min ædelmodige forlovede krystallen og kastede den med en sådan kraft mod stentrappen udenfor, at

den gik i mange stykker. Jeg så på hende, og bemærkede, at hun iagttog mig med en vis uro.

'Laura,' råbte jeg, og trykkede hende til mit hjerte. 'Nu er den fordærvelige trolddom brudt; ingen krystal står længere mellem os, og den virkelige kærlighed begynder at øve sin magt. Jeg finder dig nu langt skønnere, end du nogensinde viste dig for mig i mine drømme, og føler, at jeg herefter vil elske dig med min hele sjæl.'

Onkel Tungstenius og Walter trådte nu ind og lykønskede mig varmt og oprigtigt og med at Laura havde valgt mig, efter først at have samtykket i at række en anden sin hånd.

Af dem erfarede jeg, at den bedrøvelse og smerte, jeg havde vist den foregående aften, havde bestemt min kusine til at åbenbare sit hjertes sande tilstand, og at hun allerede under den første samtale med sin fader havde sagt ham, at hun foretrak mig for Walter. Jeg havde i går aftes virkelig mødt den gode onkel Christopher i galleriet netop som han var ankommet, men min ophidsede indbildningskraft havde sælsomt forandret hans udseende og iført ham i et persisk kostume. Han havde straks opdaget vor kærlighed, men ubekendt med, hvad der foregik mellem ham og Laura, havde jeg i en højst oprørt sindsstemning trukket mig tilbage til mit værelse, og efter forgæves at have forsøgt på at berolige mig ved skiftevis at læse fortællinger af *Tusind og én Nat* og Kanes beskrivelse af en rejse i polarlandene, gav jeg mig til at læse i flere timer under indflydelse af en forbigående vildelse. Walter og Laura, som var blevet urolige over mit forstyrrede udseende den foregående aften og den måde, hvorpå jeg havde forladt dem, blev såre ængstelige, da de i den tidlige morgenstund

bemærkede, at min lampe endnu brændte; begge havde gentagne gange enten hver for sig eller sammen været ved min glasdør, betragtet mig og kaldt på mig, men besluttede endelig at bryde ind i mit værelse, hvilket de gjorde i samme øjeblik, som jeg troede at høre Nasias styrte sig i afgrunden. Walter som ikke følte mindste skinsyge eller uvilje, fordi Laura foretrak mig, lod os derpå være alene, og det lykkedes hende lidt efter lidt at forjage mine syner og bringe mig tilbage til besindelse.

Da jeg atter kom op på mit værelse, så jeg virkelig en hob løse blade ligge spredt på mit arbejdsbord. De var tæt beskrevne, men hvad jeg i min ophidsede tilstand havde sammenrablet, var næppe læseligt. Jeg har ordnet og afskrevet disse fostre af en forvirret hjerne samt udfyldt hullerne, så vidt min hukommelse tillod mig det. Derpå forærede jeg manuskriptet til min kære hustru, som flere gange har gennemlæst det med fornøjelse, og tilgivet min ungdoms dårskaber, i betragtning af, at jeg stedse viste mig trofast mod hende og bevarede hendes billede rent og smukt selv i mine drømme.

Nu, da jeg skriver disse linjer, har jeg været gift i to år, og i denne tid studeret med iver og flid. Jeg har lært mig til at holde foredrag og er nu professor i geologi i onkel Tungstenius' sted, hvis stammen tiltog i den grad, at han så sig nødt til at søge afsked. Han og Walter følger os altid ud til onkel Christopher i ferierne. Laura, som har lagt sig efter botanik og er en ivrig blomsterelsker, strejfer da om i det fri, og beder mig ofte leende om at give hende oplysninger om polarøens flora, men hun har dog aldrig røbet uvilje over min forkærlighed for krystallen, eftersom det er den, der har lært mig at se hende, som hun er, og sådan som jeg stedse vil se hende."

Her lagde hr. Hartz manuskriptet fra sig og tilføjede: "De ønsker måske at vide, hvorledes det gik til, at jeg opgav mit professorat og begyndte på min nuværende forretning. Jeg vil forklare Dem det med få ord. Den regerende hertug i Fischausen, der i lang tid havde vist sig som videnskabernes beskytter, vågnede en smuk morgenstund med den overbevisning, at kunsten at opjage, forfølge og dræbe vildt var den ypperste i verden. Hans yndlinge fik ham til at tro, at han ikke ville blive anset for en stor fyrste og landsfaderlig regent, med mindre han anvendte en stor del af sine indtægter til at fremme jagtvæsenet. Fra den tid af blev geologi, sammenlignende anatomi, fysik og kemi, så godt som lagt på hylden, for disse videnskabers dyrkere – jeg og flere andre – fik så knap en gage, at vi umuligt kunne leve af den. Da min kære Laura, som jeg om et par minutter vil forestille Dem for, havde skænket mig flere børn, og min svigerfader opfordrede mig til ikke at lade min familie omkomme af sult, blev jeg nødt til at forlade Fischausen, der engang var sæde for så megen lærdom, men nu blot genlød af jagtfanfarer og hundeglam. Jeg bosatte mig da her, hvor jeg ved papa Christophers hjælp skaffede mig de fornødne beholdninger og åbnede en handel, der er meget indbringende, men ikke optager al min tid. Jeg har således ikke behøvet at afbryde mine studier, der fremdeles er mig kære.

De ser altså i mig en mand, der lykkeligt har omskiftet illusionernes verden, og aldrig mere kan lade sig skuffe af indbildningskraftens kogleri, men dog ikke er misfornøjet med at have kendt og overstået den henrykkelsestilstand, hvori

fantasien afkaster alle bånd og tøjler, og poesiens guddomsånd giver tørre beregninger og kolde hypoteser deres eget liv."

Jeg havde den fornøjelse at tilbringe dagen i den skønne Lauras selskab. Der var intet som helst æterisk ved hende; hun var en fyldig matrone, omringet af en flok smukke børn, der var hendes glæde og stolthed, men hun havde en klar, skarp forstand og mange kundskaber. Hun havde søgt at danne sin ånd, for ikke at stå alt for langt tilbage for det ideal, hendes ægtefælle havde skuet i krystallen, og når hun talte, fik hendes blå øjne en safirglans, der havde en særegen skønhed, ja, endog udøvede et vist trylleri.

Om "Laura"

Forfatter: George Sand (1804-1876).
Org.titel: *Laura. Voyage dans le cristal*
Org. udg.: Føljeton i *Revue des deux Mondes* 1.+15. januar 1864, bogudgave Michel Lévy Frères, Paris 1864.
Denne udgave baseret på: *Laura.* (Af George Sand). Føljeton i *Morgenbladet* (Christiania) 18.11.1866 – 12.12.1866.
Redigeret af: Kim N. Jensen.
Forside: Efter prospektkort fra *Alabaster Cave* i Californien. Litografi efter Maude Needham Latimer (1830-1864).

ISBN 978-87-7628-498-5
2. ebogsudgave, tidligere udgave ISBN 978-87-7979-748-2 (Ølstykke 2021)

© 2026 eBibliotek 1800
www.ebib1800.dk